

Offisersbladet

nr. 3 mai 2012 · årgang 65

tidsskrift for Befalets Fellesorganisasjon

**Historisk lederkonferanse
sammen med NOF**

Side 6-9

Brigaden – en illusjon?

Side 12-17

**Norge med i Global Hawk
overvåking**

Side 36-37

BFO gratulerer alle med frigjørings- og veterandagen den 8. mai!

**BFO på
Cold Response 2012**

Side 18-21

*Ett yrke
– én organisasjon!*

Innovative mobility and protection concepts with payloads from 0.5 – 110 t.

State-of-the-art technology and maximum mission protection.

As the world's leading commercial vehicle manufacturer, Mercedes-Benz is able to offer a unique portfolio of vehicles to meet the most demanding military requirements. As well as benefiting from the thoroughly-proven quality and future-oriented technology associated with large-scale production, our range embodies the many years of experience we have acquired in developing and building special-purpose vehicles. During missions, this translates into a high degree of strategic mobility and the highest protection for those on board. The full line of conventional and cab-over-engine vehicles is able to cover a very wide spectrum of applications and ensures

safe handling, whether on the road or negotiating extremely difficult terrain. Vehicle operation is simplified by standardised, user-friendly instruments with an ergonomic layout while the intuitive handling logic of the different vehicle models keeps training requirements to a minimum. Low life-cycle costs along with outstanding durability and reliability make for maximum cost-effectiveness. Furthermore, a comprehensive international network of more than 5000 Mercedes-Benz service stations ensures fast access to parts, maintenance and repairs around the world. More information is available online at: www.mercedes-benz.com/military-vehicles

A Daimler Brand

Mercedes-Benz
Trucks you can trust

Bertel O. Steen

Bertel O. Steen AS, Postboks 52, 1471 Lørenskog, Telefon 67 92 60 00, Fax 6790 53 10, Besøksadresse Solheimveien 7, 1473 Lørenskog, www.bos.no

Offisersbladet

Nr. 3 mai 2012, 65. Årgang
Organ for Befalets Fellesorganisasjon

BFO:
Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
E-post: post@bfo.no Internett: www.bfo.no

Offisersbladets tilsynskomite:
Ris og ros, og eventuelle tips om utgavene kan
sendes til tilsynskomiteen@bfo.no

Ansvarlig utgiver:
Eivind Røvde Solberg

Redaktør:
Einar Holst Clausen

Redaksjon og abonnementsavdeling:
Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 43
E-post: mona.eriksen@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund-Stat

Annonseansvarlig:
2punkt as v/Karin Smedsrud
Mobil: 98 20 54 16
E-post: karin@2punkt.no

(Bekreftet opplag 2012: 10.500)

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for innholdet og de meninger som fremholdes. Usignert innhold er redaksjonelt.

Utgivelsesplan 2012:

Nummer	Matr.frist	Utgivelse
4	01.06	15.06
5	24.08	07.09
6	05.10	19.10
7	16.11	02.12

Grafisk produksjon:
Design: punkt&prikke... punktpricke@me.com
Trykk: Printall AS

Bilder:
Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt
av Forsvarets Mediesenter.

Forside:
HM Kong Harald setter alltid pris på å møte
veteraner. Her i hyggelig passiar med en
gardeveteran.
Foto: FMS

Redaksjonen avsluttet:
26. april 2012

Hektisk vårperiode

Mye har skjedd siden forrige utgave av Offisersbladet, av både forsvars- og BFO-aktivitet. Den største øvelsen på lenge, Cold Response 2012, ble avviklet med stor suksess, og nok en gang med BFO-tillitsvalgte i hele øvingsteigen. Å være til stede under slike øvelser, har alltid vært et satsningsområde for BFO, for det er en god form for medlemspleie, og et synlig tegn på at BFO

har størrelse og styrke til slik deltagelse. Øvelsen gikk uten store ulykker, og våre tillitsvalgte fikk meget gode tilbakemeldinger på sin deltagelse. En takk til våre OTVer Viggo Holm, John Strømseng, Håvard Støle og Gunnar Lie Eide for både tekster og bilder, som til sammen ble en artikkel om øvelsen på side 18-21 i denne utgave.

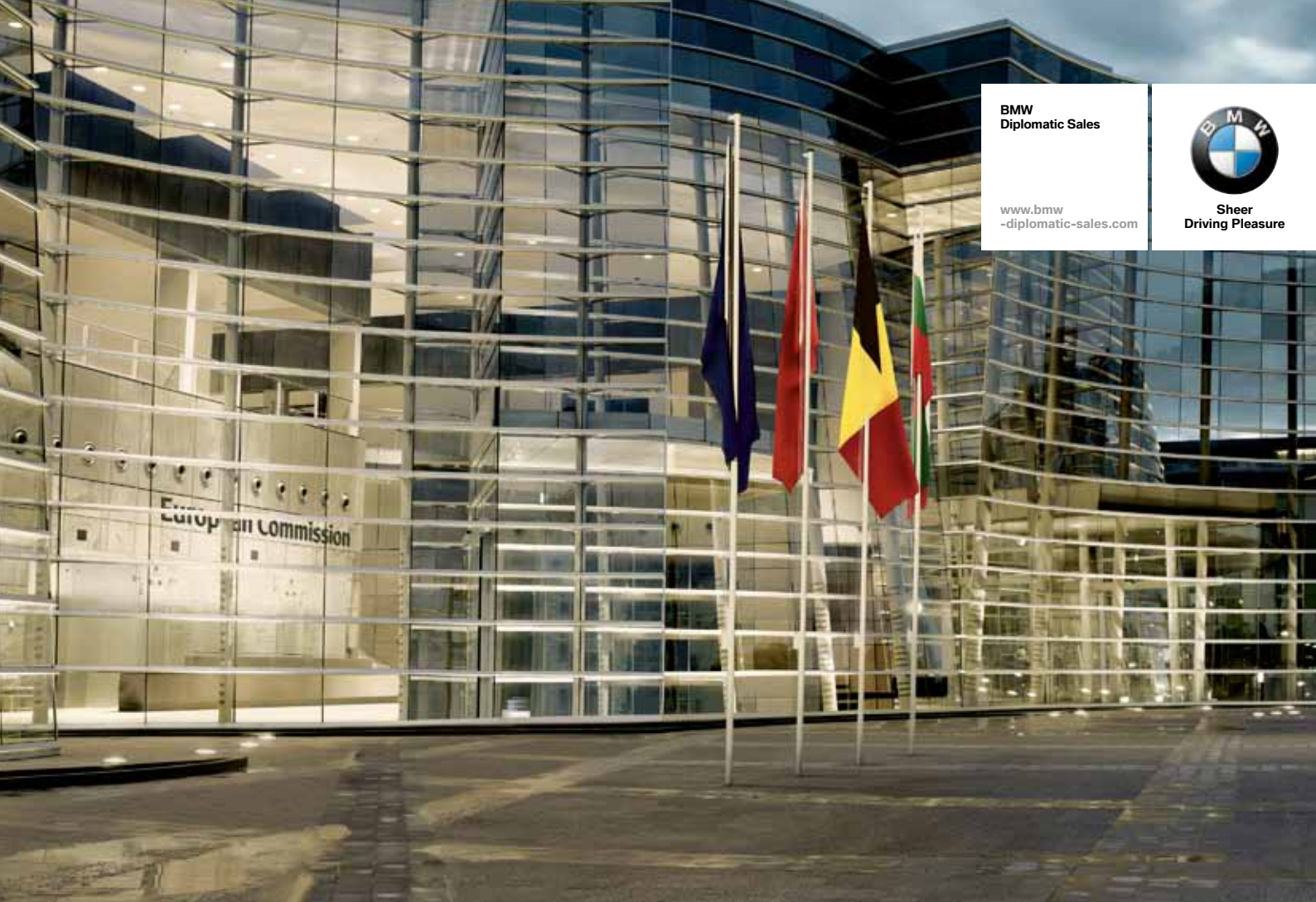
Så er også en historisk lederkonferanse gjennomført. For første gang i historien sammen med Norges Offisersforbund. To av de tre dagene var organisasjonenes tilsammen over 200 tillitsvalgte, i fellesskap på Thon hotell Arena på Lillestrøm. Litt forsiktig optimisme og nysgjerrighet var å spore i begynnelsen, noe som nok er helt naturlig når to forskjellige organisasjonskulturer møtes slik. Men dette ble utover i konferansen vendt til konstruktive debatter og felles gruppearbeid, samt hyggelig samvær på kveldene. En meget positiv samlet lederkonferanse, reiste fra Lillestrøm, men flere mente nok at hovedutfordringen i arbeidet med å slå de to organisasjonene sammen, er NOFs uvilje til å gå ut av LO, og BFOs uvilje til eventuelt å gå inn i LO. Artikkelen fra lederkonferansen kan dere lese på side 6-9.

Hovedartikkelen i denne utgaven handler om Brigade Nord. "Brigade Nord – en illusjon?". De fleste av oss kjenner til den gamle Brigaden i Nord-Norge, med fullt oppsatte avdelinger og hyppige øvinger med gamle kjente scenarioer. Det har rent mye vann i havet siden den gang, og mange hevder at det øves for lite, og det som før var bataljon, i dag tallmessig ikke er mer enn en kompanistridsgruppe. Tilsvarende at Brigade Nord i dag ikke er mer enn en bataljonsstridsgruppe. Jeg har gitt plass til FOH ved generalmajor Rune Jakobsen, generalmajor Robert Mood, brigadesjefen brigader Odin Johannessen, sjef panserbataljonen oberstløytnant Terje Hanssen og forsker ved NUPI Ståle Ulrichsen. De kommer på sidene 12-17 med sine meninger om hva brigaden er i dag, fortrefeligheten, utfordringene og fremtiden til Brigade Nord. Jeg håper det er flere der ute som har meninger om dagens Brigade Nord. Jeg tar gjerne imot leserinnlegg rundt dette temaet.

For øvrig ber jeg dere som lesere legge merke til engasjementet til BFOs kadettorganisasjon KAFO, som i april har gjennomført sin vårkonferanse. Befalselevorganisasjonen BESO er også på banen, og trer frem i så vel lederartikkel som på siden "Giv akt" i denne utgave. Det er flott å se at Forsvarets fremtidige ledere engasjerer seg, og virkelig gjør noe aktivt for å påvirke situasjonen.

Håper mai-utgaven av Offisersbladet har noe i seg for noen og enhver, og ønsker dere alle en varm og god vår!

Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet

BMW
Diplomatic Sales

www.bmw-norway.com
[-diplomatic-sales.com](http://www.bmw-norway.com/diplomatic-sales.com)

Sheer
Driving Pleasure

JOY KNOWS NO BORDERS.

BMW DIPLOMATIC SALES.

FOR DEG SOM SKAL TJENESTEGJØRE UTENLANDS

Kjøp ny BMW og få spesielt gunstige betingelser. Gjennom BMW Diplomatic Sales får du ikke bare avgiftsfritak, men også betydelig prisfordel.

For nærmere informasjon, ta kontakt med Per Erik Funderud • tlf. 478 99 990 • pererik@stenshagen.no

BILIA STENSHAGEN

Drammensveien 213, Oslo
Tlf. 22 51 56 00

Redaktøren: Hektisk vårperiode	3
Historisk felles lederkonferanse	6
Tilbakeblikk	10
Brigade Nord – en illusjon?	12
BFO på øvelse Cold Response 2012	18
BFO leder:	22
Giv akt!	23
Hva skjer?	24
KAFO&BESO	34
Forsvaret med i NATOs Global Hawk-bakkeovervåking	36
Kjekt å ha!	38
Leserbrev	40
Øvelse gjør mester	42
En ny vår for logistikk i Luftforsvaret	43
London calling	44
Velfortjent heder!	46
Intervju: Petter Jansen – ny sjef FLO	48
Forsvarsbygg – en kostbar «Stat i Staten»	52
Litt av hvert	54
Norske styrker ut av Fayrab i høst	56
Internasjonale nyheter	58

Historisk felles lederko

Årets Lederkonferanse ble unik, da den for første gang i BFOs historie, ble gjennomført sammen med Norges Offisersforbund. Leder BFO og leder NOF, ga uttrykk for at de var spente på utfallet, og at de så frem til intensivering av samarbeidet mot felles mål i en felles fremtid.

200 tillitsvalgte på felles lederkonferanse og som representerte omtrent 95 prosent av alt befall i Forsvaret.

TEKST: EINAR HOLST CLAUSEN
FOTO: MORTEN GRANHAUG

Under en fellesåpning av lederkonferansen, med til sammen 200 tillitsvalgte og ansatte fra BFO og NOF, sa leder av BFO Eivind Røvde Solberg, og leder NOF Egil Andre Aas, blant annet at det som for få år siden var utenkelig, er ikke bare tenkt, det med dette gjort, og det er helt naturlig. BFO og NOF er konkurrenter, men ikke motstandere. Vi har felles utfordringer, felles interesser og felles mål. Organisasjonene har vist vilje til samarbeid, og har demonstrert evne til å skape resultater, der nøkkelen er samarbeid på sentralt, lokalt nivå, strategisk, taktisk, politisk og organisatorisk. Deretter gikk BFO

og NOF hvert til sitt, og rundt 100 av BFOs tillitsvalgte var klare for den første dagen av lederkonferansen. Det ble en dag med faglig oppdateringer og debatt om BFOs fremtid. For de to neste dagene, var satt i fellesskapets tegn.

Hedersprisen 2012

Tradisjonen tro startet BFOs lederkonferanse med utdelingen av årets Hederspris. Den ble til alles tilfredshet, og stor applaus, tildelt til kommandør Jan Henri Jensen. I begrunnelsen sa juryen blant annet at prisvinneren gjennom sin innsats har vært en samlende kraft for BFO som organisasjon. Videre at han har vært sentral i å forme BFOs framtid, gjennom sitt mangeårige engasjement lokalt som sentralt,

Hedersprisen 2012 gikk til kommandør Jan Henri Jensen.

og at hans store arbeidsinnsats, uselviske fremtreden og dype innsikt, gjør at han nyter stor respekt i og utenfor BFO.

Fokusområder

Under gjennomgangen av fokusområder i inneværende periode, og hvordan BFO skal implementere og følge opp dette, tok nestleder Jens Jahren utgangspunkt i BFOs Prinsipp- og Handlingsplan 2011-2014. Han understreket at det er dette planverket som skal følge oss i alt arbeid for våre medlemmer. Det handler nå om å omsette ord til handling, sa en engasjert nestleder. Jens gikk videre gjennom en rekke enkeltområder, men satt av litt ekstra tid til BFOs grundige arbeid og innspill til Fagmilitært råd.

For BFO har med sin innsikt og kunnskap, hatt stor påvirkning på sluttresultatet etter å ha levert et omfangsrikt dokument, i samråd med NOF. Jahren avsluttet med å understreke at BFO satser på de hovedtillitsvalgte og de lokale tillitsvalgte, med tanke på så vel kursing, samlinger og oppfølging i deres daglige virke. Berettiget ros til våre lokaltillitsvalgte, og i særdeleshet HTVer i DIFene, ble også fremført.

Aktuelle saker

Utover dagen, orienterte også forhandlingsleder Even Mølms-haug lederkonferansen om aktuelle saker rundt lønn og tillegg, som BFOs forhandlingsutvalg har jobbet, og jobber med om dagen. Jens Jahren tok også en

nferanse

200 tillitsvalgte fra BFO og NOF i en unik felles samling.

rask gjennomgang om prosessene i årets Hovedtariffoppgjør. Under ordskiftet kastet også leder Eivind R Solberg seg inn, og fortalte litt om den store utfordringen BFO har i forhandlingene med Forsvarsstaben. Når de får våre krav, så kan det virke som om de rett og slett ikke vil løse utfordringen, eller kanskje ikke har kompetanse nok til å finne løsninger, sa en noe oppgitt leder BFO. BFOs rådgiver Tom Skyrud gjorde også en meget god jobb med å gi delegatene innsikt i det arbeid som BFO og NOF har gjort opp imot ny FPH.

Det ble satt av god tid til debatt i salen rundt flere av disse temaene, samt tilbakemeldinger fra BFOs lokalforeninger. Tidligere BFO-hedersprisvinner Roy

Nordfonn, tok forsamlingen gjennom øvelsen "Hvem er egentlig BFO"? Raskt og effektivt fikk forsamlingen kunnskap om BFOs organisasjonsmessige utvikling de siste årene, og hvordan BFO er skrudd sammen i dag. Og ikke minst at BFOs tillitsvalgte aldri skal stille spørsmålet "Hva gjør BFO med dette"? Men derimot hva gjør Jeg/Vi med dette. Noen tankevekkere om hvilke lokale saker tillitsvalgte må presse mer på for å få gjennom, ble også presentert av en engasjert Nordfonn.

Lars Andreas Irgens er markeds- og rekrutteringsansvarlig i BFO. Han ga lederkonferansen klare tall og klare oppfordringer i videre arbeid med både rekruttering og ikke minst om det

å beholde. Irgens var meget klar, og også ærlig om BFOs seriositet, i forhold til hvordan konkurrerende organisasjoner eksempelvis velger å drive sin rekruttering. Mange fikk "bakoversveis" av Lars Andreas sin direkte tilnærming av hvordan han opplever situasjonen i dag. Temaet engasjerte tydeligvis, og debatten gikk livlig, med til tider høy temperatur. Kaffepausene i løpet av dagen ble etter oppfordring brukt til "mingling" med både BFO og NOFs tillitsvalgte. En "bli kjent med" øvelse som fortsatte under middagen senere på kvelden.

Dag 2 Langtidsproposisjonen – åpningsforedrag

Leder BFO og leder NOF startet dagen med en kort innledning om

forventningene til innledningsforedragene og senere paneldebatt. Og lederkonferansen hadde fått ingen ringere enn forsvarsminister Espen Barth Eide, leder av Utenriks- og Forsvarskomiteen Ine Marie Eriksen Søreide, og professor Janne Haaland Matlary, til å holde hvert sitt innledningsforedrag.

Espen Barth Eide forklarte seg, på sedvanlig sikker måte, gjennom hovedinnholdet i Langtidsproposisjonen. Han passet på å presisere at Regjeringen har oppfylt sine lovnader om økninger i forsvarsbudsjettet, noe som i følge Barth Eide har ført til et forsvar i balanse. Noen av temaene statsråden gikk mer i dybden på, var budsjettutvikling, F-35 kjøpet, Norsk - Svensk samarbeid

Lederkonferanse 2012

Debattpanelet med leder av Utenriks- og Forsvarskomiteen Ine Marie Eriksen Søreide professor Janne Haaland Matlary Frp politiker Jan Arild Ellingsen og forsvarsminister Espen Barth Eide.

om artillerisystemet Archer, Hæren i Nord, samt kapitlet som omhandler personell.

Janne Haaland Matlary gikk for sin del inn på den sikkerhetspolitiske analysen. Et meget innsiktsfullt og bredt forsvarsanalytisk foredrag. Hun ga blant annet ros til Langtidsplanens analyse, hva angår Norges fremtidige sikkerhetspolitikk og eventuelle utfordringer Norge kan stå ovenfor. I motsetning til de som hevder at Norge skal basere sitt territoriale forsvar på massiv hjelp fra NATO, hevdet Matlary at nasjonal forsvarevne er viktigere enn på lenge, samt de internasjonale signaler som nå kommer om at Europa må ta mer ansvar for egen og global sikkerhet.

Ine Marie Eriksen Søreide innledet med å si at det er spennende at BFO og NOF nå gjennomfører en felles lederkonferanse. Hun dro raskt gjennom tidsplanen fra Utenriks- og Forsvarskomiteens behandling den 6. juni, og frem mot Stortingets endelige godkjenning av Langtidsproposisjonen 14. juni. Hun kom inn på dette med at terskelen for alliert bistand har blitt høyere, samt både basevalg og F-35 kjøpet. Eriksen Søreide viste også at hun har meget god innsikt i Forsvarets behov, og det faktum at det er personellet som er Forsvarets viktigste ressurs. Men foredraget handlet også mye om de politiske prosessene i forkant av viktige avgjørelser for Forsvarets fremtid.

Med 200 meget engasjerte tillitsvalgte i salen, som for øvrig representerte omtrent 95 % av alt befall i Forsvaret, ble det stilt mange betimelige spørsmål til panelet, om blant annet lokaliseringer, materiellstatus, personellmangel og manglende helhetlig personellpolitikk. Et spesielt poeng som forble hengende i luften, var det faktum at Norge nå halverer sine militære stillinger i NATO-staber, og det faktum at det vil redusere Norges påvirkningskraft i NATO-alliansen. Panelet fikk nok ikke tilstrekkelig tid til å besvare alle spørsmålene i dybden, men tok i følge dem selv, alle problemstillingene til etterretning. Resten av dag 2 gikk med til forhandlings-

lederne i BFO og NOF, som orienterte om aktuelle felles fagsaker innen ATF og FPH. En felles festmiddag rundet av en meget interessant og opplysende dag.

Sjef forsvarsstab orienterte

Personell og kompetanse i lys av Forsvarets fremtid, var temaet i foredraget til sjef forsvarsstab, viseadmiral Jan Erik Finseth, på lederkonferansens siste dag. Han orienterte om kompetanse-reformen og de kompetansebehov det nye innsatsforsvaret må forholde seg til i fremtiden. Finseth var også innom det pågående HR-satsingen i Forsvaret, og hvordan den skal organiseres. Stabssjefen rundet av med noen ord rundt den videre omstilling,

Forventningene og spenningen var til stede under BFO og NOFs første felles lederkonferanse.

Sjef forsvarsstab viseadmiral Jan Erik Finseth følte seg mistolket etter sitt foredrag for lederkonferansen.

Lederkonferanse i felleskapets ånd.

Tillitsvalgte på alle nivåer møttes for debatt og meningsutvekslinger.

og hvordan det innvirker på så vel avdelinger som personellet. For det er tross alt 630 arbeidsplasser som flyttes på grunn av relokali-seringer. Så kastet han ut begrepet "plikt-etikk" til lederkonferansen. Finseth fikk opp temperaturen ved å hevde at arbeidstakere er mer opptatt av rettigheter enn plikter, og at han til tider har vanskelig med å forsvare det høye lønnsnivået som han mener befalet har.

Så slapp lettere irriterte til med sine spørsmål til viseadmiralen. Og her skulle det nok vært satt av betydelig mer tid, for spørsmålene var mange, veloverveide, gode og til tider ganske kritiske. Noen stikkord er lederlønn/ fastlønn/lønnsforhold,

kompetanseflukt, sentralisert HR-arbeid og avdelingsnedleggelse.

Mange forventninger

Siste del av BFO og NOFs felles lederkonferanse, var den delen det kanskje var knyttet størst forventninger og spenning til. Nemlig orientering og debatt rundt prosessen om å danne én stor befalsorganisasjon innen 2014. Arbeidsgruppen som har arbeidet med identifisering av mulighetene for en sammenslåing, har bestått av tillitsvalgte fra både BFO og NOF. De orienterte om sitt utredningsarbeid, og videre fremdrift. Det finnes også en styringsgruppe, som består av ledernivået i organisasjonene, og

det er de som tar avgjørelsene om videre fremdrift.

Lederkonferansen ble etter orienteringen delt inn i arbeidsgrupper, for gruppearbeid om utvalgte temaer rundt samarbeids- og sammenslåingsprosessen. På slutten av dagen fremla gruppene sine vurderinger, som hver og en ble debattert i plenum. Det er ikke til å stikke under en stol at forskjeller/likheter, fordeler/ulempene osv skaper debatt og engasjement blant 200 tillitsvalgte fra to ulike organisasjonskulturer, som pr i dag er solide og sterke konkurrenter. Men konklusjonen etter at gruppene hadde fremført sine svar, var at det helt klart er flest saker som samler, enn de som splitter.

Viljen til å møtes i en felles lederkonferanse, og sammen debattere et videre samarbeid og eventuell fremtidig sammenslåing, ble av de fleste oppfattet som noe positivt. Leder BFO og leder NOF oppsummerte i fellesskap årets lederkonferanse, og delegatene kunne reise hjem forhåpentligvis noe klokere enn når de kom, men uansett med mange nye tanker å forholde seg til i månedene fremover. Lederkonferansen vedtok for øvrig to resolusjoner. De kan i sin helhet leses på www.bfo.no

Zulukrigen

I 1879, ble Sir Bartle Frere utnevnt til høykommissær for britiske interesser i det sørlige Afrika. Oppgaven hans var å samle Storbritannias sørafrikanske kolonier, sammen med boernes besettelser og frie afrikanske stater, inn under en felles administrasjon. I det lange løp førte dette som kjent til boerkrigen, men Frere prioriterte først Zulunasjonen.

Av TROND SÆTRE

Under ledelsen til den nye kongen, Cetshwayo, hadde Zululand styrket seg militært. Så sent som i 1877 annektert britene Transvaal uten strid. Boerne i Transvaal var ikke spesielt glade for annekteringen, men de våget ikke gjør opprør av frykt for at zuluene skulle utnytte kaoset dette ville skape. Transvaal hadde nemlig en pågående grensestrid med zuluene.

Uten å ha fått den britiske regjeringens samtykke ga Frere zulukongen et umulig ultimatum høsten 1878: Han måtte avstå sin suverenitet, og zuluhæren måtte la seg avvæpne. Grunnen til at regjeringen ikke ville gi sin godkjenning var at imperiet hadde nok å stri med på andre kontinenter. Men Frere ivret etter en rask krig mot zuluene, og det samme gjorde øverstkommanderende for hæren i Sør-Afrika, Lord Chelmsford..

Da fristen gikk ut ble Zululand invadert i januar 1879, av en armé under ledelse av Chelmsford. Invasjonsstyrken møtte først på lite motstand, men 20. januar leir ved Isandlwana-fjellet, hvor de fikk øye på zulusoldater. Chelmsford bestemte seg for å følge etter soldatene i den tro at de kunne lede ham til zuluens hovedstyrker, og han tok med seg halvparten av armeen. De gjenværende styrkene, som talte rundt 1500, skulle ideelt ha dannet en ?laager?, dvs. en defensiv sirkelformasjon, men Chelmsford fant det ikke nødvendig, da vognene snart måtte tas i bruk igjen likevel. Dagen etter overtok oberst Spindere kommandoen med styrkene i Isandlwana, og han sendte ut Suddere i nærområdet. Hva han ikke hadde regnet med å finne, om morgenen den 22. januar, var en massiv zuluhær på 20 000 mann. Heller ikke zuluene hadde regnet med å havne i kamp akkurat da, men når de likevel var blitt oppdaget, kom de raskt i angrepsformasjon. Takket være overraskelsesmomentet og tallmessig overlegenhet greide zuluene, stort sett bare med primitive våpen, å utradere de britiske styrkene. Etter at fronten var blitt rammet ganske hardt av britisk skyts greide zuluene å omgruppere og omringe fienden. Retrett var dermed umulig, og bare ca. 50 europeiske soldater og noen hundre av deres afrikanske allierte, overlevde massakren. Isandlwana var briteres største nederlag noensinne i krig mot teknologisk underlegne motstandere.

Kong Cetshwayo hadde lovet sine menn at britene ville bli beseiret på en eneste dag, og i første omgang fikk han rett. Invasjonen hadde kollapset; tapet av ikke bare mannskap men også utstyr og forsyninger var for stort. En trøst for imperiet var utfallet av slaget ved misjonsstasjonen Rorke's Drift. Like etter Isandlwana ble Rorke's Drift i Natalprovinzen angrepet, igjen av en tallmessig overlegen zulustyrke (5000 mot ca 140 britiske rødjakker). Men i dette tilfelle hadde britene forberedt et solid

forsvarverk, og holdt stand til zuluene trakk seg tilbake ved daggry den 23. januar. Utfallet var ubetydelig for selve krigen, men for propaganda-formål, etter det knusende nederlaget ved Isandlwana, var Rorke's Drift ytterst viktig å trekke fram. Chelmsford var etter eget utsagn ?ivrig etter å sende hjem dette glimtet av solskinn så snart som mulig?. Et eksempel på hvor viktig Rorke's Drift var i den britiske selvbevissthet, er at den populære spillefilmen ?Zulu? (1964) handler spesifikt om denne episoden.

Om zuluenes triumf kunne selvsagt ikke vare. De var i krig mot en langt overlegen militærmakt, og episoden ved Isandlwana førte bare til at britene kom sterkere tilbake, i neste omgang med den britiske regjeringens velsignelse til å fortsette krigen. Lord Chelmsford fikk altså viljen sin, og brukte de neste snau to månedene på å omgruppere og klagjøre en ny invasionsstyrke. Først den 29. mars, i slaget om den britiske leiren ved Kambula, kunne imperiets styrker innkassere en klar seier. Selv om zuluene var i kart flertall, og utstyrt med rifler de hadde tatt i krigsbytte, greide den britisk enheten under ledelse av brigadegeneral Wood å drive dem tilbake. Det hjalp at zuluene ikke hadde spist på tre dager, men det hjalp nok enda mer at leiren var satt opp som et ordentlig forsvarverk.

Kong Cetshwayo forsto at han ikke kunne vinne i det lange løp, og prøvde å forhandle. Men Lord Chelmsford krevde betingelsesløs kapitulasjon. Lorden visste nemlig at regjeringen hadde utnevnt en ny kommandør, Sir Wolseley, og satset på en rask seier over zuluene før Wolseley kom for å erstatte ham. For å oppnå dette måtte han invadere Zululands kongelige kraal (bosetting). Hovedangrepet kom morgenen den 4. juli 1879, og ildkraften fra de britiske regimentene var så voldsom at størstedelen av kampen var over på en halvtime. Zuluene hadde anskaffet seg langt flere skytevåpen i løpet av vinteren, men de av dårlig standard og soldatene hadde mangelfull skytetrening. Etter Ulundi gikk zuluhæren i oppløsning, og Cetshwayo endte i eksil. Zulukongeriket ble erstattet med en mer britiskvennlig marionettregjering.

En mindre kjent konsekvens av krigen var at den gjorde slutt på Bonaparte-dynastiet: Napoleon 3. sin sønn og arving, Napoleon Eugene Bonaparte, hadde status som observatør da ble han drept av zuluer under et rekognoseringsoppdrag den 1. juni.

Som kjent var ikke zulurikets fall slutten på de sørafrikanske krigene. Ironien var at boerne i Transvaal ikke lenger trengte beskyttelse fra britene nå som zuluene ikke lenger hadde en egen hær, og de gjorde derfor opprør. Den første boerkrigen endte med et forlik i mars 1881, men det ble utfallet av den andre boerkrigen som samlet Sør-Afrika til en stat, i 1902.

Når kvalitet og service teller

NFF grunnlagt 1963

NFF Norsk Flytteforbund

A-B Flyttebyrå

Bjørghaug, 7750 Namdalseid
Tel 74279115
Faks 74279116
post@ab-flyttebyra.no
www.ab-flyttebyra.no

Kongstein Transport AS

Thraneøgt 2, 3187 Horten
Tel 33041128
Faks 33043324
post@kongstein.no
www.kongstein.no

H K Solberg AS Transport

Boks 4033, 4689 Kristiansand
Tel 38044111
Faks 38044315
post@hk-solberg.no
www.hk-solberg.no

H. Konglevoll Transport AS

Jordalsvegen 42,
5105 Eidsvåg i Bergen
Tel 55259800
Faks 55259898
post@hkonglevoll.no
www.hkonglevoll.no

Kristiania Visergutkontor AS

Verkseier Furulundsv 21, 0668 Oslo
Tel 22151555
Faks 22151563
visergut@kvk.no
www.kvk.no

Stavanger Flyttebyrå AS

Dusavikveien 21, 4007 Stavanger
Tel 51530475
Faks 51524907
post@stavangerflyttebyra.no
www.stavangerflyttebyra.no

Hasselberg Transport AS

Håndverkervn 8, 9018 Tromsø
Tel 77633333
Faks 77635558
firmapost@hasselberg.no
www.hasselberg.no

Kaarvands Transport

Brøttemv. 147. 7072 Heimdal
Tel 72889500
Faks 72889501
o-kaarv@online.no

Svenn's Transport AS

Bodøterminalen, 8001 Bodø
Tel 75578980
Faks 75578981
info@svenn.no
www.svenn.no

Håkull AS

Stokkamyrveien 22, 4313 Sandnes
Tel 51636060
Faks 5163 6050
flytting@haakull.no
www.haakull.no

Rekdal Transport AS

Breivika Industriv. 41, 6018 Ålesund
Tel 70117900
Faks 70117901
post@rekdal-transport.no
www.rekdaltransport.no

Vinjes Transport AS

Østre Rosten 98 B, 7075 Tiller
Tel 72900900
Faks 72900939
flytting@vinjes.no
www.vinjes.no

Skullerud Flyttebyrå AS

Hannestadvn 7, 1617 Fredrikstad
Tel 69392000
Faks 69397340
Firmapost@skflytte.no
www.skflytte.no

**FLYTTER ER EN TILLITSSAK
– SE ETTER NFF LOGOEN**

NFF Norsk Flytteforbund
– Når kvalitet og service teller

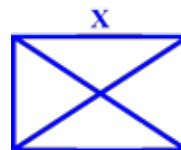
www.flytteforbund.no

Brigade Nord – en illus

Mange av oss kan erindre “den gode gamle” Brigaden i Nord-Norge, som ble nedlagt i 1995. Datidens styrke og svakhet, skal vi ikke komme inn på i denne artikkelen, men derimot styrken, og eventuelle svakheter med dagens Brigade Nord. For det er mange som har meninger om både personell- og materiellsituasjonen i brigadestrukturen i dag. På de kommende seks sider, slipper Offisersbladet til en rekke aktører på forskjellige operative nivåer. Jeg håper artikkelen kan gi økt forståelse og debatt rundt eventuelle utfordringer og problemområder Brigade Nord står overfor i dag.

EINAR HOLST CLAUSEN
REDAKTØR OFFISERSBLADET

Generalmajor Robert Mood ser tilbake

Fra 1953 og frem til 2002 var brigadens funksjon først og fremst avskrekking mot trusselen fra Øst samt utdanning til en stor reservestyrke (mobiliseringshæren). Mannskapene fikk sin grunnutdanning ved rekruttskoler i Sør-Norge, med påfølgende 9 måneders tjeneste i Nord. Brigaden var en stående avdeling som fire ganger i året fikk påfyll av nye mannskaper for å sikre at den på kort varsel kunne settes på krigsfoot. Når alarmen gikk var kravet (året rundt) at avdelingene innen få timer skulle ha rykket ut av leiren, og være klar til strid. Skarp ammunisjon og sprengstoff var lagret lett tilgjengelig. Enkel og ukomplisert

utrustning gjorde det mulig å holde standarden oppe.

Siden midten av 90-tallet har avskrekkingfunksjonen falt bort, mobiliseringshæren og rekruttskolene i Sør er avviklet, utrustningen er blitt langt mer kompetansekrevende og brigadens underavdelinger leverer grupper til kampoperasjoner i utlandet. Brigaden har med andre ord fundamentalt endret funksjon fra stående avdeling forberedt på å ta opp kampen for å holde Bardufoss, til utdanning av individer og småavdelinger for kampoperasjoner i utlandet. Dagens organisasjon fremstår imidlertid i begrenset grad som et resultat av hvordan vi best organiserer oss for å ivareta dette. Den er i større grad resultatet av kampen for å sikre færrest mulig endringer. Sagt på en annen måte; dagens bataljons-, kompani-, eskadrons- og batterisjefer gjør en utmerket jobb med å levere kampklare individer og grupper på tross av en organisasjon som er designet for noe annet.

Det er imidlertid en solid attest til verdien av brigaden som skole at flere av de unge offiserer og sersjanter som de siste årene har ledet våre avdelinger i kamp med utmerkede resultater, uoppfordret hevder at det de har lært i brigaden bidro til suksessen. Tidligere var ryggraden i brigaden befal på pliktjeneste og vernepliktige inne til førstegangstjeneste. I dag er ryggraden i brigaden veteranene våre; yngre offiserer, grenaderer og avdelingsbefal med kamperfaring. Paradoksalt nok unnlatte vi å sikre kontinuiteten de sistnevnte representerer.

Hva er egentlig brigaden?

Når man spør forskjellige hva de legger i begrepet brigade får man forskjellige svar: Brigaden i Nord-Norge var avskrekking; Brigade Nord er leveransefabrikken; brigaden er Norges beste praktiske lederopplæring; brigaden er kameratskap; brigaden er samarbeid; brigaden er krevende mestrings trening; brigaden er et system av systemer som skaper taktisk merverdi, etc. De færreste henfaller til organisasjonstablåer og materiell når de forsøker å sette ord på hva brigaden egentlig er. De fleste beskriver brigaden med utsagn om verdien av krevende grunn- og samtrening. Her er vi etter mitt syn ved sakens kjerne. Det viktigste våpen i så hensende er mennesket og det hver enkelt har med seg av erfaringer. Erfaringer som er skapt gjennom realistisk og hard trening, i en realistisk ramme av kvinner og menn som skal løse oppdrag sammen.

Dagens hovedutfordringer

Den største overordnede utfordringen synes å være at Norge holder fast ved at brigaden som sådan skal kunne settes inn som taktisk avdeling på

norsk jord samtidig som den skal levere kampklare grupper til utenlandstjeneste. Et logisk - og isolert sett enkelt valg - ville være å si at Hæren skal ha operasjoner i utlandet som eneste oppgave innenfor rammen av et utvidet Landforsvar. Et muligens mer realistisk valg vil være å organisere Landforsvarets¹ virksomhet her hjemme ut fra hvordan kampoperasjoner gjennomføres ute. Dette i erkjennelsen av at å skille mellom hvordan operasjoner i utlandet og eventuelle operasjoner her hjemme vil bli gjennomført, uansett er kunstig. Kort reaksjonstid, sterk grad av politisk involvering og utstrakt koordinering ikke bare med andre militære aktører, men også med sivile aktører som politi, redningsetater og lokale myndigheter, vil være like nødvendig i krise og krig her hjemme som det er ute.

En sentral erkjennelse i militærhistorisk sammenheng er at "You fight as you train". Begrepet er uttrykk for at når du står i kampen på liv og død og erfarer at det rakner rundt deg er det for sent å angre på at du ikke trente realistisk og hardt nok. Det er dermed avgjørende å samtrene menneskene som skal løse oppdrag med nøyaktig den organisasjon, det materiell og den utrustning de skal bruke på oppdrag. At bidrag skal baseres på bruk av eksisterende avdelinger er for lengst etablert som prinsipp i overordnede styringsdokumenter², men vi bryter med det systematisk hver dag. Prinsippet om at alt personell skal ha minst dobbelt så lang hviletid hjemme som innsatstid i internasjonale operasjoner³ er også under press. Dette til tross for at kravet er langt lempeligere enn den internasjonalt anerkjente malen med fire perioder hjemme for hver ute.

Overordnede utfordringer til side, og intet sagt om økonomi og kosteffektivitet; det er nærliggende å konkludere med at disse utfordringene er symptomer på at Brigade Nords organisasjon er i ubalanse fordi funksjonene søkes balansert mot fortidens manøverkrig i store forband, fremfor dagens operasjoner og morgendagens utfordringer. Det beste fra fortiden synes å være den grunnutdanning, samtrening og det kameratskap som ble skapt. Sammen med disse faktorene bør kort reaksjonstid, og utstrakt evne til militær koordinering samt koordinering med sivile aktører som politi, redningsetater og lokale myndigheter ligge til grunn når vi ser fremover.

Avslutning

Selv om det er lett å finne frem berettigede superlativer om brigaden er det åpenbart at Brigade Nord ikke har livets rett hvis den ikke videreutvikles til et relevant svar på morgendagens utfordringer og overraskelser. Brigaden i Nord-Norge, deretter Brigade Nord står for tidløse kvaliteter som bør være basis for hvordan vi tenker rundt Landmakt i fremtiden. Brigaden som organisasjon er imidlertid ikke et mål i seg selv – slik som å løse oppdrag og ta vare på kvinner og menn er.

*Generalmajor Robert Mood
Sjef Forsvarets Veterantjeneste*

¹ Hæren og Heimevernet

² St. meld. Nr. 34 (08-09): Pkt 8.1 og Regjeringens Handlingsplan "I Tjeneste for Norge" (2010): Tiltak 13.

³ St. meld. Nr. 34 (08-09): Pkt 8.1 og Regjeringens Handlingsplan "I Tjeneste for Norge" (2010): Tiltak 17.

Brigadesjefen har ordet!

Brigader Odin Johannessen.

Brigade Nord (Brig N) er både en avdeling og et system. Som avdeling består brigaden av tre manøverbataljoner, en artilleribataljon, en ingeniørbataljon, en etterretningsbataljon, en sambandsbataljon, en forsyningsbataljon, en sanitetsbataljon, et MP kompani og en brigadestab. Til sammen utgjør dette ca 5000 soldater som til enhver tid er klar til å løse alle typer oppdrag, både hjemme og utenlands. Graden av samtrening avgjør hvor stor del av brigaden som samtidig kan benyttes til de mest komplekse og risikofylte oppdrag. Brigaden ledes av en

stab som organiserer den daglige virksomheten gjennom styring og forvaltning av alle tildelte ressurser. Brigadestaben er ansvarlig for

utvikling av planer for nasjonal krisehåndtering og krig, støtte til internasjonale operasjoner utenlands samt trening og øving for å opprettholde og utvikle brigadens samlede stridsevne.

Hovedoppgaven til Brigade Nord, er forsvar av Norge. Dette er dimensjonerende for organisasjonens bemanning, trening og utrustning. Brigadens ansvarsområde er hele Norge, og hele eller deler av brigaden skal kunne settes inn på meget kort tid. Evnen til å kunne gjøre dette troverdig planlegges og øves regelmessig. Brigade Nord er øverste taktiske landmilitære nivå, og rapporterer derfor direkte til Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) når den er satt på feltfot. Som system skal brigaden på vegne av FOH kunne lede og koordinere hær-, sjø- og luftstyrker inkludert utenlandske avdelinger som ved behov støtter oss i krisesituasjoner. Evnen til å lede og koordinere alle tildelte avdelinger og innsatser som for eksempel fly- og sjøstridskrefter samt Heimevern gjør at brigaden i sum blir langt mer kapabel enn enkeltelementene isolert. Det setter oss i stand til å kunne lede taktiske militære operasjoner på

Brigadens framtid

Ståle Ulriksen/NUPI.

Spørsmålet om brigadens framtid kan ikke løsrives fra spørsmålene om hvilket forsvar vi skal ha, hvilke oppgaver dette forsvaret skal utføre og hva Hærens rolle skal være i dette forsvaret. Det kommer jeg tilbake til under. La oss se på selve konseptet først. Brigaden som konsept ble innført under Tredveårskrigen, for å koordinere to eller tre regimenter. Under Napoleonskrigene innførte franskmennene et hierarki med bataljoner eller regimenter, brigader, divisjoner, korps og armeer. Selv om utformingen og betydningen av hvert enkelt

ledd har variert over tid og mellom stater er dette etter mer enn 200 år fremdeles det dominerende paradigmet for militær organisasjon. Generelt kan man spørre seg om i hvilken grad det faktisk er behov for en så hierarkisk organisasjon i fremtiden? I moderne nettverkssentrisk krigføring er det et hovedpoeng å holde et meget høyt operasjonstempo noe som blir vanskeligere jo flere ledd som aktivt skal ta del i stridsledelsen. «Kort kontrollspenn», som før var et sentralt begrep i stridsledelse er ikke nødvendigvis lenger et gode. I et slikt perspektiv blir behovet for et hierarki av ulike avdelinger ikke like selvsagt.

Brigaden har som regel vært et taktisk kommandoledd, altså et kommandoledd ment for å lede ulike avdelinger i strid. I mange land har brigaden vært den minste taktiske enheten der ulike våpenarter har blitt brakt sammen, som infanteri, artilleri, ingeniører osv. Andre enheter, som regimenter eller våpengrener, har hatt som oppgave å sette opp, utdanne, trene og utruste avdelinger innenfor hver våpenart. I praksis har bataljonsstridsgrupper basert på en manøverbataljon og ulike kampstøtte og støtteavdelinger overtatt denne rollen både i Norge og andre vestlige land. I dagens Brigade Nord har de aller fleste støtte- og kampstøttebataljonene fordelt sine ressurser på de tre manøverbataljonene. Brigade Nord består slik sett av tre stridsgrupper som alle er satt sammen av kapasiteter fra alle Hærens våpengrener. Det kunne tenkes at man i stedet for å utvikle brigadenivået burde satse på å styrke kommandoleddene i disse stridsgruppene.

Det ene utelukker ikke nødvendigvis det andre, men en vurdering av valget bør ta inn Hærens, og dermed Brigadens, sterke og svake sider? Dersom Hæren skal gjøre noe annet enn å rotere kontingenter i internasjonale operasjoner må disse fokusere på kapasiteter.

La oss ta svakhetene først, og se bort i fra størrelsen i første omgang: Hæren har i stor grad klart å beholde bredde både i kompetanse og

kapasitet i en tid med mange vanskelige valg. Men det er noen unntak. Hæren har kvittet seg med luftvernsvadningene som på 1990-tallet var meget kapable med NASAMS, Robot 70 og luftvernscanoner. I langtidssplanen sies det at Brigaden på sikt vil tilføres «kampluftvern for egenbeskyttelse mot luftangrep.» Dette er en mangel som bør prioriteres, spesielt i forhold til trusselen fra angrepshelikoptre. Man kan bare håpe på at det er tenkt på slikt i forbindelse med oppgraderingen av CV-90.

I massehærenes tid var artilleriet den store ødeleggeren. På divisjons- eller korpsnivå ble det lagt inn store mengder artilleri i tillegg til det som fantes i brigadene. Dermed hadde man muligheter til å konsentrere voldsom ild i en sektor uten å strippe brigadene for deres taktiske ildstøtte. Etter at MRLS ble tatt ut av strukturen har ikke Brigade Nord noe ekstra artilleri som kan gi den en tilsvarende rolle i forhold til de tre kampgruppene. Den kan altså ikke gi ekstra støtte til en av dem uten å fjerne kapasitet fra de andre.

Til sammen gjør disse to svakhetene at Hæren og Brigade Nord i et høyintensivt scenario vil være i overkant avhengig av Luftforsvaret, evt. Marinen, kan gi både beskyttelse mot fiendtlig luftangrep og offensiv ildstøtte mot fiendtlige bakkestyrker.

Hæren har også flere sterke sider: For det første er det en åpenbar styrke at store deler av personellet har kamperfaring. Gjennom storparten av den kalde krigen var ikke det tilfelle. Norske styrker har deltatt i hundrevis av trefninger de siste årene, og det har de gjort svært profesjonelt. Betydningen av denne erfaringen i en kritisk situasjon her hjemme kan knapt overvurderes.

En annen styrke er at Hæren, sammen med spesialstyrkene og kysttjegerne har fått meget stor erfaring i å dirigere inn ild fra luft. Når også Luftforsvaret i Libya har demonstrert en ubestridelig evne til å ødelegge mål med presisjonsstyrte våpen gir dette både Hæren og Forsvaret som helhet en kompetanse Norge aldri tidligere har hatt. Jeg tror at dersom vi skulle befinne oss i en situasjon der Forsvaret måtte slåss på egen jord, ville de allierte i første omgang primært være i stand til å stille med luftmakt. Hæren bør ta god vare på den kompetansen som finnes på informasjonssinnhenting og dirigering av ild fra luft, for den er selve nøkkelen til forsvaret av Norge i et scenario der landet er direkte truet.

Vi ser altså at både Hærens sterke og svake sider fordrer et betydelig samvirke med andre Forsvarsgrener også på taktisk nivå. I Norge er Brigade Nord det eneste organisasjonsleddet mellom de enkelte bataljoner/kampgrupper og Forsvarets Operative Hovedkvarter. Brigaden har, sammenliknet med hva 6. Divisjon i sin tid hadde av divisjonstropper som kunne forsterke de underlagte brigadene, relativt lite av ekstra organisk kapasitet å tilby kampgruppene. Men det synes ganske åpenbart at det er

norsk jord. Kompetansen vi høster fra brigadens virksomhet gjør det mulig for oss å bidra i internasjonale oppdrag med avdelinger av ulik størrelse.

Brig N leverer også stabsoffiserer som har kompetanse på et nivå som er etterspurt i NATO. I tillegg vil personell med forståelse for komplekse landoperasjoner på taktisk nivå, tilflytte egne nasjonale staber på operasjonelt og strategisk nivå. Slik kompetanse er kritisk for effektiv og relevant nasjonal forsvarsplanlegging og krisehåndtering. Nasjonal landmilitær evne øker også kompetansen til og effekten av våre avdelinger og offiserer som er til disposisjon for NATOs ulike hovedkvarter. Dette er en forutsetning for kraftfull effekt av enhver multinasjonal innsats enten det dreier seg om en fredsbevarende eller fredsopprettende operasjon.

Maktanvendelse fordrer spesielt evne til å lede, og til å utføre. Uten evne til ledelse blir det ingen utførelse fordi makten som anvendes skal fylle en overordnet hensikt og intensjon. Det sørger Brigade Nord for, innenfor det nasjonale landmilitære domenet. Brigade Nord er derfor sjef FOHs evne

et stort behov for et taktisk bindeledd mellom kampgruppene og ressurser fra andre forsvarsgreiner. For meg rettferdiggjør det behovet en fortsatt satsing på brigaden. Men dette er krevende oppgaver som også tilsier at brigaden bør være en operativ enhet. Den bør drive med forberedelser og planlegging for å føre strid, den bør ikke være nedlastet med administrative oppgaver.

Så hvordan bør Hæren og Brigaden innrettes i forhold til dagens sikkerhetspolitiske situasjon? I løpet av de siste årene har norske myndigheter i økende grad erkjent at vi i relativt nær framtid kan befinne oss i en internasjonal situasjon med sterkere rivalisering mellom stormaktene og større usikkerhet også i norske nærområder. Samtidig er det ingenting som tyder på at de utfordringene vi har stått overfor de siste 20 årene, altså etter forrige runde med meget sterk rivalisering mellom stormakter, er i ferd med å forsvinne. Statskollaps, borgerkriger, regionale kriger, terrorisme, spredning av atomvåpen osv. er alle svært relevante problematikker i deler av verden.

Norges første forsvarslinje er det internasjonale multilaterale systemet som regulerer forholdet mellom stater, den neste er den nordatlantiske alliansen som har gitt Norge sikkerhetsgarantier siden 1949. Norge kan ikke, og spesielt ikke i en situasjon med fare for uro i våre egne områder, trekke seg tilbake fra det internasjonale samfunnet og alliansen for å fokusere eksklusivt på nærområdene. Forsvaret må altså gjøre begge deler. Det innebærer på den ene siden å øke bevisstheten om at situasjonen hjemme kan bli forverret samtidig som man opprettholder bidrag til operasjoner ute. Det er også klart i norsk interesse at NATO Response Force revitaliseres. NRF, som var ment både å fungere som NATOs krisehåndteringsverktøy og som arena for kompetanseheving, kollapset nærmest da behovene for flere styrker til Afghanistan økte fra 2006-2007. Medlemslandene manglet både evne og vilje til å stille styrker i NRF. Når storparten av styrkene trekkes ut av Afghanistan de neste årene bør også ambisjonsnivået i NRF kunne styrkes. For Hæren bør deltakelse der være et hovedmål.

Hæren har helt klart båret den største byrden internasjonalt de siste tiårene, og spesielt i forbindelse med operasjonene i Afghanistan. I det siste tiåret har fokuset på Nordområdene, også militært, vært økende i Norge. Men i Forsvaret har dette først og fremst vært relevant for Luftforsvaret og Sjøforsvaret. For selv om mange, undertegnede inkludert, har sett muligheter for sabelrasling, kanonbåt-diplomati og symbolsk militær knuffing i nord, så har faren for at norsk landterritorium skulle bli invadert av en annen stat vært regnet som forsvinnende liten.

Vil det fremdeles være slik i framtiden? I Langtidsplanen varsles det at en ønsker å gi mulighet for øvelser på brigadenivå, med særlig vektlegging av evnen til høyintensive operasjoner. Det siste betyr vanligvis full krig mellom såkalte symmetriske styrker, altså krig mot en stat med et konvensjonelt militærapparat. Brigaden skal kunne gjennomføre opp til høyintensive

til, med konvensjonelle landstyrker, å møte utfordringer rettet mot norsk suverenitet og handlefrihet. Brigade Nord er en helt sentral brikke ved nasjonal krisehåndtering.

Enhver endring i brigadens samlede kapasitet og kompetanse utgjør derfor en styrking eller svekkelse av denne viktige nasjonale kapasiteten. I en tid der flere av våre allierte av økonomiske årsaker synes å ha nok med seg selv, er det avgjørende at brigaden som en del av et fellesoperativt system, fungerer etter sin hensikt. Den representerer vår evne til å etablere en troverdig landmilitær terskel som potensielle fiender vil betenke seg for å utfordre. Samtidig sender den et viktig signal til våre allierte om at vi er i stand til å ta ansvar i egen teig. Det er et ikke ubetydelig signal i andres vurdering av om hvorvidt de skal sende egne soldater eller andre innsatsfaktorer i farens vei for å avhjelpe en alliert i en utsatt situasjon.

*Brigader Odin Johannessen
Sjef BrigN*

mekaniserte landoperasjoner med støtte fra andre forsvarsgrener og allierte. Dette er, slik jeg leser det, et signal om at en trussel mot norsk landterritorium ikke helt kan utelukkes i framtiden.

Det norske Forsvaret er i god stand i forhold til de fleste militærapparater i Europa. Men i en krig på norsk område, i et invasjonsscenario, er Hæren naturligvis forsvinnende liten. Gitt at regjeringen erkjenner at vi står overfor en svært usikker og potensielt negativ utvikling internasjonalt bør man imidlertid stille spørsmålet: Hva gjør vi om situasjonen i våre nærområder forverres raskt, og hvordan kan vi forberede oss på en slik situasjon? I Langtidsplanen sies det at «Hærreserven skal være en systematisert, dedikert reserve av nylig utdannede mannskaper, personell på beredskapskontrakter og tidligere vervede som gir avdelingene tilgang på ytterligere bemanning ved behov for større utholdenhet nasjonalt og i lengre utenlandsoppdrag.»

Hva innebærer en slik systematisering? Slik disse tingene diskuteres i langtidsplanen får man inntrykk av at hovedhensikten er å sikre nok spesialister på fagområder der man vet at belastningen kan bli stor. Det er vel og bra, men om man skal legge til rette for en rask ekspansjon bør man kanskje tenke på å gjøre hver av de eksisterende bataljonene om til regimenter som har en stående bataljon og en eller flere reservebataljoner. Det koster ikke mye før man eventuelt investerer i nytt utstyr og i øvelser for de sistnevnte, og vil uansett gi anledning til å hente inn de spesialister man har bruk for. En slik ordning vil helt klart gi et bedre utgangspunkt for å øke reell kapasitet om behovet oppstår. Om man også i noe større grad enn i de siste 10-15 årene også velger å lagre og vedlikeholde brukbart, men ikke lenger helt førsteklasses materiell, vil utgangspunktet bli enda bedre.

På samme måte bør man kanskje tenke på brigadenivå, brigadekommandoen bør ha et visst overskudd av personell, og en plan for hvordan en andre brigadekommando kan settes opp om behovet skulle oppstå. Dette er ikke bare et poeng i nasjonale sammenhenger. Om Norge noensinne, alene eller sammen med andre, skal kunne bidra med en rammebrigade utenlands er det meget problematisk å bruke den eneste man har. Kanskje kunne en slik «on-call» brigadekommando med tilhørende avdelinger også brukes som nasjonal kontingentstab/ nasjonalt støtteelement i utenlandsoperasjoner.

Det er alltid et problem i norsk debatt om sikkerhets- og forsvarspolitikken om man framstår som alarmistisk, om man roper «ULV!» for ofte. Nå har imidlertid erkjennelsen om at vi risikerer en forverring av vår sikkerhetspolitiske situasjon kommet, og da følger det etter min mening logisk at man begynner å ta små skritt for å forberede Forsvaret på den situasjonen. I tilfelle. Da er det å gjøre Brigade Nord til et operativt nav i hele Forsvaret en god plass å begynne.

*Ståle Ulriksen,
NUPI og Sjøkrigsskolen*

Panserbataljonen

– en av de tre manøverelementene i Brigaden

Oberstløytnant Terje Hanssen.

Den 29. januar 1987, sto Panserbataljonen for første gang oppstilt som avdeling på Fossmofeltet i nærheten av Bardufoss. Det var bitende kulde, og en stor dag for svært mange som da hadde jobbet hardt for å etablere en militær avdeling på bataljonsnivå med materiell fra Kavaleriet. I dag er bataljonen et faglig utviklende samvirkemiljø, tuftet på de erfaringer og den kultur man har opparbeidet gjennom 25 år. Bataljonen har 186 befal og grenaderer. Avdelingen har omlag 350 dragoner (vernepliktige soldater),

organisert i fem eskadroner og en bataljonsstab: Kavalerieskadron 1, Stridsvogneskadron 2, Stormeskadron 3, Stormeskadron 4 og Kampstøtteeskadron 6.

Hvilke oppdrag har bataljonen?

Vi er forberedt på å løse et vidt spekter av oppdrag på nasjonal beredskap, vi deltar i operasjoner i utlandet og vi utvikler kompetanse for et stort antall befal og grenaderer i et pansret samvirkesystem, som del av Brigade Nord. Det å være del av brigaden har formet oss til den avdelingen vi i dag er, fordi vi løser oppdrag som del av noe større. Samspillet med andre avdelinger i brigaden, under ledelse av en brigadesjef og brigadekommandoen, bidrar til økt helhetsforståelse for de som tjenestegjør i avdelingen. Det gir verdifull kunnskap som er til nytte både i operasjoner hjemme og ute. Det gjør også at avdelingens yrkesoffiserer på tropp-, eskadron- og bataljonsnivå, er ettertraktet for videre tjeneste, fordi de raskt får en god helhetsforståelse innenfor samvirke på ulike nivå.

Hva er det som kjennetegner bataljonen?

Vi har en positiv og inkluderende innstilling til samarbeid, fordi vi har lært gjennom alle disse årene at et oppdrag sjelden løses alene. Gjennom et utdanningsår jobber vi tett sammen med våre normale samvirkepartnere i brigaden. Det betyr at Pansret ingeniørkompani A fra Ingeniørbataljonen, Batteri Nils fra Artilleribataljonen, Samvirke-tropp sanitet fra Sanitetsbataljonen, CSS- kp 3 fra CSS- bataljonen og Militær-polititroppen fra MP- kompaniet er del av vår bataljon når vi løser oppdrag eller trener på oppdrag. Totalt er vi da mellom 800-1000 soldater og befal. Det gjør oss til et sterkt, pansret samvirkesystem i Brigade Nord.

Hvordan er forholdet mellom befal og vernepliktige i avdelingen?

For en del år siden var det vanlig å bruke uttrykket "vernepliktsmasse" i Hæren og Forsvaret. Det ene året kunne man høre at vernepliktsmassen var bra, det andre året var den dårlig. Fortsatt hender det at jeg treffer noen som bruker uttrykket, nærmest av gammel vane. Jeg bruker det ikke. Det er to grunner til det: for det første er jeg skeptisk til å benevne vernepliktig ungdom som masse. For det andre er antallet vernepliktige som blir gitt anledning til å møte i førstegangstjeneste kraftig redusert i forhold til hvordan det var tidligere. I bataljonen betyr det at hver enkelt dragon skal bli sett som det individet han eller hun faktisk er. Vedkommende har på mange måter konkurrert seg til plassen, og fortjener respekt for de kvaliteter, kunnskaper og holdninger han eller hun har når man møter til tjeneste. For å få frem potensialet i hver enkelt av disse dragonene i løpet av tjenestetiden må de behandles ulikt, fordi de faktisk er enkeltstående individer. En slik individuell tilpasning har til hensikt å finne riktig person til riktig stilling. Vi er kjent for å ha et tett samarbeid mellom dragoner og befal. Så langt gir det gode resultater. Over 140 av de 350 dragonene i avdelingen som nå er inne til førstegangstjeneste, har søkt jobb som grenader i Hæren, eller søkt befalsskole.

Mangfold tuftet på felles verdier

I bataljonen har vi fem verdier som er viktige for oss i det daglige:

- Viser omsorg og respekt for mennesker og menneskeverdet
- Tar ansvar for materiell og sikkerhet
- Har mot til å gjøre det rette i alle situasjoner
- Er lojal mot felles mål
- Er fysisk og mentalt forberedt

Verdiene gir oss først og fremst en trygghet på at vi gjør det rette, også i vanskelige situasjoner. Verdiene er plattformen som gjør det mulig å stille krav til oss selv, og hverandre, under trening og operasjoner. De danner grunnlaget for en profesjonell opptreden, der vi stiller like strenge krav til vernepliktige som til fast ansatte. Fra sommeren 2011 har Panserbataljonen ansatt grenaderer, i første omgang 28. Nå har rekrutteringen av ytterligere 30 grenaderer startet. På sikt vil grenaderene gi økt operativ evne i avdelingen, spesielt ved at det er vognførere og skyttere på kampkjøretøyene som ansettes. I tillegg ansettes skarpskyttere, teknikere, sambandsassistenter og andre kategorier som grenaderer. Den kostbare utdanningen vil da komme til nytte også etter fullført førstegangstjeneste, samtidig som den enkelte grenader blir enda dyktigere innen sitt fagfelt. Det vil også bidra til økt sikkerhet under utdanning og trening. I tillegg er målsettingen å ansette et antall spesialistbefal før sommeren 2012. Summen av vernepliktige dragoner, grenaderer, avdelingsbefal, spesialistbefal, sivile og yrkesoffiserer utgjør mangfoldet i avdelingen, der ingen kategori er viktigere enn en annen. Det er summen av ulike kompetanse, der mange også har kamperfaring fra tjeneste i Afghanistan, som utgjør et godt læringsmiljø.

Hvilke utfordringer har bataljonen i det daglige?

En av de største utfordringene er bredden i den utdanningen som foregår samtidig, og det behovet det gir for ulike kompetanse og effektiv utdanningsplanlegging. Det er mye og komplisert materiell i avdelingen, inkludert Hærens hovedkampsystem stridsvogn Leopard 2A4, stormpanservognen CV9030, pansrete bombekastere, et stort antall pansrete og upansrete kjøretøy, ulike sensorer og en lang rekke ulike våpen. Vi utdanner vernepliktige dragoner, grenaderer, befalsskoleelever og sersjanter som gjennomfører sitt plikttenesteår. I tillegg støtter vi betydelig i utdanningen av avdelinger som deployeres til Afghanistan, der vårt eget personell også deltar. Denne utfordringen synliggjør behovet for innføringen av spesialistbefal som ny kategori.

Hvordan ser fremtiden til bataljonen ut?

Vernepliktsverket gjør en utmerket jobb med å selektene våre dragoner for de møter til tjeneste, noe som gjør at motivasjonen i utgangspunktet er høy for den enkelte. Forutsatt at vi da har tilstrekkelige ressurser og rammer til å tilby en krevende og intensiv utdanning i førstegangstjenesten vil vi rekruttere godt også til fortsatt tjeneste som grenader. Sammen med innføringen av et økt antall spesialistbefal vil det gi et enda mer effektivt læringsmiljø for våre vernepliktige, noe som vil bidra til økt operativ evne. Samvirkekompetanse, basert på mennesker med de riktige holdningene, vil alltid være relevant. I tillegg vil stor ildkraft, høy mobilitet og god beskyttelse alltid være etterspurt innen landoperasjoner. Denne avdelingen har begge deler, og det gjør oss relevant også i fremtiden. Vi er derfor et velegnet verktøy til å løse en lang rekke oppdrag, nasjonalt og internasjonalt, under ledelse av en brigadekommando.

Terje Hanssen Oberstløytnant
Sjef Panserbataljonen

Slik vurderer Forsvarets Operative Hovedkvarter vår Brigade

Generalmajor Rune Jakobsen.

Styrkesjef (sj FOH) løser nasjonalt oppdrag med de av Forsvarssjefen tildelte styrker iht Operasjonsplan Norge. Dette skjer i fred, krise og krig gjennom oppdragsbasert ledelse direkte til det taktiske nivå. Forenklet fremstilt er dette Norwegian Task Group (NOTG), Kystvakten, heimervernsdistriktene, de taktiske luftstyrker gjennom FOH/J3 Luft, og Brigade Nord.

Viktig komponent

Brigaden utgjør den viktigste komponent i Landmakten og er den eneste som kan gjennomføre komplekse landoperasjoner i tid og rom. Brigaden er dessuten det laveste realistiske nivå for utøvelse av fellesoperasjoner på land. I fraværet av en felles taktisk landkommando må brigaden kunne opptre som det taktiske kommandonivået på landsiden. Det betyr ikke at den alltid vil gjøre det, men i visse situasjoner, og avgrenset i tid og rom, må den kunne underlegge seg andre avdelinger dersom oppdragets art tilsier dette. Det innebærer også at den må kunne lede taktiske operasjoner med innslag fra andre forsvarsgrener og/eller fra andre nasjoner. Dette fordrer en robust brigadekommando, som gjennom sin bemanning, kompetanse, nettverkstilknytning og situasjonsforståelse, evner å samhandle med kommandonivåene så vel som støttende enheter. Brigaden er et meget avansert samvirkesystem som består av flere komponenter som er gjensidig avhengige av hverandre, og som kan karakteriseres som et system av systemer. I tillegg til å være en taktisk enhet i seg selv, er Brigade Nord et viktig system for produksjon av underavdelinger, stridsgrupper og kompetanse.

Ivaretagelse og deltakelse

Gjennom ivaretagelse av nasjonal beredskap og ikke minst gjennom deltakelse i internasjonale operasjoner de siste 15 år, har Brigaden til fulle vist sin samfunnsverdi. Nasjonalt, gjennom sin hjørnestensrolle i nasjonal kriseberedskap og evne til forsvar av Norge. Internasjonalt, gjennom sin evne til å styrke-generere og vedlikeholde over tid, avdelinger, stridsgrupper og ad hoc avdelinger i ulike konfliktområder. Norge har operert i Afghanistan i snart 9 år med konvensjonelle styrker i ulike varianter. Telemark Task Force (TMTF)1&2, Battle Group Kabul og senere QRF-en i Mazar, som eksempel på avdelinger og stridsgrupper som har sprunget ut fra brigadesystemet. Senere PRT og OMLT, som ad hoc avdelinger som ikke finnes i hjemmestrukturen, men som likevel lot seg styrke-generere og opprettholde over tid pga den samlede utrustning og kompetanse fra det samme brigadesystemet. I tillegg til å definere en avdelingsstørrelse, definerer også brigade et taktisk nivå. Dette er interessant i et kompetanseperspektiv gjennom brigadesystemets evne til å kvalifisere hæroffiserer for tjeneste på dette og høyere nivå, nasjonalt som internasjonalt. Riktignok en sekundæreffekt, men viktig hva angår fellesoperativ forståelse og evne.

Imponerende styrkeproduksjon

For at brigaden skal være relevant i en nasjonal eller internasjonal kontekst må den kunne løse de til enhver tid gitte oppdrag med en viss kvalitet. Uten å gå for dypt på dette feltet innebærer dette å tilfredsstille Forsvarssjefens operative krav. Disse vil variere med de til enhver tid gitte rammer og ressurser, men vil som regel være relatert til evne til å oppfylle basis-/feltfunksjonene, som igjen vil være definert av utrustning,

kompetanse, treningsstandard og reaksjonsevne. Sett fra FOHs ståsted, har Hæren gjennom Brigade Nord vist en imponerende evne til å styrke-produkere avdelinger til internasjonale operasjoner med kvalitet over tid, faktisk mer enn det den er dimensjonert for. Dette bekreftes også gjennom internasjonale tilbakemeldinger. På den annen side, vil enkelte kritikere si at Brigadens evne til nasjonal beredskap og krisehåndtering i samme periode har vært begrenset. Dette pga manglende tilgjengelighet på styrker med tilstrekkelig treningsstandard og reaksjonsevne. Noen hevder også at organisering av Hærens kapasiteter i et brigadesystem er gammeldags tenkning i det nettverksbaserte forsvar. At vi heller må fokusere på riktig effekt i tid og rom, og at dette er viktigere enn avdelingsstørrelse, nivå og organisasjon.

Reaksjonsevne – profesjonalitet – effekt – utholdenhet – kostnader

Som representant for FOH skal jeg være forsiktig med å mene for mye konkret om Hærens organisering av de konvensjonelle landstyrker og tilhørende modell for styrkeproduksjon. Avhengig av om man vil prioritere reaksjonsevne, profesjonalitet, effekt, nasjonale eller internasjonale operasjoner, kostnader eller evne til utholdenhet, vil man måtte treffe forskjellige valg hva angår organisering og styrkeproduksjon. Pr i dag er Brigade Nord's organisering godt tilpasset styrkesjefs ledelseskonsept og hovedoppgaver. Fra et fellesoperativt ståsted er det dog ønskelig at brigadens evne til horisontal og vertikal forflytning styrkes, dens evne til selvstendig forsvar mot luftangrep etableres, og dens evne til å operere i nettverk videreutvikles.

En kombinasjon av modernisert verneplikt og økt profesjonalisering (yrkessoldater og spesialistbefal) vil utvilsomt forbedre brigadens evne både hjemme og ute. Større vektlegging av strukturlikhet ved styrkegenerering til INTOPS vil i tillegg bedre både reaksjonsevne og utholdenhet. Brigadens organisasjon og innretning i fremtiden vil i stor grad styres av behovet for raskt og fleksibelt å kunne møte eksisterende og nye trusler innenfor akseptable kostnadsrammer i en fellesoperativ kontekst. Som en av de siste nasjoner i Europa er Norge fortsatt i stand til å styrke-produkere og øve landkapasiteter i brigaderammen. Om dette er en anakronisme eller pragmatisk funksjonalisme skal jeg ikke ta stilling til. Brigade Nord leverer varen både hjemme og ute, i dag og i morgen.

Generalmajor Rune Jakobsen
Sjef operasjoner FOH

BFO på øvelse

Cold Response

Øvelse Cold Response 2012 (CR12) er en norskledet, internasjonal vinterøvelse som ble avviklet i store deler av Nord-Norge i mars. Årets CR 12 var den største vinterøvelsen i NATO på ti år. BFO deltok som vanlig bredt med sine tillitsvalgte, som reiste rundt i øvingsteigen og pratet med sine medlemmer.

TEKST: EINAR H CLAUSEN, VIGGO HOLM, JOHN STRØMSENG OG HÅVARD STØLE
FOTO: FMS

Arets Cold Response hadde som hovedhensikt å øve høyintensive krisehåndteringsoperasjoner under vinterforhold. Øvelsen ble gjennomført i en NATO-ramme under et fiktivt FN-mandat i henhold til FN-paktens artikkel VII. Øvelsen hadde totalt ca. 16000 deltakere fra 15 forskjellige nasjoner, og styrkene kom fra alle forsvarsgrener, og stående NATO-styrker. De største styrkebidragene sto

Canada, Frankrike, Nederland, Storbritannia, Sverige og USA for. Det deltok også spesialstyrker fra en rekke nasjoner. Flere av de utenlandske styrkene hadde forberedt seg godt, og trent vinterdisipliner i Norge helt siden januar. Viseadmiral Haakon Bruun-Hanssen, Sjef Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) i Bodø, var ansvarlig for planlegging og ledelse av øvelsen. Øvelsen ble for øvrig ledet fra FOH, støttet av en lokal øvingsledelse på Bardufoss.

Maritime styrker opererte langs kysten fra Harstad til Tromsø-

området i hele øvingsperioden, og fly og helikoptre opererte i øvingsområdet fra flystasjonene Andøya, Bardufoss, Bodø, Evenes og Ørland. Svenske jagerfly opererte inn i Norge fra svenske baser, men svensk territorium ble også benyttet i forbindelse med øvelsen, noe hele Norge ble smertelig klar over, etter den tragiske Hercules ulykken, der vi mistet fem svært verdsette offiserer og kollegaer.

BFO godt representert på øvelsen

OTV ene John Strømseng (Region

Vest), Viggo Holm (Region Vest), Gunnar Lie Eide (Region Nord), og Håvard Støle (Region Indre Østland) var omreisende BFO'ere på øvelsen.

John Strømseng og Viggo Holm startet med å besøke Sjøforsvaret som var forlagt på to byer, Tromsø og Harstad. Der ble det slått av mange gode samtaler og det ble diskutert arbeidsbelastning og personellsituasjonen i Sjøforsvaret. Mange uttrykker sin bekymring for begge tilstandene. BFO har tidligere skrevet artikler om dette både på nett og i blader som Offisersbladet og Norsk

2012

BFO var også i år den eneste befalsorganisasjonen som var til stede på øvelsen med flere tillitsvalgte. Foto: BFO.

Brigader Odin Johannessen, sjef for Brigade Nord i samtale med viseadmiral og sjef FOH Haakon Bruun-Hanssen.

Topptrente hunder med hundeførere deltok også.

To Leo 2 stridsvogner under skarpskyting i skytefeltet på Setermoen.

tidsskrift for Sjøvesen. Det ble også diskutert og debattert om avdelingsbefal og spesialistbefalordninger i fremtiden. Andre tema var tariff og lønn som fortsatt er et viktig virkemiddel for å beholde og rekruttere personell. I tillegg til dette var en av OTV'ene og besøkte SHV Fartøyet Olav Tryggvasson som også lå til kai i Harstad. SHV har to av disse fartøyene, ett i Nord og ett i Sør.

Senere slo de seg sammen med Håvard Støle og Gunnar Lie Eide i Harstad, med besøk på Kystjegerkommandoen (KJK), Marinens Logistikkvåpen

(MARLOG), samt Taktisk Båtskvadron (TBS). Ved MARLOG fikk BFO en omvisning i et genialt logistikkfelt som består av telt i kombinasjon med containere. Viggo Holm ble senere kjørt til Setermoen for å få seg et feltdøgn i skytefeltet. BFO var invitert til å overvære en skyteøvelse som var helt unik i NATO-sammenheng. Han fikk et feltdøgn i ko-området, sammen med oberstløytnant Ole Kristian Karlsen, sjef for Artilleribataljonen.

Skyteøvelsen gikk over to dager, og bare artilleribataljonen avfyrt nesten 1000 granater. Under

Fremrykning tidlig på morgenen kan også være stemningsfullt.

skarpskytingen deltok stridsvogner av typen Leopard 2, stormpanservognen CV90, artilleri og bombekastere. I tillegg leverte norske og belgiske F16-fly, og svenske JAS Gripen sin last i skytefeltet. Det ble også avlagt et besøk på både Bardufoss og Setermoen. I et av reorganiseringspunktene ble det mange gode og hyggelige samtaler med medlemmer. BFO sin sjokolade og felpakke, samt thermo-kopp ble godt mottatt av medlemmene.

Senere besøkte BFO Evenes Flystasjon, der det var stor aktivitet fra spesialstyrkene sin

side. De som fikk "BFO-besøk" var Hærens Jegerkommando, 335 skvadron (Hercules), og 720 skvadron (Helikopter). I tillegg fikk våre OTVer en liten prat med sjef Marinens Jegerkommando og noen av hans menn, før et avsluttende besøk i det fellesoperative hovedkvarter for spesialstyrkene. BFO ble godt mottatt ved alle avdelingene som ble besøkt, og personellet ga oss mange gode tilbakemeldinger som vi tar med oss videre i det videre arbeidet med å forbedre våre medlemmers lønns og arbeidsvilkår.

Forsvaret mister kritisk kompetanse

Bjørnar Hannemyr og Tom Kildal fra pansret ingeniør kompani på Skjold som deltok på CR 12, kunne overfor OTV korpsset bekrefte at Forsvarets system for disponering av personell er moden for en kraftig oppdatering. Tom, er ansatt som avdelingsbefal og jobber som troppsjef i spes. tropp, i tillegg til å være vognkommandør på Leopard 1 spes. panser. Han har lenge kjent på at hans tid i Forsvaret er i ferd med og renne ut, grunnet aldersgrensen som er satt på 35 år. Tom har søkt om fast tilsetning på runden som nå går, og er redd for at dette er siste sjanse til å fortsette i Forsvaret. Bjørnar har søkt Krigsskolen fordi han trives i Forsvaret, og fordi dette per i dag er den eneste måten og sikre seg en fast jobb i Forsvaret. Både Tom og Bjørnar sitter begge på spesialkompetanse innen sitt fagfelt og det vil få store negative konsekvenser for fagmiljøet på Skjold om de blir borte. De kommer fra et lite og sårbart miljø hvor mye av kompetansen og kontinuiteten ligger på enkeltpersoner. Tom er dessverre ikke et enestående eksempel på at dagens avdelingsbefalsordning fører til at vi kvitter oss med kritisk kompetanse i Forsvaret.

Både Tom og Bjørnar ønsker GIH' s initiativ om spesialistbefelet velkommen, dette er et initiativ BFO også støtter opp om.

Håvard Støle/OTV BFO Indre Østland

Sindre Meeg har til sommeren gjennomført to år ved Ftbs på Sessvoll. Nå ser den unge befarseleven frem til to plikt år ved Rena tekniske verksted, hvor han kommer til å gå ut med fagbrev som automatiker. På CR 2012 var Sindre utplassert på replag i CSS bataljon, noe han synes er svært motiverende og lærerikt.

Foto: Håvard Støle/OTV BFO Indre Østland.

Op tjeneste kan være en kald opplevelse, spesielt uten underlagsmatte Viggo Holm!

Tom Kildal, Håvard Støle og Bjørnar Hannemyr.

Et forsvar for vår tid

På denne plass ga jeg tidligere uttrykk for våre forventninger til Forsvarsminister Espen Barth Eide ifm Langtidsproposisjonen (LTP). Det er med tilfredshet jeg nå kan konstatere at Regjeringen har lyttet til vårt budskap. Proposisjon 73 S (Prop. 73 S) gir en tydelig satsning på personellområdet i tiden som kommer. Riktignok skal dette konkretiseres gjennom en kompetansemelding som skal femmes til Stortinget ved årskiftet. De formuleringer som ligger i kapittel 9 i LTP gir så mange positive signaler at BFO er optimistisk på Forsvarssektorens vegne.

Regjeringen har identifisert og tatt konsekvensen av mange av de problemstillingene vi har påpekt over lang tid. «Personell og kompetanseområdet har ikke vært gjenstand for en helhetlig og systematisk gjennomgang for å tilpasse Forsvaret til de fundamentale organisatoriske og samfunnsmessige endringer som har funnet sted de siste tiårene.»

”Regjeringen vil adressere Forsvarssektorens kompetanseutfordringer som et strategisk utviklingstema.”

”Kompetansestyring skal være en integrert del av strategisk ledelse i sektoren og personell disponeringer skal sikre en god utnyttelse av kompetanse og bygge opp under organisasjonens læring.”

Disse og andre positive formuleringer bærer med seg nye takter og nye perspektiver for fremtiden. I teksten finnes også grunnlaget for en helhetlig gjennomgang av befalsordningen, herunder avdelingsbefalsordningen. Dette er tema og områder vi har ventet skulle få sitt rettmessige fokus og som er av helt sentral betydning for en fremtidig velfungerende og tidsriktig disponering- og utdanningsordning. Her har vi forventninger om at diskusjonen knyttet til fremtidige befalskategorier finner sin avklaring slik at alle deler av forsvarssektoren får dekket sine behov. Samtidig som dette gir sektoren anledning til å finne helhetlige løsninger som ivaretar arbeidsgiver og de ansattes behov for forutsigbarhet og nødvendig karriereutvikling. I denne diskusjonen hører det naturlig hjemme en strategisk diskusjon om lønn og arbeidsvilkår for befal.

Statsrådets kompetanseinitiativ fordrer nå at Forsvarssjefen og de andre etatssjefene reflekterer over sin rolle i det kommende arbeidet med kompetansemeldingen. Det er mitt håp at vi i fellesskap kan bruke denne anledningen til å knytte sektorens behov sammen med samfunnets normer forøvrig. Dette er en historisk mulighet til å diskutere det mest sentrale spørsmål av dem alle, nemlig personellens plass i fornyingen av Forsvaret. BFO vil ha en aktiv og konstruktiv rolle i dette arbeidet.

Prop 73 S har i tillegg til et mulighetsrom gjennom det ovennevnte, noen utfordringer knyttet til seg. Kanskje den mest urovekkende er økonomi. Ved inngangen til 2012 hevdet Statsråden at Forsvaret er i balanse! På denne bakgrunn legger FSJ frem sitt fagmilitære råd der merbehovet for anskaffelse av F-35 er stipulert til 37,5 mrd. Dette behovet er i LTP redusert til å ligge i intervallet 22-28 mrd. Konsekvensen av dette er at ytterligere 10 mrd av investeringen i F-35 må dekkes over den ordinære forsvarsrammen.

Imidlertid legges LTP frem med budsjetttrammene for 2012 som forutsetning og LTP anviser ingen styrking av rammen for drift foruten en forutsatt interneffektivisering i Forsvaret på 160 mill årlig. Videre sier Regjeringen at Forsvaret skal få videreført 634 mill fra kapittel 1792 (intops) etter at vi er ute av Afghanistan. (Allerede her mangler 634 mill i 2013) Videre ser vi tegn på at driftsutgiftene øker eksponentielt med innfasing av nytt og moderne utstyr.

Prop 73 S ambisjoner vil i kommende fire års periode påføre Forsvaret økte driftsutgifter som må finansieres. Alternativt ser BFO konturene av en raskt økende ubalanse på drift, med underkommuniserte effekter og konsekvenser. BFO ser ikke i det korte perspektivet (2-5 år) annet manøvreringsrom enn å holde stillinger vakante og balansere budsjettet gjennom redusert aktivitet.

Den nye langtidsplanen vil medføre ny og omfattende omstilling for et stort antall personell som allerede har vært igjennom mange omstillinger. Det er viktig i den videre prosess at nødvendige tiltak for å motvirke negative effekter på personellet vies stor oppmerksomhet og at det i denne prosess også er mulig å holde fokus på kompetanse aspektet. BFO krever at nødvendig økonomi stilles tilgjengelig for gode personell politiske tiltak i en krevende omstilling. Fornyingen av Forsvaret skal gjennom LTP nettopp bidra til at kompetanse og personell dimensjonen tillegges økt vekt!

Avslutningsvis er jeg svært tilfreds med å ha gjennomført felles lederkonferanse med NOF. Det å samle ca 200 tillitsvalgte til gode diskusjoner om felles utfordringer i en sal ga godt utbytte for alle som var der. Dette er, i «moderne tid», første gang bafalet samler seg til felles sak. Flere av deltagerne sa til meg ”hvorfor har vi ikke gjort dette tidligere?” Ja si det! Nå er en milepæl gjennomført og potensialet er identifisert, så nå er det opp til oss selv hva vi gjør videre. En ting er i alle fall sikkert, vi vil møte de samme utfordringene med de samme interessene - medlemmenes beste og Forsvarets fremtid.

Eivind R. Solberg
Leder

**Ett yrke
– én organisasjon!**

BEFELSELEVENES SAMARBEIDSORGAN KREVER FORANDRING!

Vi som styremedlemmer i BESO representerer befelselevne i det norske Forsvaret, og derfor har vi fått et ganske godt innsyn i hva som rører seg innenfor de ulike avdelingene når det gjelder problemområder og forbedringspotensialer.

Noe av det vi jobber mye med er behandlingen av UB-korporaler i praksishalvåret sitt. Når en UB-elev er ferdig med den grunnleggende befalsutdanningen på skoleavdelingen, blir den ferske befalingsmannen eller kvinnen sendt ut på en

annen avdeling for å fungere som lagfører eller instruktør der. Fortsatt som vernepliktig, fortsatt med dagpenger. Fortsatt uten krav på overtidsbetaling, og dette er jo en gullgrube for de som ønsker å slippe å rote seg bort i FIF med overtidsregistreringer. Her har man hvert år en haug av arbeidsglade UB-korporaler som med glede jobber døgnet rundt for å få mer arbeidserfaringer, og for forhåpentligvis å få en litt penere tjenesteuttalelse.

Men så kommer spørsmålet, er det riktig å la UB-korporaler jobbe 150 % stilling til lavere lønn enn kollegaen som er sersjant? Vi skal være forsiktige med å bruke ord som «misbruk» og «utnyttelse», for da kan dette fort havne i andre, hakket mer tabloide, tidsskrifter enn Offisersbladet. Men det vi skal gjøre, er å stille spørsmålstegn om dette er grei behandling av unge jenter og gutter vi vil skal sitte igjen med et godt inntrykk av Forsvaret, og ikke med den følelsen at de er gratis arbeidskraft. De burde føle seg verdifulle og satt pris på. For det er akkurat det de er. Veldig verdifulle, ressurssterke ungdommer som har gjort det meget intelligente valget å ta en lederutdanning kombinert med førstegangstjeneste, hvor de samtidig gjør en jobb for landet. Ved å ta et slikt valg, har man altså spart inn minst ett år, og dette er ikke noe man bør straffes for. Vi jobber sammen i et felles forsvar. Vi burde ha samme forutsetninger, samme plikter og samme rettigheter. – uavhengig av hvor man går befalsskolen. Med plikter kommer rettigheter, og en annen ting vi jobber for er retten til å bli beskikket til sersjant etter å ha fullført ett års befalsutdanning på BS-nivå.

I Luft, Sjø og Hærens befalsskole blir samtlige befelselever som fullfører skoleåret automatisk sersjant et år etter at man blir tatt opp som aspirant. Dette er imidlertid ikke praksis i hele Forsvaret. I enkeltavdelinger som Forsvarets Ingeniørhøyskole, Befalsskolen

for Språk og Etterretning og Forsvarets Tekniske Befalsskole, går elevene henholdsvis tre og to år før de får vinklene på brystet og kan kreve de rettighetene de har som sersjanter. Elevene selv vil uten tvil beskrive dette som urettferdig, og dette stiller vi i BESO oss bak. Det er uklart for oss hvorfor BSES og FTBS fører denne politikken, men etter en samtale med skolesjefen for FIH fikk vi vite at dersom to kull skulle få sersjantsvinkler, ville dette føre til mye mer enn å hente ut 30 distinksjoner med tre vinkler på.

Forlegninger må bygges, leiren må utvides og lønn må utbetales. Dette fordi rettighetene til en sersjant innebærer egen forlegning og lønn deretter. Så, mulig dette er ønsketenkning, men vi gir oss fortsatt ikke. Skal én gruppe befelselever bli sersjanter etter et år, synes vi det kun er rett og rimelig at alle befelselever har samme rettighetene. Og når vi først har fullført denne lederutdannelsen og skal ut i det sivile liv, har vi faktisk ikke mer å vise frem enn en medalje og et diplom å henge på veggen når vi skal søke oss sivil utdanning videre. Hvorfor det ikke gis studiepoeng for å gå på Befalsskole er for BESO et stort mysterium. Utdanning som befal gir deg lederutdanning og en fordypning i ulike militære fagfelt. Hvorfor ikke dette blir verdsatt like mye som sivile studier, har vi ikke funnet en god grunn til. Vi mener at lederutdanningen man får i Forsvaret er helt unik. Man blir mer robust av et år eller flere i Forsvaret, og vi mener at det i aller høyeste grad burde lønne seg å velge i en utdanning i det norske Forsvaret.

Når det gjelder Luftforsvarets linjefordelingsprosess hos årets BS-kull er dette en langt mer alvorlig sak. Søkere til Luftforsvarets Befalsskole møtte opp i god tro om at de konkurrerte seg frem til en skoleplass, for å søke om å bli hundefører eller jobbe i "Mission Support". Etter å ha lykkelig takket ja til plassen på LBSK, sitter det 50 befalsskoleelever igjen på Kjevik som gleder seg til å søke blant annet disse linjene. Om gleden var stor over å komme inn på skolen, sørget Luftforsvaret ganske kjapt for å senke stemningen. Overraskelsen var stor da de etter akseptert skoleplass, kunne fortelle at hverken "Mission Support" eller hundefører skulle ha elever i år. Det de også glemte å nevne i farten var at halvparten av elevene i stedet skulle bli teknikere.

Vi har selvfølgelig ingenting å utsette på teknikeryrket. Problemet er at når lille frøken Ambisjon, som nettopp har sklidd ut av russebuksa, etter tre måneders fullført skolegang får vite at hun skal jobbe i tre år med å skru på fly, er dette rett og slett uakseptabelt. Vi i BESO har vært veldig frempå med denne saken, og ser at det har gitt resultater. Det er vi veldig fornøyde med, men vi vil fortsatt bemerke at dette er en sak som ikke kommer til å glemmes med det første – og vi vil følge med tett i tiden som kommer for å gi «Forsvarets fremtid» det beste Forsvaret har å by på.

BESO-styret
v/Solfrid Hovda

**Ett yrke
– én organisasjon!**

OMSTILLINGSBREV NR 3/2012

Mange opplever at omstillingen pågår enda og den situasjonen vil vedvare i årene som kommer. Nye forvaltningssystemer, langtidsmeldingen og behovet for effektivisering vil medføre små og store omstillinger i år fremover. Dette omstillingsbrevet blir en liten status på aktuelle saker. Den viktigste meldingen er at presset synes å ha avtatt, det er mindre uro, men dette kan selvfølgelig være "stille før stormen". I disse dager venter de fleste på Stortingets vedtak om ny langtidsplan for Forsvaret, proposisjonen behandles 14.juni 2012 og da får vi nye og omfattende omstillingspålegg.

Forsvarssjefens Virksomhetsplan R&T nr 3

Denne utgaven av rettelser og tillegg til virksomhetsplanen inneholder flere gode tiltak, som skal bidra til en ytterligere forbedring av vår evne til forsvarlig forvaltning. Her nevnes:

Forsvarsbygg har anskaffelsesansvaret

Forsvarsbygg har ansvar for anskaffelser av inventar- og verkstedsmateriell, målmateriell og IKT-materiell (prosjektorer tilsvarende) ved gjennomføring av eiendom, bygg og anleggsprosjekter. Når materiellet er anskaffet, skal sjef FLO, som del av fagansvaret drifte materiellet etter at Forsvaret har overtatt den ferdige EBA fra Forsvarsbygg. Sjef FLO og sjef INI skal støtte Forsvarsbygg faglig (ikke gjennomføringsansvar) ifm anskaffelsene.

System for historisk dokumentasjon

Det skal etableres et system for dokumentasjon av norske styrkers deltakelse i internasjonale operasjoner. Systemet er en forutsetning for historisk dokumentasjon og sporbarhet i hendelser i ettertid. Oppdraget er gitt sjef Forsvarets operative hovedkvarter, med støtte av Driftsenheter involvert.

FSJens rapporteringsdirektiv revideres

Gode rapporteringsrutiner er viktig for å holde Forsvarssjef og Forsvarsstab informert om status i den operative virksomheten og hendelser av betydning. Gode rutiner vil gi økt sikkerhet for norsk personell gjennom større tempo i beslutningsprosessen. Forsvarsstaben har iverksatt en

revisjon av FSJens rapporteringsdirektiv.

Sikkerhetsstyring innen 1.januar 2014

Forsvarssjefen fastsetter sikkerhetsmål med resultatkrav i FSJ VP 2012 for sikkerhetsmålene. Resultatkravene er forventet tilstand ved sikker forvaltning og styring av virksomheten. Et sikkerhetsstyringssystem skal gi avdelingen helhetlig oversikt, slik at det kan jobbes målbevisst med forbedringer. Direktiv – Krav til sikkerhetsstyring skal være implementert innen 1.januar 2014.

I tjeneste for Norge

Regjeringen avsatte kr 30 mill for å styrke regjeringens handlingssplan for ivaretagelse av veteraner. 20 mill kr ble avsatt til styrking av DIFer, 6 mill kr til gjensynstreff - som del av ett årsprogrammet og 4 mill kr til familietiltak. FST og arbeidstakerorganisasjonene har kommet frem til følgende fordeling av årsverk frem til 31. juli 2013: FST 16 ÅV, FSAN 1 ÅV, VPV 4 ÅV, FOH 1 ÅV, FAKT 2 ÅV, GIL 1 ÅV, GIS 3 ÅV, GIH 1 ÅV og FPK 1 ÅV. DIFenes årsverksramme korrigert i samsvar med dette. Til årsverkene er det også fordelt økonomi, i samsvar med behov. For øvrige tiltakene kan DIFene søke til FST om forhåndstilsagn på konkrete aktiviteter.

Andre omstillingsforhold

Luftforsvarets hovedverksted – AIM

Da vi drøftet utskillelsen av Luftforsvarets hovedverksted på Kjeller ifm etableringen av et statsforetak (AIM) fikk vi oppgitt at foretaket ble opprettet med ca

460 årsverk. Dette tallet er nå redusert til ca 300 ÅV. Hva som er årsaken til denne betydelige endringen er pt. ukjent.

Investeringsutfordringer i FLO

De siste årene har vi hatt betydelige utfordringer ifm til å ha tilstrekkelig antall personell (fag og merkantilt), til å kunne omsette investeringsporteføljen. Ubenyttede midler varierer fra ca 500 mill kr i 2010 til ca 2 mrd kr i 2012. En god del av pengene er overførbare fra ett år til et annet. Årsakene er bemanningsproblemer i Forsvaret og betydelige forsinkelser på dyr materiell. BFO er kjent med at bemanningsproblematikken er gitt høy prioritet hos forsvarsledelsen.

Årsverksstatus er fortsatt uklar

Det er vanskelig å få en oppdatert status på hva som er rammene for årsverksutviklingen i Forsvaret. Helt fra vi drøftet Forsvarssjefens virksomhetsplan i januar har vi etterspurt status. Hvorfor det skal være så vanskelig skal være usagt, men tall benyttet offentlig divergerer til dels ganske mye. Delvis skyldes dette at et betydelig antall årsverk utenfor rammen (flere hundre), men også det faktum at Forsvarsdepartementet (FD) ikke vil endre sine tall, tross for at departementet stadig gir pålegg, som åpenbart burde vært fulgt opp med endringer i årsverksrammen. BFO har etterspurt fakta fra FD uten så langt å fått noen avklaring.

FD omgår Forsvarets personellhåndbok del B

For BFO har det vært av stor betydning at alt militært personell skal forvaltes med utgangspunkt i Forsvarets personellhåndbok del B.

Forsvarsdepartementet har tilsynelatende laget sitt eget regime, som i stor grad tilsidesetter Forsvarssjefens styringsrett over eget personell. Det mest betenkelige er at man har etablert rutiner for opprykk som ikke er i samsvar med FPH del B. Det grunnleggende prinsipp er utlysning av ledig stilling, som ønskes besatt og konkurranse mellom søkerne - FDs praksis kan tyde på at man setter dette prinsippet tilside. BFO vil anmode FD om å endre praksis, i det vi ser at enkelte av departementets personellpolitiske retningslinjer strider mot reglene i FPH del B.

Styrking av redningshelikopter-tjenesten

Redningstjenesten skal styrkes med 2 ekstra crew, dette er pålegg fra Justisdepartementet. Hva årsaken er og hvordan beslutningsgrunnlag og prosess har vært frem til pålegget ble gitt, er noe uklart for BFO, men er enige i at redningstjenesten skal styrkes.

Manglende evalueringer i Forsvaret

På tross av protokollert enighet, kan ikke BFO se at det har blitt gjennomført evalueringer som angitt i protokoller i Forsvaret siste år. En av de tingene vi har etterspurt er evaluering, herunder omstillingsregnskap for utflyttingen av Kystvakta til Sortland, Sjef INI m/Stab til Jørstadmoen og GIHV m/stab til Terningmoen. BFO ønsker å få dokumentert hva som var så bra med disse flyttingene, både økonomisk og personellmessig.

Fjernarbeidsplasser i Tromsø

Diskusjonen rundt fjernarbeidsplasser i Tromsø, har pågått i

lengre tid. Denne saken har enda ikke fått sin endelige avklaring. Omstillingen av Forsvaret har påført forsvarsfamiliene betydelige merbelastning og vi etterlyser konstruktive tiltak som kan redusere belastningen for forsvarsfamilien. For BFO synes det som om det har gått prinsipp i saken.

Nedleggelsen av Akersborg befalsforlegning i Oslo

Beslutningen om å si opp leiekontrakten for Akersborg, har vært og er en verkebyll i forholdet om interneffektivisering i Forsvaret. Pendlere blir dobbeltpendlere uten at de på noen som helst måte kompenseres for merbelastningen. Det skal sies at Forsvarsstaben og FAKT har nedlagt et betydelig arbeid i å rydde opp etter en noe uheldig beslutning. BFO har vært i møte med FAKT og fått forklart situasjonen fra deres ståsted. Det blir feil å kritisere de som er satt til å effektivisere beslutninger, selv om også FAKT har gjort en del uheldige disposisjoner. BFO er skuffet over at FST ikke har besvart vårt krav om kompensasjon for merbelastning. Vi vil følge opp denne henvendelsen, det er flere måneder siden henvendelsen ble sendt.

Forsvarsbudsjett for 2013

I samsvar med Hovedavtalen i Staten og tilpasningsavtalen for Forsvaret har BFO avgitt sin høringsuttalelse om forsvarets budsjett for 2013. Forsvarsstaben skal ha honnør for prosessen og vi er trygge på at vår uttalelse er basert på et grunnlag som er tilstrekkelig. Når det er sagt, er vi usikre på om våre tillitsvalgte lokalt er blitt involvert i tilstrekkelig grad. Dette er et forbedringspotensiale mht forsvarsbudsjettet for 2014. Regjeringen vil legge frem sitt budsjettforslag i oktober 2012.

Info fra Forsvarets hovedarbeidsmiljøutvalg (FHAMU)

Møte nr 2/2012 i FHAMU ble avholdt 12. april. Mange av sakene er interne forhold, som ikke kan refereres. Her refereres det som antas å ha interesse for de ansatte på generelt grunnlag.

Begrepsavklaring

Det har hersket tvil om bruk av begrepet "tatt til orientering" eller "tatt til etterretning". Språkrådet sier at mange mener å ta noe til etterretning betyr å få en melding og rette seg etter innholdet. Språkrådet viser videre til Norsk ordbok hvor det sies at å ta noe til etterretning betyr å merke seg innholde i en meddelelse, uten at man tar stilling til det eller foretar seg noe. I samme ordbok står det at å ta noe til orientering, betyr at man har mottatt en meddelelse om noe. Begrepet betyr med andre ord akkurat det samme.

FHAMU vedtok derfor at vi skal bruke begrepet "tatt til orientering" når det er en orienteringssak. Alle andre vedtak skal formuleres i forhold til saken. BFO oppfordrer våre AMU-medlemmer om å følge opp dette prinsippet.

Vernepliktiges arbeidstid

En egen arbeidsgruppe har vært i sving for å vurdere de vernepliktiges arbeidstid mht turnustjeneste. FHAMU vedtok en innføring av lik turnus for vernepliktige, som går turnus, i hele Forsvaret. Dette skal sikre at avdelingene ivaretar Forsvarssjefens bestemmelser om lik tjenestebelastning.

Ammo til FN MINIMI kan tas i bruk

I kjølevannet av de utfordringer vi har hatt med blyfri ammunisjon har involvert personell (verneorganisasjon, FFI, Sikkerhetsinspektør mv) nedlagt et betydelig arbeid for å avklare HMS-risiki for personellet. Med bakgrunn i utredninger og tester, anbefaler FHAMU at ammunisjon til maskingevær FN MINIMI tas i bruk i hele Forsvaret under de forutsetninger som er gitt i risikovurderingene. FHAMU gir i tillegg betydelig honnør til de som har arbeidet med saken.

Ulykkesstatistikk 2011

Sikkerhetsinspektøren gir utvalget faktainformasjon om ulykkesstatistikken i Forsvaret. Denne gangen ble det fokusert på forfrysning, kuldeskader og vådeskudd. FHAMU vedtok at grunnleggende basisferdigheter,

herunder forebygging av frost og kuldeskader skal prioriteres i Forsvarets utdanning- og øving. Arbeidsgiver skal fortsette å fokusere på tiltak for å forebygge og redusere skader.

Omstillingsløpet HRM og LOG

Prosjekt 2813 er framtidig organisering av HR – området. Prosjektets utgangspunkt er nøkkelbudskapet om at målrettet utvikling av den enkelte gir økt operativ evne. Man ønsker blant annet å oppnå bedre kontroll med stillingshjemler og personellens kompetanse, og gjennom dette kunne foreta en systematisk oppfølging av ansattes karriere og talentutvikling.

Prosjekt 2814 omhandler "LogP – støtte- og logistikkprosesser for et fremtidsrettet innsatsforsvar". Logistikkprosjektet (LogP) skal bidra til å sikre en enhetlig styring av Forsvarets personell-, materiell- og økonomifunksjoner. Logistikkprosjektet startet i oktober 2011 arbeidet med å designe fremtidige arbeidsprosesser for Forsvaret. Prosjekt 2814 skal altså ta fram en plan for hvordan alle interessenter skal forberedes på implementeringen og anvendelse av LogP.

FHAMU fikk en grei oversikt over den planen Forsvarsstaben har lagt mht å implementere prosjekt 2813. Nå stilte vi spørsmål om hvordan vi skulle behandle ressursituasjonen, på tvers av DIFene, i lys av delegert forhandlingsfullmakt. Dette tok FST med seg videre og partene har drøftet et forslag til tidsplan og hvordan denne problemstillingen skal adresseres.

FHAMU vedtok å ta saken til orientering. Arbeidsgiver ble bedt om å vurdere hvordan prosjektet skulle behandles ifh til FHAMU og det er nå besluttet et ekstraordinært FHAMU-møte 31. mai, som har hovedfokus på dette prosjektet.

Prosjektet vil foruten å gi oss et nytt verktøy, også medføre organisatoriske endringer ifm etablering av et HR-senter. På nåværende tidspunkt er det for tidlig å angi hva som blir sluttresultatet, men at omstillingen vil berøre et stort

antall DIF, og særlig FPT og VPV.

Medarbeiderundersøkelsen 2011

Medarbeiderundersøkelsen for 2010 medførte at mange DIFer iverksatte tiltak for å redusere både arbeidsbelastning og stressnivå. Vi hadde håpet at medarbeiderundersøkelsen for 2011 skulle vise et bedre resultat, men i sum er resultatene stort sett de samme. Spørsmålet man må stille seg er om de tiltak som ble iverksatt har tatt effekt eller om tid fra iverksatte tiltak og til ny medarbeiderundersøkelse ble iverksatt har vært for kort.

FHAMU tok saken til orientering og forutsetter at resultatene følges opp i hver enkelt DIF. Fra BFOs ståsted, har det vært betydelig færre klager enn tidligere år og det tar vi som et tegn på at tiltakene begynner å virke. Vi sier ikke at alt er bra, vi har mye å ta tak i, men vi merker en viss bedring.

Årsrapport for 2011

FHAMU behandlet årsrapporten for 2011, en rapport som tilkjennegir at vi har behandlet mange og tunge saker. Forsvarets personelltjenester melder at vi ikke har behandlet saker etter HATA § 29 i 2011, dvs at alle saker som naturlig skal behandles i FHAMU er blitt behandlet. FHAMU vedtok rapporten, som utvalgets rapport for 2011.

Årsrapporter fra DIFene

I år hadde vi fått inn svar fra alle DIFer, en betydelig forbedring fra året før. De eneste anmerkningene FHAMU hadde var at DIFens virksomhetsplan skal behandles i AMU og lovpålagt opplæring skal gjennomføres så raskt som mulig.

Brigader Anda overtar som Veteraninspektør

Veteraninspektør General Robert Mood er stilt til rådighet for FN for å lede observatorkorps i Syria for en periode på ett år. Brigader Geir Anda har overtatt som midlertidig Veteraninspektør og oberst Jens Thoresen har overtatt som midlertidig NK P-avdeling.

Robert Mood fremholder at Geir har mye kompetanse fra utlandet og Forsvarsstaben. Han

Brigader Geir Anda har overtatt som midlertidig Veteraninspektør.

har tyngden som trengs for å føre arbeidet videre. Mood hevder videre at grunnlaget er lagt, teamet er på plass. Å coache teamet videre i tråd med Forsvarssjefens prioriteringer blir Geirs viktigste oppgave.

Brigader Anda har i stor grad hatt en finger med i alt på personell, policy, tariff, organisasjons- og omstillings-saker i forhold til de sentrale arbeidstakerorganisasjonene. Han ledet FHAMUs arbeidsutvalg i 2 år og var delaktig i mange av de prosjektene som vil danne rammeverket for Forsvarssjefens framtidige arbeidsgiverpolitikk. Han skal nå lede Veteran tjenesten midlertidig i ett år. Han kjenner denne delen av virksomheten gjennom arbeidet med regjeringens handlingsplan ” i tjeneste for Norge. Offisersbladet møtte brigader Anda og spurte ham om hvordan han så på utfordringen.

Jeg har vært med fra dag én. Jeg kjenner bakgrunnen, utviklingen og alle prosessene som gjør at vi er der vi er i dag. Nettopp dette gjør

det lett å tre inn. Og det er viktig – for vi er i en fase hvor vi ikke har råd til å stoppe opp. Det viktigste er at vi har veteranene i fokus. Veteranene skal merke at det gjøres noe. De skal bli ivaretatt og anerkjent. Dette skal gjøres på en måte som er bedre enn det har vært. Vi skal også gjennomføre handlingsplanen i henhold til tidsfristen i 2013. Det inkluderer blant annet evalueringen av veteran tjenesten og implementeringen av en ny, permanent organisasjon.

Kommer du og veteran-tjenesten til å lykkes med dette arbeidet? *Ja, det gjør vi. Veteransaken har et stort politisk og militært fokus. I tillegg er det stilt tilstrekkelige ressurser til disposisjon. Dessuten er vi ikke alene. Veteranorganisasjonene er for eksempel en viktig faktor i det arbeidet vi gjør. I fellesskap kan vi løse utfordringene vi står overfor.*

Hvilke utfordringer står dere overfor? *Det vil alltid være enkeltveteraner som sliter – uansett hvor godt vi lykkes. Det blir viktig å videreføre samarbeidet med det sivile hjelpeapparatet.*

De aller fleste veteranene har ikke problemer og dere påpeker gjerne at veteranene er en ressurs. Hva er din kommentar? *Fordi de har tok og tar valget selv. De iver for noe og er og vil alltid være, ressurspersoner. I tillegg blir alle som reiser ut i dag selektert både fysisk og psykisk. De blir trent til å gjøre jobben. Støtteapparatet både*

før, under og etter tjeneste er dessuten bedre i dag enn det var tidligere.

Å lede veteranarbeidet er en krevende øvelse, som involverer mange aktører både med og uten uniform. Hvilken type leder er du? *Jeg tror jeg er i stand til å snakke med de fleste på en folkelig måte. Jeg ønsker å være en inkluderende og lyttende sjef.*

Ny forskrift til Skipssikkerhetsloven

Sjøfart er i sin helhet unntatt fra Arbeidsmiljøloven, og sikkerhet til sjøs er regulert gjennom Skipssikkerhetsloven (SSL). Forsvaret er gjennom forskrift delvis underlagt SSL, men i de årene som har gått etter at SSL kom, har det blitt tydelig at det er nødvendig med en ny forskrift. SSL er i utgangspunktet myntet på sivil sjøfart, og militære fartøyer skiller seg i stort såpass mye fra sivile at det er nødvendig med et eget regime for de militære fartøyene. Organisasjonene følger nøye med det

arbeidet som gjøres, og så langt ser det ut til at det har blitt lagt ned en betydelig arbeidsinnsats for å sikre at sikkerheten om bord i militære fartøyer blir ivaretatt.

Organisasjonene har fått oversendt alt tilgjengelig materiale og har også fått en orientering om arbeidet så langt. Forslag til ny forskrift til SSL for militære fartøyer er utarbeidet, og arbeidsgruppen tar sikte på å komme med et komplett system for sikkerhet og regler som supplement til forskriften. Fra arbeidsgruppen er det Kommandørkaptein Frode Løseth som har vært kontaktpunkt mot organisasjonene, mens det er Oberstløytnant Einar Eliassen som er toppunkt for sikkerhet i Forsvarsstaben. BFO vil rose begge for vel utført arbeid så langt for å sikre personell og bruk av militære fartøyer.

Av Ragnar Dahl, Tom Skyrud, Rune Rudberg og Even Mølmschaug

Kommandørkaptein Frode Løseth innledet møtet.

ARBEIDSTIDSAVTALEN – HVA SKJER?

Arbeidet med ny arbeidstidsavtale for Forsvaret pågår kontinuerlig med regelmessige arbeidsmøter mellom tjenestemannsorganisasjonene og de ansattes organisasjoner.

Partene har etter hvert blitt klar over at det sirkulerer en lang rekke myter om hvordan den nye avtalen blir. Mytene er relativt forstyrrende i og med at partene må bruke mye tid og krefter på å avkrefte de ryktene som går i Forsvarets organisasjon.

Fra Befalets Fellesorganisasjon er det Jimmy Bjerkansmo og Even Mølmschaug som har hånden på rattet og de sier til BFO Nett at intet er avtalt på nåværende tidspunkt. De tror også at de fleste vil komme til å kjenne seg igjen i en ny avtale, med andre ord at det ikke blir noe revolusjonerende nytt. Den gamle avtalen har vært i bruk, og fungert tilfredsstillende, i over tredve år og må således ha i seg et potensiale for videreføring på flere områder.

Mølmschaug minner om at Lønnsprosjektet fastslo at den nye avtalen skal kunne tåle sammenligning med dagens. Dette er BFOs rettesnor i forhandlingene. De to forhandlerne sier til BFO Nett at de gjerne tar i mot innspill.

Jimmy Bjerkansmo og Even Mølmschaug.

BOLIGSITUASJONEN I FORSVARET

Boligsituasjonen i Forsvaret

Høyre, ved lederen for utenriks- og forsvarskomiteen, Ine M. Eriksen Søreide har fremmet et spørsmål til forsvarsministeren vedrørende boligsituasjonen i Forsvaret.

Hennes spørsmål og begrunnelse lyder slik:

Anser forsvarsministeren at standarden på Forsvarets boliger er i tråd med Forsvarets boligdirektiv og gjeldende lover og regler, og hvis så ikke er tilfelle i dag, hvordan vil forsvarsministeren sikre at Forsvarsbygg i tilstrekkelig grad tar sitt forvaltningsansvar for forsvarssektorens eiendom bygg og anlegg, og særlig ansattes boliger?

Begrunnelse

Undertegnede har ved flere anledninger blitt kontaktet av ansatte og tillitsvalgte i Forsvaret angående tilstanden ved Forsvarets boliger og store mangler knyttet til bomiljø og helse, miljø og sikkerhet. I henhold til Forsvarets boligdirektiv har Forsvarsbygg ansvar for at "Forsvarets boliger og kvarter skal være tidsmessige, av alminnelig god boligkvalitet og i samsvar med gjeldende lover og regler." Forsvarsbygg har fått streng kritikk fra Riksrevisjonen for manglende forvaltning av forsvarssektorens eiendom, bygg og anlegg, men viser til ressursmangel.

Ine Marie Eriksen Søreide, Eivind Solberg og Jens Jahren utenfor Stortinget.

Dette er en sak som har vært, og er, høyt på agendaen til BFO, og det oppleves særdeles tilfredsstillende at vi har klart å få saken behandlet på aller høyeste nivå.

jimmy.bjerkansmo@bfo.no

Pressemelding 12. april 2012:

KREVER REALLØNNSVEKST FOR ALLE

LO Stat, YS Stat og Unio leverer i dag likelydende krav i årets tariffoppgjør. De tre, som representerer rundt 100.000 medlemmer, mener statstilsatte henger etter sammenlignbare grupper i industrien og krever reallønnsvekst for alle.

Prognosene for norsk økonomi er gode. LO Stat, YS Stat og Unio mener derfor at det er rom for et balansert og fornuftig oppgjør som sikrer de statsansatte deres andel av verdiskapningen og statens behov for god tjenesteproduksjon med god kvalitet.

-Bedriftene går bra, har høy produktivitet og god lønnsevne, sier forhandlingslederne i LO Stat, YS Stat og Unio, Tone Rønoldtangen, Pål N. Arnesen og Arne Johannessen. De påpeker at TBU-tallene viser et etterslep i forhold til privat sektor som er økende og som nå utgjør minst 0,6 prosentpoeng. Hvis ikke dette gapet tettes, taper staten i kampen om å beholde og rekruttere de best kvalifiserte arbeidstakerne, mener de tre.

Derfor krever LO Stat, YS Stat og Unio at den økonomiske rammen ved årets oppgjør må baseres på den forventede lønnsutviklingen for industriarbeider/industrifunksjonærer i NHO-området og gjenspeile sammensetningen av arbeidsstokken i staten. De tre ønsker å benytte alle tre elementer – generelt tillegg, sentrale justeringer og årlige lokale forhandlinger i oppjøret. Hoveddelen av de økonomiske midler som er til disposisjon, må gis som sentrale tiltak. De krever også at arbeidet for likelønn innad i staten videreføres, og at verdsetting av arbeidstakere i foreldrepermisjon iverksettes i tariffoppgjøret 2012."

Pressemelding torsdag 26. april 2012

BRUDD I TARIFFOPPGJØRET I STATEN!

- Når staten viser så liten forhandlingsvilje, får de det som de vil: Vi møtes til meklings hos Riksmekleren. Dette sier forhandlingslederne i LO Stat, YS Stat og Unio, Tone Rønoldtangen, Pål N. Arnesen og Arne Johannessen. Torsdag formiddag brøt de forhandlingene med staten.

Forhandlingene har pågått siden 12. april uten positive resultater. Staten har ikke gitt noe reelt tilbud, de har ikke gått inn i forhandlinger. Derimot har staten signalisert angrep på opparbeidede rettigheter. Dette er ikke noe grunnlag å gå videre på. Det er tydelig at staten ikke vil ha noen løsning, sier de tre forhandlingslederne. Vi beklager likevel at vi ikke kom til noen forhandlingsløsning. Men når vi møter en motpart som ikke har fullmakter, er det ikke mulig å komme lenger, sier Rønoldtangen, Arnesen og Johannessen. Partene melder nå bruddet til Riksmekleren. Det forventes meklingsinnspurt uken før pinse.

"STRATEGISK PERSONELL- OG KOMPETANSESTYRING I FORSVARSSEKTOREN" – NY MASTERMODUL PÅ TRAPPENE!

Førsteamanuensis, PhD, Glenn-Egil Torgersen ved Forsvarets Høgskole (FHS), utarbeider en ny mastermodul på 10 studiepoeng som planlegges gjennomført fra høsten 2012 ved Forsvarets stabsskole (FSTS). Denne vil inngå i masterløpet ved FHS, og i sammenheng med andre bestemte mastermoduler kunne gi en spesifikk mastertittel: *Mastergrad med spesialisering i virksomhetsstyring*.

Modulen vil også være tilgjengelig for interesserte i Forsvarssektoren. Dette er en etterlengtet Personellorientert (P)-modul, som har sin ide helt tilbake til 90-tallet, blant annet fra utredninger som Nyhus-utvalget. Emnet kan også sies å gi en dypere innsikt i utvalgte delemer fra modul 5 (Strategisk Personalledelse i Forsvaret) fra Defence Human Resource Management (DHRM)-studiet tilknyttet Forsvarets sertifiseringsløp.

Torgersen har jobbet med P-forvaltning og P-vitenskap i Forsvaret siden 1996, og sier at gjennomgangstenen i HR-strategiene har vært relativt lik de siste 15 årene. Globalisering og overgangen til kunnskapssamfunnet med tilhørende stadig nye og endrede utfordringer for Forsvaret med hensyn til internasjonale oppgaver og teknologiutvikling krever imidlertid både forutsigbarhet, mangfold og fleksibilitet i kompetanse. Forsvarsdepartementets (FD) forstudie, *Personell og kompetanse i forsvarssektoren* (2011) peker også i en slik retning.

Dette emnet tar tak i disse utfordringene i lys av strategisk personal- og kompetansestyring/utvikling. For å få det til kreves bruk av adekvate metoder og utvikling helhetlige etatsorienterte Human Resource (HR)-modeller. FDs forstudie danner et sentralt utgangspunkt for emnet. Her ble det identifisert flere utviklingsområder, blant annet forholdet til "sivil kompetanse" og samhandling mellom ulike avdelinger og etater. Langtidsmeldingens varslings om en Kompetansereform, antyder også behov for nytenkning, sier Torgersen. Han påpeker at selv om Forsvaret har sendt mange på grunnleggende studier og kurs innen HR-fag opp gjennom årene, har nok denne kompetansen likevel blitt sirkulær i praksis, hvor en gjennom de siste ti-årene, har landet på de samme forenklete grunnlagsmodellene. En gjenganger har vært verdikjedetanken: *Rekruttere – Utvikle – Mobilisere – Avvikle*. Den modellen har sine fordeler i bestemte organisasjonstyper, men kan bli for begrensende

i andre. Sivile sammenlignbare komplekse organisasjoner, som eksempelvis innen petroleums- og transportsektoren har utviklet endringsorienterte modeller, har basert sine HR-strategier og modeller på nyere internasjonal forskningslitteratur og god porsjon egenforskning og tilpasning. Forsvaret har i større grad hentet "ferdigutviklede" modeller fra grunnbøker, og brukt erfaringen til ansatte som for anledningen har vært tilsatt i de rette posisjoner. Det blir noe enkelt sett i lys av Forsvarets komplekse organisasjonsstruktur og oppgaver. Imidlertid finnes nok ingen mirakelkur. Her må vi nok tenke flere varianter og tilnærminger. En vei å gå, kan kortfattet uttrykkes slik: "Læring underveis endring", sier Torgersen. I praksis betyr det at det klassiske uttrykket "Rett 'mann' på rett sted til rett tid... osv", ikke alltid vil være mulig i en dynamisk organisasjon. I stedet må det tilrettelegges for fleksibilitet og kompetanseutvikling *underveis* i den enkeltes stilling og arbeidsoppgaver, i takt med de endringer som skjer. Mangfold, inkludering og genderperspektivet, er også sentrale innsatsfaktorer i nye helhetlige kompetansesemodeller. Målet er at studentene skal jobbe seg gjennom både klassiske og nyere forskningsbaserte kompetansestyrings- og utviklingsmodeller, som grunnlag for å kunne utvikle tilpassede modeller for Forsvarets egenart. Det vil bli en sentral kompetanse – for studentene i *Strategisk kompetansestyring for Forsvarssektoren*, og i deres senere arbeid i sektoren. Torgersen legger her til, at en lakmestest på god kompetansestyring i praksis, vil på en måte være at kandidatene etter gjennomført studium, bør tilbys sentrale stillinger med strategisk kompetansestyring i F-sektoren som arbeidsoppgave.

Studiet vil inneholde både forelesninger, studentpresentasjoner og diskusjoner, og det skal utvikles et faglig spisset rapport innen problemfeltet. Ettersom fagstoffet her vil bygge mye på argumentasjon, modeller og studentenes yrkeserfaring, vil eksamen være muntlig. Det legges til grunn voksenpedagogiske prinsipper i moduldesignet – prinsipper som for øvrig også er viktig i utvikling av modeller for kompetansestyringen, avslutter Torgersen. Du finner mer informasjon om dette og andre masteremner ved Forsvarets høgskole på hjemmesidene til FHS på intranettet.

lars.omberg@bfo.no

STADIG FLERE FØLGER BFO PÅ FACEBOOK!

Bli en av de mange som følger BFOs aktiviteter på Facebook.

Nå har vi snart 1.000 som liker det de leser på vår alltid oppdaterte side.

Gå inn og trykk liker i dag!

UTSATT SØKNADSFRIST FOR LEDIG VERV SOM OTV NORD-NORGE

Fordi runde 2 er forsinket, utsetter BFO søknadsfristen til 18. mai, for de som har tenkt å søke vervet som BFOs Områdetillitsvalgt Region Nord-Norge, etter Jostein Flasnes.

Til de av dere som ønsker/tør ta ansvar, så er dette anledningen.

Har du lyst på nye utfordringer i et dynamisk, hektisk og stimulerende miljø, og kunne tenkt deg å arbeide med å ivareta dine kollegaers økonomiske og sosiale rettigheter, så søk deg inn som Områdetillitsvalgt i Region Nord-Norge!

Full utlysningstekst finner du i Offisersbladets utgave nr 2/2012, og på www.bfo.no

Reis sammen - opplev mer!

Krigshistorisk reise til England

AVREISE 17. SEPTEMBER - 7 DAGERS TUR

Dette er turen for deg med interesse for krigshistorie! På denne turen til England skal vi bl.a. besøke en rekke krigsrelaterte museer sør i England. Det hele starter på The Tank Museum i Bovington sørvest for London, før vi fortsetter på The Imperial War Museum sin avdeling i Duxford nord for London. Rundreisen avslutter vi med et 4 døgns opphold i London, og her blir det selvsagt besøk på The Imperial War Museum og marinefartøyet HMS Belfast. En tur innom The Churchill War Room blir det også anledning til.

På turen vil Jan Valvik fra Ørlandet bidra som "faglig reiseleder". Jan Valvik har "krigshistorie" som sin store hobby, og vil under turen komme med en god del interessant bakgrunnsstoff om steder vi besøker, og også holde noen miniforedrag innen temaet krigshistorie.

Dag 1: Avreise. Ankomst Bournemouth.
Dag 2: The Tank Museum i Bovington. Ankomst Luton.
Dag 3: The Imperial War Museum i Duxford. Ankomst London.
Dag 4: Sightseeing, HMS Belfast, The Churchill War Room - London.
Dag 5: The Imperial War Museum - London.
Dag 6: London på egen hånd.
Dag 7: Avreise fra London. Hjemreise.

Pris fra kr. 9.890,- p.p. i dobbelt rom

Prisen inkluderer: flyreise Oslo - London Gatwick t/r. 1 natt på hotell i Bournemouth. 1 natt på hotell i Luton. 4 netter på hotell i London. 6 frokoster, 3 middager, busstransport. Sightseeing med lokalguide i London. Entréer iflg. programmet. "Faglig" reiseleder og reiseleder fra Peer Gynt Tours.

Peer Gynt Tours

Bestilling / informasjon:
815 00 335 - peergynt.com

Fysisk aktivitet gjør deg glad, sterk og effektiv.

Derfor har vi en bedriftsavtale med treningsleverandøren SATS. Vi oppfordrer alle våre ansatte til å komme i gang med trening.

Omfattende studier viser at den sikreste kilden til god helse er forbundet med fysisk aktivitet. Trening kan gi en rekke positive helsegevinster: Du orker mer, sover bedre, øker konsentrasjonsnivåen og blir friere til å håndtere stress. På SATS finner du alt du behøver for å komme i gang med treningen din.

Medlemsfordeler:

- Medlemskap hos Nordens ledende treningsbedrift med de mest kjente medlemmene (Norsk Kundebarometer).
- Med over 100 SATS-sentre i Norden og 38 i Norge.
- Du får råd og veiledning av en lisensiert treningsveileder – et ubegrenset antall ganger.
- Hos oss vil du finne barnepass i MiniSats og frokost fra Nestlé til morgen-treningen din – uten ekstra kostnader.
- Medlemsfordeler på Antion Sport.
- Med markedets dyktigste instruktører leverer vi et bredt og spennende tilbud – du finner garantert noe som passer.

Hvordan går jeg frem?

For oppsett av medlemskap – kontakt det nærmeste SATS-senter. Husk å medbringe gyldig legitimasjon sammen med personaltett, lønnsopp eller bekreftelse fra arbeidsgiver.

Allerede medlem på SATS?

Ta med deg gyldig legitimasjon og dokumentasjon på ansettelsesforhold – så er det enkelt å knytte deg til bedriftsavtalen.

Husk å medbringe gyldig legitimasjon & ansettelsesbevis ved innmelding.

Priser

Se egen prisoversikt for våre medlemskap.

Velkommen til SATS.
www.sats.no

SATS

TRYGDESVIK OG REAL-LØNNSNEDGANG!

Denne artikkelen bør tilbakevises! Trygdeoppgjøret nærmer seg med stormskritt - datoen er 1.mai 2012. Regjeringen vil på ny hevde at de gir pensjonister og uføre en reallønnsvekst og pensjonister og uføre vil tro på den evige løgneren. Reallønnsvekst hevdes det, men en liter melk, en liter bensin, veiavgift, bompenge- og NRK-avgiften osv, koster like mye for en pensjonist/uføre, som for en yrkesaktiv. Min påstand blir at pensjonister og uføre har en reallønnsnedgang ifh til yrkesaktive. Statistisk Sentralbyrå og regjeringen hevder pensjonister og uføre er lønnsvinnerne, men i forhold til hva? Statspensjonistene får sin pensjon regulert ifh til trygdeoppgjøret. Blir grunnbeløpet regulert til 5 %, blir statspensjonen regulert tilsvarende.

Pensjonister og uføre er lønnsvinnere?

Statistisk Sentralbyrå (SSB) fremla en statistikk, som sa at pensjonistene var lønnsvinnerne i perioden 1999-2010. Det er prosentvis riktig, med kronemessig lett å tilbakevise ifh yrkesaktive. Med endringer i folketrygdloven fra 1.januar 2011 er pensjonister og uføre "dømt" som framtidens reallønnsstapere. Stoltenberg, økte trygdeavgiften fra 3 til 4.7 % fra 1.januar 2011, mange har nok merket det på en uventet baksmell på skatten eller mindre igjen på skatten enn forventet. Trygdeavgiften skal sikre oss et tilfredsstillende helsetilbud. De yrkesaktive har fortsatt 3 % i trygdeavgift, de skal med andre ord ikke bidra i samme grad - skjønn det den som kan!

Prosentvis kontra kronevis sammenlikning

Har du, som yrkesaktiv, kr 450 000.- i inntekt og får 3.5 % i lønnsutvikling (hovedtariffoppgjør, inklusive lokale oppgjør som kommer på høsten), får du kr 15 750.- i lønnstillegg. Med et pensjonsgrunnlag på kr 450 000.- har du kr 297 000.- i pensjon. Med 5 % i lønnsutvikling, får pensjonister og uføre kr 14 850.- i pensjonsutvikling. Kort sagt, de får 1.5 % mer i lønnsutvikling, men kr 900.- mindre i kronemessig utvikling, ifh til den yrkesaktive, så kommer indekseringen.

Indeksering skaper større forskjell

Tar du med regjeringens lovpålagte underregulering av pensjonene, blir bilde enda verre. Ta pensjonen på kr 297 000.- gang denne med 5 % lønnsvekst. Det blir kr 311 850.- deretter fratrekkes lovpålagt underregulering på 0.75 %, som blir kr 2 339.- Reell lønnsutvikling blir kr 14 850.- minus 2339.- er lik kr 12 511.- Ny pensjon blir kr 309 511.- Kort sagt, du får 1.5 % mer i lønnsutvikling, men kr 3 239.- mindre i kronemessig utvikling - ifh til den yrkesaktive.

Det er verre, trygdeavgift økte fra 2011!

Fra 1.januar 2011 økte regjeringen trygdeavgiften for pensjonister og uføre fra 3 til 4.7 %. Inntektsmessig sett er det ingen forskjell på en økt trygdeavgift eller økt skatt. 1.7 % av "vår nye pensjon" på kr 309 511.- utgjør på årsbasis kr 5 262.- mer i trygdeavgift (skatt). Kort sagt, du får 1.5 % mer i lønnsutvikling, men kr 3 239.- mindre i kronemessig utvikling og kr 5 262.- i økt skatt - ifh til den yrkesaktive.

Konklusjon - reallønnsnedgang

Pensjonister og uføre vil i eksemplet ovenfor, ha en reallønnsnedgang på kr 8 501.- ifh til yrkesaktive. Pensjonister og uføre må slutte å klage, de har 1.5 % høyere lønnsutvikling. Hvor dum tror regjeringen pensjonister og uføre er?

ragnar.dahl@bfo.no

BNS Container
Alt i containere

Kontorcontainere	Sidedørcontainers	Innredede containere
Integrert krokloft	Rammeavtale fraktcontainere	Spesialtilpasning

Tel: +47 22 90 92 50 | www.bns.no | salg@bns.no

REGIONSSTYREMØTE I REGION VEST

Regionsstyremøtet gikk over to dager og ble avholdt i Vatneleiren 11 og 12. april. Et vel gjennomført møte der regionsstyreleder Børre Jacobsen sørget for at lederne for lokalforeningene i regionen fikk faglig påfyll, i tillegg til medbestemmelse i en rekke lokale saker, som opptar medlemmene i regionen. Til å foredra om BFOs arbeid sentralt, deltok rådgiver Tom Skyrud. Til å foredra om Forsvarskomiteens arbeid, hadde regionen fått ned komiteemedlem og FrP politiker Jan Arild Ellingsen. Han ga i tillegg en rekke tips om hvordan BFO kan påvirke avgjørelser som tas i Stortinget. Dere må bombardere oss med fakta, samtidig som dere må ansvarliggjøre politikerne, og passe på å ha en hyppig dialog med oss sa Ellingsen. Han snakket også til regionsstyremøtet om NATO og utviklingen av alliansen, hva angår strategi, deltagelse, samarbeid, operasjoner osv. Andre temaer var exit strategi i Afghanistan, USA/NATOs ønske om at Europa må ta større ansvar for egen sikkerhet, samt tanker om en fremtidig Europeisk "pool" med fregatter, og kanskje også en "pool med kampfly. Ellingsen deltok også på gjennomgang og debatt rundt Langtidsmeldingen for Forsvaret, og Forsvarssjefens årsberetning.

Nestleder BFO, Jens B Jahren hadde også tatt turen til Stavanger. Han orienterte om utfordringene med avdelingsbefalsordningen og ordningen med spesialistbefal. Hvilke rettigheter har de, eller rettene sagt, burde de hatt ift lønn og pensjon? Jahren orienterte også om ATF-arbeidet som BFO gjør sentralt. Pågående forhandlinger, lønnsprosjektet, verneperspektivet, unntaksbestemmelsene i Arbeidssmiljøloven, ledende lønn og overtidsregimet. Dette engasjerer de fleste, så også regionsstyret.

BFOs hovedtillitsvalgt for Sjøforsvaret, løytnant Tor Erik Eide var invitert den siste dagen, og fortalte litt om Sjøforsvarets utfordringer. I hovedsak dreier det seg om den kritiske bemanningssituasjonen, spesielt i fregatt- og ubåtvåpnet. Sjøforsvaret mister stadig kritisk kompetanse på både operativ og teknisk side. Fregattvåpnet har eksempelvis kun mannskap til å bemanne 2,3 fregatter. En slik bemanningssituasjon, fører til at de få gjenværende må slite enda mer for å få tjenesten til å gå. Avspasering og familieliv blir det lite av. Ytterligere forverring blir det når kun 10 % av de som har permisjon, velger å komme tilbake. Mange av de som er ute på permisjon, etterlyser en tettere kontinuerlig oppfølging fra Forsvarsstaben. Også er det vel slik at lønns- og arbeidsforholdene kanskje er bedre "utenfor gjerdet". Regionsstyret tok orienteringen til etterretning, og lovet å ta rede på årsakene, samt forsøke å se på hva som kan gjøres for å motvirke den negative utviklingen.

Inntrykket etter å ha deltatt på møtet, er udelst positivt. Dette er en aktiv region, med gode planer for medlemspleie og rekruttering. Det var et innholdsrikt og interessant møte, der regionsstyreleder og flere av lederne av lokalforeningene var nye. I løpet av to dager i Vatneleiren, fikk alle god anledning til å bli bedre kjent, noe alle satte stor pris på. Så da er det bare å ønske et sammensveiset regionsstyre Vest, lykke til videre med det gode BFO-arbeid i fremtiden.

Tekst & Foto: Einar Holst Clausen

TOPPTRENTE TOPPTILLITSVALGTE!

Fem av BFOs aktive tillitsvalgte har gjennomført YS-topptillitsvalgtkurs, og gjennom tre samlinger over tredager fått et betydelig kompetanseløft innenfor ulike regelverk i statlig sektor.

Kurset har som overordnet målsetting å gi deltakerne inngående kunnskap i tariffsystemet og personaljus i Staten.

På de tre samlingene er det fokusert på konflikthåndtering på arbeidsplassen sett både i forhold til den tillitsvalgtes rolle og det formelle lovverket gjennom Tjenestemannsrett og Tjenestetvistloven. Sentrale områder innenfor forhandlinger og Hovedtariffavtalen har også hatt en sentral plass. I tillegg er de tillitsvalgtes rolle i forbindelse med omstilling, pensjonssystemet og IA-avtalen behørig dekket.

"BFO-skolen har gitt meg flere gode kurs som har bidratt til utførelsen av mitt verv som tillitsvalgt. Dette kurset tilbyr imidlertid en arena der vi får møte andre aktive tillitsvalgte fra svært mange av de tyve andre organisasjonene tilhørende YS" sier Per Ivar Haugen (ATV KV). "Det er nyttig med innspill fra andre virksomheter i Staten" sier Jon Erling Johansen (HTV FPT), før Tor Erik Eide (HTV Sjø) legger til at kurset gir verdifull kompetanse for ham som tillitsvalgt.

Med siste samlingsdag gjennomført gjenstår nå en hjemmeeksamen over 3 døgn i forbindelse med en helg i april før de fem deltakerne kan glede seg over fullført og bestått YS-topptillitsvalgtkurs. "Jeg setter stor pris på BFOs aktive og interesserte deltakere" sier Ingunn Bråten, seniorrådgiver i YS Stat.

Tekst og foto: OTV Tor Gunnar Framnes

Fra venstre: Trond Bolla, HTV VPV, Tor Erik Eide, HTV Sjø, Tor Gunnar Framnes, OTV Utland/Viken, Per Ivar Haugen, ATV KV og Jon Erling Johansen, HTV FPT.

MANGE MARKERINGER PÅ FRIGJØRINGS- OG VETERANDAGEN DEN 8. MAI

Over 100 000 nordmenn har tjenestegjort i 100 internasjonale operasjoner i mer enn 40 land, og den 8. mai hedrer vi deres innsats.

I tillegg er 8. mai frigjøringsdagen, som er en merkedag for å hedre veteranene og deres innsats for Norge. Veterandagen skal gi anerkjennelse til alle militære veteraner fra andre verdenskrig og frem til dagens internasjonale operasjoner.

Etter at Regjeringen vedtok å etablere veterandagen fra og med 2011 har Forsvarsdepartementet lagt opp til en stor markering med

arrangementer over hele landet. Spesielt store er arrangementene i Oslo og i Bergen, der det er åpent for å komme og se på noe av det utstyret Forsvaret bruker samt å snakke med veteraner. Kommunene oppfordres også til å etablere arrangementer hvor veteranene hedres for deres innsats. På 13 steder i Norge gjennomføres det arrangementer i samarbeid med kommuner og lokale veteranorganisasjoner.

Program for alle stedene finner dere på www.forsvaret.no Her er programmet for Oslo:

0800	Flaggheising
0815	Kransenedleggelse på Retterstedet – tale v/stortingspresident Dag Terje Andersen
0900	Kransenedleggelse på Nasjonalmonumentet (Hans Majestet Kongen til stede)
0935	Åpningsseremoni INTOPS-utstillingen (Hans Majestet Kongen til stede) Taler v/statsminister Jens Stoltenberg og forsvarsminister Espen Barth Eide
1045 - 1135	Gudstjeneste i Oslo Domkirke
1150	Prosesjon fra Oslo Domkirke til Akershus festning
1200	Salutt fra Akershus festning

1200	Åpen dag på Akershus festning
1200 - 1600	Skip i Oslo havn
1230	Kransenedleggelse i Minnelunden – tale v/forsvarssjef Harald Sunde
1430	Drilloppvisning på festningsplassen
1528	Overflyging Akershus festning
1530	Medaljeseremoni
1630	Feltkonsert med Stabsmusikken
1900	Tale ved Karpedammen scene – tale v/ leder for Utenriks- og forsvarskomiteen Ine M. Søreide Eriksen
1910	Konsert v/Karpedammen scene
2000	Arrangementet avslutter

Instant Shelter

Bruksområder:

Forlegning
Messer
Verksted
Lager

Ring 64 83 55 00

www.obwiik.no

rom for frihet

Kontaktinfo BFO

Funksjon	Navn	Område	Mobil	Kontor	e-post
Leder	Eivind R Solberg		934 08 550		eivind.solberg@bfo.no
Nestleder	Jens B Jahren		930 05 202		jens.jahren@bfo.no
Rådgiver	Tom Skyrud	Medbest	473 87 648		tom.skyrud@bfo.no
Forhandlingsleder	Ragnar Dahl	Medbest	934 98 520		ragnar.dahl@bfo.no
Forhandlingsleder	Rune Rudberg	Medbest	934 20 377		rune.rudberg@bfo.no
Forhandlingsleder	Even Mølmsaug	Tariff	990 94 678		even.molmsaug@bfo.no
Forhandlingsleder	Rolf J. Ledal	Tariff	934 62 716		rolf.ledal@bfo.no
Kompetanse-utvikler	Lars Omberg	BFO-skolen	920 91 238		lars.omberg@bfo.no
Sekretariatsleder	Arild Helgesen		934 99 445		arild.helgesen@bfo.no
Organisasjonssekretær marked	Lars Kristian Danielsen		905 85 355		lars.kristian.danielsen@bfo.no
Rekrutteringsansvarlig marked	Lars-Andreas Irgens		988 82 958		lars.irgens@bfo.no
Konsulent medlemsreg./forsikr.	Mona Eriksen Rudberg		924 28 698		mona.rudberg@bfo.no
IT Drift- og arkiv ansvarlig	Kyrre Felde		970 99 880		kyrre.felde@bfo.no
Økonomileder	Mona Skansen Audne		957 50 165		mona.audne@bfo.no
Redaktør Offisersbladet	Einar Holst Clausen	Offisersbladet	928 14 251		offisersbladet@bfo.no
Journalist/web ansvarlig	Jimmy Bjerkansmo	bfo.no	412 43 408		jimmy.bjerkansmo@bfo.no
	Sentralbord siv		23 10 02 20		23 10 02 20
	Sentralbord mil		0510 5694		0510 5694
	Telefaks siv		23 10 02 25		23 10 02 25
	Telefaks mil		0510 5655		0510 5655

OMRÅDETILLITSVALGTE

TELEFONER

Funksjon	Navn	MIL	SIV	MOB	FAKS	e-post
OTV Nord-Norge Bardufoss	Jostein Flasnes (tir/tors)	0580-7374	77 89 73 74	400 29 790	77 89 53 66	jostein.flasnes@bfo.no
OTV Nord-Norge Skjold	Jostein Flasnes (man/ons/fre)	0580-7286	73 99 52 32	400 29 790	77 89 53 66	jostein.flasnes@bfo.no
OTV Nord-Norge	Gunnar Lie Eide	0575-2416	77 89 24 16	400 29 791	76 11 23 45	gunnar.lie.eide@bfo.no
OTV Midt-Norge	Morten Granhaug	0550-5232	73 99 52 32	928 11 172	73 99 52 33	morten.granhaug@bfo.no
OTV Midt-Norge	Frøydis Refsvik Grindstein	0565-7394	75 53 73 94	412 22 214	75 53 73 95	froydis.grindstein@bfo.no
OTV Vest	Viggo Holm	0540-4010	55 50 40 10	400 36 653	0540-3487	viggo.holm@bfo.no
OTV Vest	John. L Strømseng	0540-3486	55 50 34 86	926 24 550	55 50 34 87	john.stromseng@bfo.no
OTV Indre Østland	Johnny Soleng	0502-2077	62 40 20 77	404 71 718		johnny.soleng@bfo.no
OTV Indre Østland	Grethe Bergersen			452 49 410		grethe.bergersen@bfo.no
OTV Viken	Pål A Sævik	0510-9433	23 09 94 33	928 17 119	23 09 94 10	paal.savik@bfo.no
OTV Viken	Tor Gunnar Framnes	0510-9779	23 09 97 79	930 53 744	23 09 98 00	tor.framnes@bfo.no
OTV Utland	Tor Gunnar Framnes	0510-9779	23 09 97 79	930 53 744	23 09 98 00	tor.gunnar.framnes@bfo.no

NY BEFALSORDNING - HELHETLIG UTDANNINGSLØP!

Først og fremst ønsker jeg å takke KAFOs representanter som deltok på vårkonferansen for en svært produktiv og godt gjennomført vårkonferanse. De gode diskusjonene og innspillene under konferansen er med på å styrke KAFO sitt arbeid i den kommende tiden.

Videre fremover skal det gjennomføres landsstyremøter i slutten av april i K-12 i Oslo og i mai på Luftkrigsskolen i Trondheim. På disse møtene skal KAFO ta tråden videre fra vårkonferansen og fortsette arbeidet med blant annet boligsituasjonen, statusheving Krigsskolene, lønn og den nye befalsordningen. En spesiell takk rettes til Thomas Olsen (KAFO-LKSK leder og styremedlem i KAFO-landsstyre) som i lengre tid har arbeidet med saken som tar opp boligforholdene ved Forsvarets boliger, og som har oppnådd svært gode resultater. Det arbeidet som han har lagt ned i saken betyr svært mye for KAFO.

Temaet under vårkonferansen var den nye befalsordningen og BFOs innspill til denne. KAFO mener at dette er et svært viktig arbeid og jeg har i den forbindelse lyst til å ta opp enkelte punkter som KAFO mener er spesielt viktige. BFO snakker i sitt innspill om et helhetlig utdanningsløp for alle kategorier befal, noe som KAFO anser som et svært godt poeng. KAFO mener at

alle befalskategorier skal ha et helhetlig utdanningsløp, og at vervede og grenaderer også inkluderes i den nye befalsordningen slik at intensjonen om et helhetlig utdanningsløp blir oppfylt. Det er viktig at en befalsordning er til det beste for Forsvaret. Vervede og grenaderer blir viktigere og viktigere og disse må tas med i prosessen slik at ordningen kan oppfylle intensjonen om å være helhetlig for alle. BFO sier også at vi ser for oss muligheten for at en eventuell ny befalskategori kan komme i tillegg til Yrkes – og avdelingsbefalsordningene. KAFO mener at en ny befalskategori ikke kan innføres før utfordringene med dagens avdelingsbefalsordning er løst. Et annet kritisk moment vil være at en plan for utdanning (kursing) må være på plass før noe endres eller ny befalsordning innføres. Slik at vi ser en klar sammenheng mellom planlagt utdanning og karriere "klatring".

Dette er bare en liten smakebit hva angår KAFOs meninger om den nye befalsordningen. Dette er et arbeid som vi ikke er ferdige med og kommer til å fortsette med under de kommende møtene i tiden fremover. KAFO vil også produsere en artikkel i neste utgave av Offisersbladet som omhandler temaet den nye befalsordningen.

Det er også en hektisk tid vi som kadetter går inn i de påfølgende månedene. Eksamensperioden kan være stressende for mange, og jeg vil ønske alle kadetter lykke til med gjennomføringen av disse.

Jens-Alexander Tande
Leder KAFO

SLØSING MED FORSVARETS VIKTIGSTE RESSURS

Å gå inn i Forsvaret etter å ha fullført 13 års skolegang er meget populært i dagens samfunn. Dette er for mange norske ungdommer noe man bare skal igjennom i løpet av livet sitt.

Førstegangstjenesten er for de fleste en positiv erfaring, og mange ønsker enda mer ut av sin tid i Forsvaret. De leker med tanken på å gå befalskole, men er i tvil om de vil reservere to år av sin dyrebare tid i Forsvaret. Dette er

en av grunnene til at søkertallene til de utskrevne befalskursene til Luftforsvaret, Sjøforsvaret og Heimevernet øker hvert år. Men er utdannelsen og utfordringene som UB-elever får like god som for 2-årige befalslever?

Utdannelsen tar 1. år; Et halvt år i utdanning og et halvt år i praksis som UB-korporal/kvartermesteraspirant. Denne type ordning gagnar alle avdelinger i Forsvaret. Det uteksamineres rundt 150 UB-Korporaler/kvartermesteraspiranter hvert halvår som tiltrer i stillinger som befal for menige. De er dessuten mye billigere i drift enn sersjanter og får ikke betalt for overtid. Det er dessuten en allmen formening om at UB-korporalene/kvartermesteraspirantene er mer motiverte enn vanlige menige, fordi de har søkt seg frivillig til denne utdannelsen, og derfor gjør alt du ber om til enhver tid. Det finnes regler for slikt i TFF-klasse 4, men svært få elever vet om deres rettigheter.

Så er vi alle enige om at Forsvaret tjener godt på å ha UB-korporaler og kvartermesteraspiranter. Men er forholdet gjensidig? I Luftforsvaret får elevene ansvar i praksisperioden sin. Dette varierer selvfølgelig fra stilling til stilling, men de fleste har et overordnet ansvar for et visst antall menige. UB-korporaler som jobber på Kjevik skriver dessuten overtid, slik at dette kan avspaseres i ettertid. På midten av 2000-tallet var BFO med på å kritisere forholdene til kvartermesteraspirantene i Sjøforsvaret.

Siden den gang har forholdene endret seg, og den generelle tilbakemeldingen fra de kvartermesteraspirantene jeg har snakket med er meget positivt. De får stort ansvar og følger som regel vanlig tjenestetid.

Men hva med UB-korporalene fra Heimevernets befalskole? UB-korporalene blir plassert både i HV-distrikt og i Hæren. Den generelle tilbakemeldingen fra de som jobber i Hæren, er at de får mange og gode utfordringer. De jobber imidlertid lange dager som strekker seg over en arbeidsuke som tilsvarer 42 timer. Om dette kan forsvares fordi alle andre i troppen også jobber like mye, er jeg i tvil om. Sist jeg sjekket ble ikke dette betalt tilbake til UB-korporalene i form av lønn eller avspasering.

Den andre halvparten fra Heimevernets befalskole blir utplassert i HV-distrikter rundt om i landet. Det er dessverre slik at det ikke er like lett å gi de utplasserte i HV relevant ledererfaring. Ved områdetrening og kursing har distriktene mulighet til å gi UB-korporalene sjansen som lagfører og instruktører. Jeg er selv utplassert i et HV-distrikt, og har ved alle slike anledninger fått nok med muligheter. Men det er dessverre ikke slik i alle distriktene rundt om i landet. I enkelte distrikter får elevene hverken prøvd seg som lagfører eller instruktør. Hvis de i det hele tatt får noe svar på hvorfor, er det fordi de ikke vil ta fra de som er befaler under områdetreningene sin stilling. Da stiller jeg et stort spørsmål om hva de faktisk trenger UB-korporaler til? Foruten til å printe ut skriv, bytte dekk på feltvogn, sette sammen soveposer og alt annet som resten av befalet i distriktene ikke gidder. Jeg har begynt å lure på om det i det hele tatt er lurt å sende elever til HV-distriktene dersom de ikke har arbeidsoppgaver som er av relevans. Da finnes det andre menige under førstegangstjeneste å plukke av.

Til slutt vil jeg minne dere på å lese dette bilagets utgave av "Giv akt!" der BESO har vært så heldige å få spalteplassen.

Tobias Brøndbo
Leder BESO

Alt som gjelder Volvo på eksport. Og litt til.

**Opplev helt nye Volvo V60.
Velkommen til prøvekjøring!**

Nye Volvo V60 byr på fleksibilitet og litt mer plass bak uten det minste kompromiss på sporty design og spennende kjøreopplevelser. Volvo V60 har det prisvinnende sikkerhetssystemet City Safety som standard. Et system som ved kjøp og bytrafikk selv kan bremse bilen om det registrerer at en kollisjon er i ferd med å inntreffe. I tillegg er Volvo S60 og V60 de første bilene i verden som kan stoppe av seg selv for fotgjengere (tilleggsutstyr). Nye Volvo V60 må sees og oppleves! Nyt kontrollen og de dyriske formene.

Volvo XC90

Volvo XC60

Volvo XC70

Volvo V70

**Utenlandsbeordring?
Vurderer du å kjøpe bil på eksport?**

Volvo International Customers Sales

er en internasjonal salgsorganisasjon som selger biler til diplomater og militære som er på flyttefot. Prisene er meget gunstige, da bilene leveres rett fra fabrikk i Gøteborg. Vi har også mulighet til å levere biler i de fleste hovedsteder i Europa og USA. Bilene kan spesialtilpasses til de markeder de skal brukes/sluttbrukes.

Bilia Økern: Økernveien 115. Tlf 22 88 25 00
Mandag-onsdag-fredag 8-17, torsdag 8-21, lørdag 10-15

Ønsker du et pristilbud på Volvo, er du velkommen til å ta kontakt med Jon Bergersen.
Tax-Free Sales, tlf 22 88 26 05, mob. 901 35 280. E-mail: jon.bergersen@bilial.no

bilial

Forsvaret med i NATOs Global Hawk-bakkeov

I 2011 fikk Forsvaret UAV-kapasitet da det tok i bruk Raven B droner i Afghanistan. Dette er små styrbare "modellfly" med kamera for å gi styrkene hjelp til å finne ut om Taliban skjuler seg i fremrykkingsområdet. Men fra 2017 blir det andre boller. Da er Forsvaret med i NATOs Allied Ground Surveillance som skal benytte seg av Global Hawk Block 40, USAs største førerløse fly.

Global Hawk opererer i svært store høyder.

Det er dimensjoner på en Global Hawk.

Northrop Grumman RQ-4 Global Hawk i stor høyde sett ovenfra.

TEKST: TOR HUSBY

Med sitt vedvarende skarpe blikk på bakken kommer Allied Ground Surveillance (AGS) til å utfylle AWACS-flyene som har sitt ørneblikk rettet mot luftrommet. Global Hawk er full av apertur radar og såkalt Ground Moving Target Indicator, satellittforbindelser, og annen elektronikk for å overvåke NATOs operasjonsområder. Overvåkingen skjer over sammenhengende store områder uavhengig av skyer, lysforhold eller nattemørke. NATO oppretter et stort apparat for å anskaffe og drifte det nye overvåkingssystemet.

I tillegg til å dekke militære behov, kan AGS bidra til et

ørnesyn over store havområder, transportveier, olje- / gassinstallasjoner og miljøovervåking. Dette er en kapasitet som også vil kunne egne seg i nordområdene.

Forhandlingene med produsenten Northrop Grumman er ferdige og det ventes at signeringen av Global Hawk-kontrakten skjer i dette året.

-NATO-landene viser med denne beslutningen at det er politisk vilje til å investere sammen i felles sikkerhet til tross for den vanskelige økonomiske situasjonen som preger mange land, sier forsvarsminister Espen Barth Eide.

Norge skal betale en inngangsbillett på rundt 320 mill. kroner for å være med i bakkeovervåkingen av fremtidige operasjonsom-

råder og skal også bidra med personell og industrileveranser. Kongsberg Defence Systems, som lenge har vært i kundeforhold til Northrop Grumman, venter seg en storkontrakt.

Mer info raskere

-Bakgrunnen for at NATO får Global Hawk er behovet for å gi bakkestyrkene et bedre oversiktsbilde og dermed et bedre beslutningsgrunnlag under militære operasjoner. Styrkene trenger mest mulig detaljerte opplysninger raskere enn før. Det er ikke alltid slik at alle land kan anskaffe slike store overvåkingsfly alene. Men Global Hawk anskaffelsen i NATO er et godt eksempel på hva Norge kan få til sammen med andre nasjoner i

alliansen, sier seniorrådgiver Christian Wessel i Forsvarsdepartementet.

Dette blir heretter en kritisk kapasitet i NATO og er ment å gi et betydelig bidrag til felles etterretning, overvåking og rekognosering. Bakkesegmentet vil bestå av en rekke mobile stasjoner som vil sørge for datalink forbindelser, dataanalyse etc.

Alliansen tok opp ønsket om en bedre bakkeovervåking allerede i 1992 og siden er det blitt tatt flere forskjellige initiativ, deriblant en kombinasjon av UAV og bemannede fly. Saken har vært høyt oppe på NATOs agenda og viktigheten av AGS ble bekreftet under toppmøtet i Lisboa i 2010.. I 2009 signerte 13 medlemsland et

ervåking

USAs Global Hawk block 40 når den ble presentert.

Programme Memorandum of Understanding om anskaffelse av Global Hawk med tilhørende avansert apertur radar, satellitt-kommunikasjon og bakkesegmenter etc. Infrastruktur og drift skal være NATO fellesfinansiert.

Chicago-toppmøtet

Etableringen av AGS blir følgelig en viktig sak frem mot toppmøtet i Chicago i mai og må også ses som et ledd i å få til Smart Defence med tilhørende besparelser. Enigheten om prosjektet viser at alliansen er i stand til å enes om dyre fellesprosjekter til tross for finanskrisen og nedskjæringene i forsvarsbudsjettene i de fleste land. Opprinnelig deltok 15 medlemsland i planene, men

Danmark og Canada trakk seg fordi de prioriterer andre ting. Storbritannia og Frankrike er heller ikke med i fellesprosjektet, men deres nasjonale UAVer, henholdsvis Sentinel og Heron TP, skal etter hvert inngå i alliansens fremtidige bakkeovervåking. Også data fra UAV-systemer i andre medlemsland skal kunne supplere AGS.

Fem Global Hawk skal anskaffes og driftes av NATO fra Sigonella-basen i Italia. AGS blir gradvis operativt i perioden 2015-2017. Ingen av de 13 deltagerne kan bruke dem til egne formål. Medlemslandene skal bli enige om når og hvor bakkeovervåking skal skje.

-AGS skal eies og opereres av NATO i henhold til et operasjons-

konsept som skal godkjennes av alle nasjonene, sier Christian Wessel.

Alliansen mener at deltagelsen i AGS ikke bare vil gi landene bedre etterretning, men også bonus i form av personell med topp ekspertise i både å operere UAV-systemer av ypperste klasse og til å analysere data fra de forskjellige radarsystemene om bord.

Deltagerland i anskaffelsen av NATOs nye AGS:

Bulgaria, Estland, Italia, Latvia, Litauen, Luxembourg, Norge, Romania, Slovakia, Slovenia, Tsjekkia, Tyskland og USA.

FAKTA:

Global Hawk :

Lengde 14 m

Høyde 4,7 m

Vekt 6,7 tonn

Nyttelast 1,3 tonn

Vingspenn ca. 40 m,

Maks flyhøyde på 18.000 m/57.361 fot

Maks rekkevidde på 16.000 km.

Oakley SI M-Frame 2.0

SI M-Frame 2.0 Strike er en svært lett ballistisk brille fra Oakley, spesialtilpasset så rammen ikke er i konflikt med bruk av hjelm.

Brillens glass er laget av rent plutonium@glassmateriale, og overgår ANSI Z87-standard. Glasset filtrerer bort 100% av all UVA / UVB / UVC og skadelig blått lys opp til 400nm. SI M-Frame 2.0 gjør det enkelt å bytte glass, uten bruk av verktøy. Brillen kan leveres med blankt, gult og mørkt polarisert glass.

Som BFO medlem får du denne brillen til kr 1250,- og kan anskaffes på bfo.milrab.no eller per telefon 53 69 78 78.

Led Lenser X21

Dette er verstingen fra Led Lenser!

Led Lenser X21 har en lysstyrke på opptil 1000 lumen, og sammen med Advanced Focus System er lykten en fryd å bruke. X21 gir et bredt, sirkelformet nærlys, i tillegg til et skarpt fokusert søkelys. Ved hjelp av syv lyssterke dioder med kraftig ytelse og syv terminator-linser gir lykten en lyskvalitet som rett og slett er helt fantastisk. Koffert, batteri og bære reim følger med. Råere lykt skal man lete lenge etter!

Lengde: 400 mm

Vekt: 1370 g

Batterilevetid: 244 timer

1000 lumens

Lyser 535 meter

Leveres med 4 x D batterier

Led Lenser X21 koster kr 2499,- og kan anskaffes på bfo.milrab.no eller per telefon 53 69 78 78.

UZI Taktiske Penner

Man kan aldri vite når det uventete skjer.

Derfor har UZI utviklet noe så trivielt som en penn, og gjort den til et forsvarsverktøy.

UZI har flere taktiske penner. Gjeldende for alle er at de er konstruert i et solid metall med mønstret grep, og er gode i bruk. Pennen kan enkelt etterfylles med ordinær blekkpatron. Det som gjør dem unike er verktøyet som følger med.

Tactical DNA Defender har en utviklet krone på enden av pennen, som kan brukes til å påføre smerte gjennom støt/stikk, men har også en form som samler angriperens DNA. Den andre typen er Tactical Punch Pen, som er konstruert med en vindusknuser som også gjør den egnet til slag eller støt.

Dette er den ekstra detaljen for den utstyrsbevisste. I tillegg til funksjonalitet er disse pennene utrolig stilige!

Som BFO medlem koster de taktiske pennene fra kr 299,- og kan anskaffes på bfo.milrab.no eller per telefon 53 69 78 78.

Gerber Bear Grylls Ultimate

Endelig har vi Bear Grylls Ultimate kniv på lager. Dette er en kniv med mange smarte løsninger, og kvaliteten er noe for seg selv. Anbefales!

Bear Grylls Ultimate har sagtannet blad som gjør den godt egnet på flere områder. Det mønstrede gummigrepet gir god komfort, i tillegg til at kniven ligger stabilt i hånden. Sliren er laget av muggresistent nylon i beste kvalitet, og med til denne følger en diamantrbryne for sliping. Fløyte og tennstål er også noe som følger med. Bladet er i 420HC:s rustfritt stål som holder kniven lengre skarp, og gir en imponerende skjæreevne. I enden på skaftet er det montert en rustfri stålkappe, som gjør kniven til en funksjonell hammer.

Denne kniven har alt!

Gerber Bear Grylls Ultimate koster kr 649,- og kan fås i nettbutikken bfo.milrab.no eller per tlf 53 69 78 78

Sonim XP5300 Black 3G

Telefonen som er skapt til felttjeneste!

Dette er flaggskipet til Sonim med MIL-810G sertifisering, som tilsier at den er resistent mot salt, fukt, vibrasjon og store temperaturendringer. Mobilen tåler å være 2 meter under vann og et fall på betong fra 2 meter! Med en 1.5 mm tykk skjerm, er det en utfordring å få skader eller riper på skjermen.

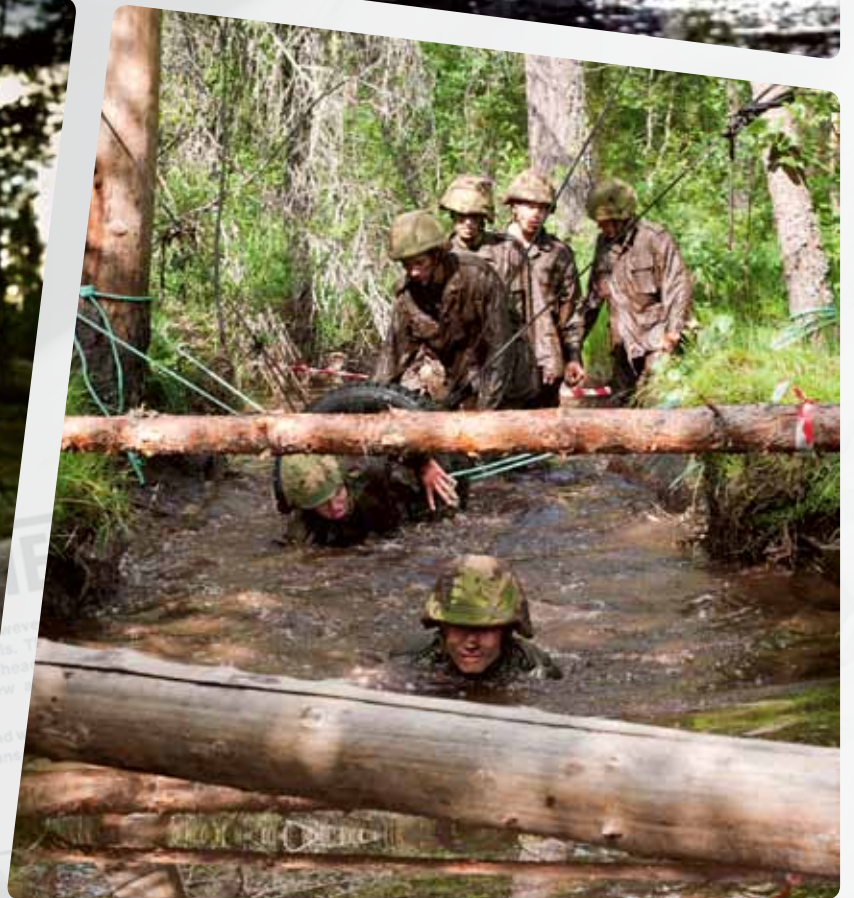
I tillegg til at telefonen tåler et trøkk, har den også de vanligste funksjonene som man finner på en moderne telefon som Bluetooth, kamera, GPS, LED-lampe og FM-radio.

Sonim XP5300 Black 3G koster kr 3299,- og kan fås i nettbutikken bfo.milrab.no eller per tlf 53 69 78 78

Bergans

OF NORWAY

Bergans of Norway har vært med på å sette standarden for verdens mest avanserte tur- og forsvarsutrustning siden 1908.

www.bergans.no

VELKOMMEN TIL "SOVJET"

Undertegnede har gjennom KAFO, det siste året, jobbet med et prosjekt som omhandler Forsvarsbygg og Forsvarets boliger. Prosjektet har fått navnet "velkommen til Sovjet". Sakens kjerne er den utrolige dårlige standarden på forsvarsboliger landet rundt. Selv om det kanskje er litt voldsomt vil vi hevde at det er god gammel sovjetisk standard på en god del av boligene. KAFO ønsker nå at ansvar gjøres gjeldende, og at Forsvarsbygg og Forsvarsdepartementet tar tak og får rettet opp tilstanden som en stor del av boligene er i.

Jeg har vært i dialog med flere kollegaer som har opplevd at familien har blitt syk av å bo i forsvarsboliger. De fleste har ikke merket hvor ille det er før de flytter ut i egen bolig. Jeg har selv en samboer som har bodd i forsvarsbolig store deler av livet, og som har fått utviklet allergier og hennes brødre har utviklet astma. Det er mye som tyder på at familien kan ha blitt disponert for sopp og råte, og som kan være årsaken til allergiene.

Etter en uromelding fra en kadett ved Luftkrigsskolen i Trondheim, har vi (BFO/KAFO) med hjelp og støtte fra Luftkrigsskolen fått kommunens analyser til å gjennomføre en kontroll av enkelte boliger, resultatet var skremmende. En familie har opplevd luftveis sykdommer i over ett år, de har nå fått svar på hvorfor barna har blitt syke. En lege som er spesialist i luftveisproblematikk

bekrefter at boligen fremstår som helseskadelig og at sykdommene kan føre til permanente lidelser for barna.

Dette er hårreisende. Jeg har i flere år prøvd å få hjelp av Forsvarsbygg til å vedlikeholde boligene, men svaret er bestandig at de ikke har penger. Hvis noe blir gjort, er det lettere vedlikehold over skadene. Jeg stiller meg spørrende til hvordan Forsvarsbygg reklamerer på sine nettsider at de er en profesjonell, offentlig eiendomsaktør.

"Profesjonell" er det siste ordet som faller meg inn når jeg tenker på Forsvarsbygg. Hvordan kan de la ansatte og familien bo i slike boliger? Hvorfor har Forsvarsbygg ikke tatt ansvar og ivarett boligene? Hadde dette vært et sivilt firma, hadde ikke denne aktøren fått levere flere useriøse tjenester til forsvaret.

Boligdirektivet sier at forsvarsboliger skal være i tidsmessig standard, hvis dette tolkes som 1900-tallet er de selvfølgelig innenfor. Jeg har enda til gode å se en bolig som har vært pusset opp skikkelig og ikke bare lappet sammen. Jeg mener dette er misbruk av statens midler. Forsvarsbygg informerer gang på gang at de ikke har midler til å ivareta boligene (selv om de har levert milliard overskudd de to siste årene, og da er ikke salg av eiendom tatt med i årsbudsjettet), det er ikke så rart når boligene ikke blir forvaltet på en god måte. Jeg er spent på hva Riksrevisjonen vil si om dette.

Min intensjon er ikke å gjøre dette til et angrep mot den enkelte ansatte i Forsvarsbygg, men heller strekke ut en hånd for å finne en løsning på problemet. Samtlige jeg har snakket med i Forsvarsbygg er like fortvilte over situasjonen. På bakkenivå jobber det få, men motiverte ansatte, som til daglig ønsker å vedlikeholde på en skikkelig måte. De er dessverre heftet i denne oppgaven på grunn av redusert bemanning og ingen budsjett for verken å vedlikeholde eller øke standarden. Hvem er det som har ansvaret for problemet? Forsvarsdepartementet? Uansett hvor ansvaret ligger, mener jeg at ledelsen i Forsvarsbygg ikke kan tillate seg å leie ut slike boliger.

Spørsmålet jeg sitter inne med er: "Har de ansvarlige ingen samvittighet, og er dette lovlig?"

Jeg har selv tatt opp problemstillingen med leder BFO og bedt ham prioritere dette problemet framover. Videre har jeg vært i dialog med tidligere forsvarsminister Faremo da hun besøkte Luftkrigsskolen tidligere i høst, hun skulle sjekke situasjonen. Håper at vår nye forsvarsminister Espen Barth Eide kan støtte opp i boligsituasjonen og forbedre forholdet og trivselen for de ansatte.

Valget å bo i forsvarsbolig er selvfølgelig opp til deg selv, men som offiserer har vi et yrke som gir oss beordringsplikt. Dette fører til at vi, sammen med familiene må være forberedt på å flytte som følge av beordringer. Etter min erfaring er det slik at fåtallet ønsker å

pendle, så å forvente at yngre befal og offiserer skal kjøpe seg bolig hvert tredje-fjerde år i en lengre periode av livet sitt er kanskje utopisk. Dette er også sammenfallende med Forsvarets familiepolitikk, som beskriver pendling som lite familievennlig.

Men med dagens standard, på bekostning av familiens trivsel og helse?

Jeg ønsker å utfordre Forsvarsbygg til å leve opp til deres påstand som en profesjonell eiendomsaktør med å forvalte boligene på en bedre måte. Jeg ønsker at forsvarsdepartementet bevilger pengene som trengs for å få boligen oppdatert til beboelig standard. Jeg vil oppfordre Forsvarssjef og Forsvarsminister til å komme på banen og ta ansvar for deres ansatte og deres familier i denne situasjonen. At ansatte skal bruke så mye tid og frustrasjon på en boligsituasjon som hører hjemme i et tidligere østblokkland, er for meg uforståelig. Forsvarsfamilier flytter til boliger som ingen sivile firma ville ha leid ut. At boligene som leies ut til oss som er befal og offiserer er i ordentlig stand er ikke en bonus, men et grunnleggende krav. Selvfølgelig forventer ingen at boligen skal være helt ny, men vi må i det aller minste kunne forvente at vi ikke blir syke av å bo der! Utfordringen er gitt!

Med vennlig hilsen
Thomas Olsen/leder KAFO LKSK

RYDDIG PROSESS

Arbeiderpartiets stortingsgruppe gikk forrige uke inn for å lokalisere basen for Norges nye kampfly, F-35, til Ørland i Sør-Trøndelag, sammen med en framskutt base med et mindre antall kampfly på Evenes. Dette ut fra en helhetlig vurdering - vi mener Norge nå får den beste løsningen for en ny kampflybase både sikkerhetspolitisk, operativt og økonomisk. Valget av ny kampflybase er en del av Forsvarets langtidspan for perioden 2013-2016, som skal til behandling i Stortinget til våren. Jeg registrerer at Bodøs ordfører, Høyres Ole-Henrik Hjartøy,

fortsatt vil kjempe for at Bodø får den nye kampflybasen fram mot Stortingets endelige vedtak. Det er en ærlig sak, og jeg har stor forståelse for at folk i Bodø er skuffet over beslutningen i Aps stortingsgruppe.

Men det er ikke riktig, slik Hjartøy hevder, at "Arbeiderpartiet i siste øyeblikk kastet fram en tobaseløsning med Ørland og Evenes, uten at den er utredet eller kostnadsberegnet." Valget av kampflybase har vært svært grundig utredet i Forsvarsdepartementet, blant annet i en rapport i mars 2010, som gikk gjennom basealternativene Bodø, Ørland

og Evenes, både som enbase- og tobaseløsninger. Rapporten har vært ute på offentlig høring. Arbeiderpartiet har heller ikke gått inn for noen tobaseløsning, men en enbaseløsning kombinert med en framskutt operasjonsbase.

Når det gjelder utregninger og kostnadsberegninger, så er vedtaket i Aps stortingsgruppe fattet med bakgrunn i en grundig dokumentasjon fra Forsvarsdepartementet. De eksakte kostnadsberegningene blir presentert når regjeringen legger fram den nye Langtidspanen for Forsvaret i en proposisjon til

Stortinget før påske. Alt bakgrunnsmateriell med tallgrunnlag i forbindelse med utredning av kampflyanskaffelse og basevalg er for øvrig offentlig tilgjengelig hos Forsvarsdepartementet. Lokalisering av Norges kampflybase er en svært viktig politisk beslutning, og vi i Arbeiderpartiet har hele tiden understreket betydningen av å ha en åpen, grundig og ryddig prosess på veien dit.

Av Sverre Myrli, forsvarspolitisk
talsmann for Arbeiderpartiet

"SKJOLDET" I NORD – MEN HVA MED SØR?

GIL brukte i sitt leserbrev i nr. 1/2012 denne overskriften da han forsvarte og forklarte vårt nye kampfly F-35, operasjonskonseptet og basekonsept. Sistnevnte blir sterkt kritisert av forsvarsanalytiker og major John Berg i et debattinnlegg noen sider lenger bak, spesielt under henvisning til en-basekonseptet. Jeg vil som overskriften sier, gjerne minne om at det også ligger store ressurser i sør og vest, ikke minst langt over halvparten av befolkningen, som synes uteglemt med hensyn til luftforsvar.

Jeg vil først berømme GIL for et meget godt og oppklarende leserbrev som også burde vært publisert i dagspressen, sett på bakgrunn av alle de mer eller mindre velfunderte leserinnlegg fra Nord- og Midt-Norge spesielt. Overraskende for en som fulgte Kampflyanalysen, der konklusjonen var at en "air superiority" jager med sekundærrolle mot styrker i langangsfasen ga mest forsvarsevne for midlene, er at man i CONOPS godkjent av GIL 2007, legger så sterk vekt på strategiske egenskaper og roller i andre teatre enn forsvar av vårt luftterritorium. (Bekreftet av

Barth-Eide i Offisersbladet nr.2/2010)

Men så er det uenigheten mellom GIL og Berg, sistnevnte med bok om saken i disse dager, som undertegnede dessverre ikke har fått lest. Nå vet man fra tidligere at Berg er en sann tilhenger av jagerfly, da han måtte fratre redaktørstillingen i Vårt Vern/KOL, etter å ha hevdet at vi heller burde brukt penger på jagerfly enn fregatter, men hvorfor vil han da ikke ha det dyreste og beste vi kan få for våre milliarder? Dette har nok Berg selv svart på i sin bok, men tittelen "KAMPFLYENE som bomber forsvarsevnen" mer enn antyder hva han mener, at valg av F-35 og én base senker forsvarsevnen i forhold til valg av Eurofighter, JAS Gripen eller nye F18E/F, en mulig favoritt for flere av NATO-landene som kansellerer F-35, som vil kunne konkurrere med denne med hensyn til "fremtidig industriell kompetanseheving og verdiskapning".

Valg av billigere fly vil som Berg sier i nr. 1/2012, kunne gi midler til et flerbasekonsept eller det utrolig fleksible konsept en JAS Gripen kan åpne for, et fly Berg hevder ansees internasjonalt som en toppklasse jager, i motsetning

til F-35 som er en "strike fighter" og i Offisersbladet nr. 2/2008 vurdert svakere enn Su30. Der stilles også spørsmål om "stealth" egenskaper mot moderne radarer, blant annet på marinefartøyer. GIL snakker om alle de basene han tenker å detasjere F-35, men her er det snakk om penger, mye penger.

I følge en artikkel i Offisersbladet 2008 må basene få et rullebanedekke som tåler motorstyrken til F-35 med full kraft og er dette tatt med i levetidskostnadene for konseptet? I tillegg vil deployeringer på korte tidsfrister til 3-6 baser i Nord, Sør og kanskje Vest, hvor mange av våre oljeinstallasjoner ligger, kreve forhåndslagring av tungt utstyr som våpen og ammunisjon for diverse roller, noe som gir store ekstrakostnader i ekstrainnkjøp og lagring. Er dette regnet med?

Et siste spørsmål til GIL som gjelder uansett valg av fly, er om vår stridsutholdenhet. Det er greit å få nærmere 60 nye fly, men har man operative mannskaper nok til å holde flyene i luften over tilfredsstillende lang tid? Som redaktøren i Offisersbladet sa i "Luftforsvarets utfordringer" i fjor, er antall piloter i dag for lavt, og med den utdanningstakten vi

har, vil vi ikke nå behovet til flyene skal være innfasert. Da er det spørsmål om muligheten for å gå tilbake til et todelt pilotkorps. Det er jo ikke behov for mellomfag for å bli flyger i dag, når PC og dataspill, ikke minst med avanserte jagerflyoperasjoner, har vært del av leketøyet i oppveksten.

Jeg tror derfor at vi mister mange gode pilotemner i de akademiske testene under opptakene. Like viktig er styrkingen av teknikerkorps, samtidig som en må se dette i sammenheng med basekonseptet, for det har alltid vært lettere å få teknikere til Sør-Norge enn Banak eller Andøya. Sistnevnte base burde forøvrig forlengst være moden for nedleggelse til fordel for eksempelvis Bodø med den rekkevidde og hastighet dagens overvåkningsfly har, både for å spare og kompensere. Det blir interessant å se om politikerne innser at det ikke er skam å snu i valg av jagerfly.

*F Sund, Major Luft (R)
Pressetalsmann
Asker og Akershus
Pensjonistparti*

JA TIL KVINNELIG VERNEPLIKT

Norge går i front på mange områder når det gjelder likestilling. Men Forsvaret er fortsatt en mannsbastion, blant dem som gjennomfører førstegangstjenesten er ca 10 prosent kvinner. Det er derfor på høy tid å legge til rette for en verneplikt også for kvinner.

Det har helt siden slutten av 1980-årene vært et politisk mål å øke kvinneandelen i Forsvaret. Stortinget ga allerede i 1976 kvinner adgang til befalsutdanning, og i 1983 samme adgang som menn til å avtjene verneplikten. I 1984 vedtok Stortinget full yrkesmessig likestilling mellom menn og kvinner i Forsvaret. Lovverket har altså vært på plass lenge. Men

tiltakene har ikke gitt de resultatene vi hadde forventet og som var ønskelig.

Sesjonsplikt for kvinner ble innført i 2010, og det er en positiv trend når det gjelder kvalifiserte kvinner som ønsker å gjennomføre førstegangstjenesten. Utfordringen er å få dem med videre etter førstegangstjeneste/befalsutdanning.

Jeg vil vise til Grunnlovens § 109: «Enhver Statens Borger er i Almindelighed lige forpligtet, i en vis Tid at værne om sit Fædreland, uden Hensyn til Fødsel eller Formue.»

Dette betyr at utvelgelseskriterier basert på kjønn eller sosial/økonomisk posisjon ikke kvalifiserer plikten. Plikten

innebærer å stille seg til disposisjon, ikke nødvendigvis avtjene. Dette innebærer at verneplikten – på samme måte som stemmeretten – skal være universell, og at kjønn ikke er et relevant utvelgelseskriterium. Dette underbygges av likestillingssloven, som forbyr kjønnsdiskriminering. Skikkethet skal være primært bestemmende for avtjening eller ikke. Verneplikten er slik sett en lov for samfunnets beskyttelse, ikke Forsvarets rekrutteringsbehov eller den enkeltes karriereambisjoner.

Kjennetegnet på et likestilt samfunn er at både menn og kvinner er representert på alle nivåer, og alle områder i arbeidslivet. Her er det et

prinsipielt syn som Forsvaret ikke bør være unntatt fra. Den lave kvinneandelen er ikke i pakt med det samfunnet Forsvaret er en del av. Dette innebærer igjen at Forsvaret ikke i tilstrekkelig grad nyttegjør seg den kompetanse og de ressursene kvinnene kan tilføre organisasjonen. Jeg er enig i regjeringens målsetting om å øke kvinneandelen blant både vernepliktige, befal og vervede. Men jeg tror nå tiden snart er moden til å ta et skritt videre – og innføre en verneplikt som er lik for begge kjønn.

*Av Tore Nordtun,
stortingsrepresentant (Ap),
medlem utenriks- og
forsvarskomiteen*

Øvelse gjør mester

Det norske luftforsvaret har deltatt på øvelse Frisian Flag i Nederland. – Det er slike øvelser som gjør oss bedre, kunne sjefen for den norske styrken, oberstløytnant Lars Røine forteller.

Av SIGURD TONNING-OLSEN

Nord i Nederland ligger byen Leeuwarden, denne byen var hovedsete for øvelse Frisian Flag 2012. Og under øvelsen var det trangt om plassen på den nederlandske basen. Hele ni nasjoner og rundt 1000 personell, var samlet der for å øve sammen. - Det er slike øvelser som gjør oss bedre, fortalte Lars Røine.

Store luftoperasjoner

Under øvelsen ble det fløyet under store og sammensatte scenarioer, med mange ulike aktører i luftrommet. Detasjementsjefen beskriver øvingsscenarioene som komplekse, og ikke minst realistiske. - Her øvde vi sammen med våre nærmeste allierte, og det viktigste med denne øvelsen, var at alle nasjonene fikk samkjørt sine prosedyrer. Det er nettopp slike

øvelser som dette som gjør oss i stand til å kunne operere sammen, dersom vi trenger det. Og det viser seg at vi må, senest i aksjonen i Libya, sa Røine.

Effektiv trening

Det norske bidraget under den 14 dager lange øvelsen, talte 70 personell og 10 jagerfly.

Vi fikk trent veldig mye på disse dagene, og fikk virkelig mye igjen for å være her. Vi hadde ikke et stort detachement, men dro virkelig vår del av lasset. Det var ikke bare i lufta vi fikk trent, men også på planleggingen for det som skal skje. Vi ledet også øvelsen i perioder. Så dette ble en meget viktig og god trening for oss, fortalte majoren som også skroet av innsatsen til mannskapet under øvelsen. – Vi jobber sammen, spiser sammen og bor sammen, noe som skaper gode relasjoner, avsluttet han.

Kritisk kompetanse er mer verdifull enn noen gang.

Oberstløytnant Lars Røine.

En ny vår for Logistikk i Luftforsvaret

Verden og Forsvaret endrer seg. Da er det betryggende å få bevist, at Luftforsvaret har vilje og evne til både å tenke nytt og å gjøre nye tanker om til praksis.

Av: KAD JOAKIM RAMSE, 3. AVD LOG LKSK, HEIRAMSE@GMAIL.COM
FOTO: MORTEN GRANHAUG

Gjennom utdanningen på logistikklinjen fra Luftkrigsskolen og Sjøkrigsskolen, ble det åpenbart for mange at logistikken tilknyttet Luftforsvaret manglet et samlende forum. Et forum der aktuelle erfaringer fra logistikken kan løftes, og utviklingen av bransjen kan diskuteres, slik at vi kan være bedre forberedt på morgendagen. Dette ble til et kadettinitiativ som Luftkrigss-

kolen tok imot med åpne armer – LuftLogSem, et seminar om logistikk tilknyttet Luftforsvaret. Onsdag 7. mars begynte seminarprogrammet på Luftkrigsskolen, det strakk seg over to innholdsrike dager, og samlet på det meste om lag 90 deltakere. Sammensetningen var bred – 138 Luftving var sterkt representert, sammen med kadetter fra logistikklinjen, operativ linje, *Logistikkstudentene* fra Høgskolen i Sør-Trøndelag, samt et bredt utvalg av individuelle deltakere og foredragsholdere fra alle nivåer som er mer eller mindre tilknyttet Luftforsvarslo-

gistikken. Tema for seminaret var log-siden av både deployering til internasjonale operasjoner, samarbeid med sivile, og kompetansebehovet i Luftforsvaret. Diskusjonene holdt god temperatur.

Baren ble benyttet slik den skal, som et sosialt samlingspunkt og arena for uformelle diskusjoner og nettverksbygging, og innsatsen fra deltakerne var upåklagelig. Torsdag fortsatte foredragene, før kompetansebehovet i bransjen ble drøftet gjennom gruppearbeid og plenumsdiskusjon. Det er ikke å stikke under en stol at det både

er en spennende tid å være involvert i logistikk tilknyttet Luftforsvaret, og at noen av bransjens utfordringer virker svært så monumentale i øyeblikket. Desto viktigere at de drøftes og belyses. Deltakerne var enstemmige i at seminaret bør arrangeres igjen neste år!

Dette ble et vellykket arrangement som hurtig beviste sin aktualitet. Om denne trenden vil skape løsninger på alle de utfordringer i bransjen som vi identifiserte på LuftLogSem, vil vise seg!

KAFO vårkonferanse samlet utenfor den Norske Ambassadørboligen i nr 10 Palace Green.

Kadetter i diskusjon under konferansedelen.

Gruppearbeid gir små avbrekk med mer uformelle diskusjoner.

TEKST: JENS-ALEXANDER TANDE
ALLE FOTO: LARS-ANDREAS IRGENS

Tradisjonen tro ble KAFOs vårkonferanse arrangert etter påske, denne gang i London – som sammen med Moskva og Berlin utgjør det sikkerhetspolitiske triangelet rundt Norge og er de faste vårkonferansemålene. Vårkonferansen ble også i år en staselig og

interessant tur, med mye moro og produktive møter.

Er det skandaler du vil lese om, må jeg altså skuffe deg. KAFO møttes med landsstyreprerentantene samt tre lokalstyreprerentanter fra hver skole. Programmet begynte torsdag morgen ved den eminente norske ambassadørboligen i London, der forsvarsattaché Knut Hamre gav oss en god innføring i det bilaterale forholdet, det britiske

forsvaret og attachétjenesten. Det var spesielt interessant å høre om den omstillingsprosessen som det Britiske Forsvaret har startet som resulterer i kutt for både Hær, Luft og Sjø. Derfra dro vi på foredrag med Royal United Services Institute om Falklandskrigen, der mange veteraner bidro med sine erfaringer. Major General Julian Thompson (Commander 3 Commando Brigade) holdt hovedforedraget og hadde mange

interessante refleksjoner og innspill til dagens beslutningstakere. Imperial War Museum bød på mye interessant fra Imperiets historie for et sett kadettøyne, som siste faglige tilskudd på konferansens første dag.

Fredag besøkte vi Allied Maritime Command HQ Northwood utenfor London. Piratjakt, omorganisering av NATOs kommandostruktur, samt

BFOs Håvard Støle holder brief om spesialistbefalsordningen for KAFOs representanter.

Stian og Hanna klare for We Will Rock You.

tre britiske offiserers innspill til turtemaet befalsordningen, var blant det som ble presentert og diskutert. Dette var et utmerket bakteppe for KAFOs eget arbeid i konferansetiden som fulgte. Søndag fikk vi sågar en britisk underoffiser på besøk, for å fortelle om sin opplevelse av den britiske befalsordningen. 10 timer senere satte han seg på flyet til Falklandsøyene for en 6 mnd rotasjon.

Fredag ettermiddag, lørdag og søndag ble mye arbeid lagt ned i KAFOs saker. Det ble brukt mye tid på å produsere innspill til moderorganisasjonen om kadettperspektivet på avdelingsbefalsordningen. Temaer som gjennomgående krigsskoleutdanning, forsvarsboliger, krav til øvelser, vaktordningen, uniformer og mye mer ble også diskutert med stort engasjement fra representantene.

Etter mye iherdig innsats overrasket BFO med We Will Rock You-musicalen på Dominion Theatre's beste sitteplasser, som også er en av de mest populære musikalerne i London. KAFO anbefaler denne på det sterkeste! Kort oppsummert var deltakerne slik god-slitne som seg hør og bør etter lang heltetjeneste dag og natt i London. En spesiell takk rettes til turarrangørene Lars-Andreas og Håvard som planla turen.

Høres dette ut som en fin tur? Engasjer deg i KAFO på din krigsskole, så kan du få muligheten til å bli med på Vårkonferansen neste år!

En grundig gjennomgang om befalsordningen kommer i neste utgave av Offisersbladet.

Velfortjent heder!

TEKST OG FOTO: FORSVARET

Gunnar «Kjakan» Sønsteby, også kjent som «Nr.24», har som den første i historien blitt tildelt Forsvarets Hederskors. Gunnar Sønsteby tildeles Forsvarets hederskors for sin utrettelige og uavbrutte innsats for Forsvaret og forsvarssaken.

“Med sitt brennende engasjement har Sønsteby gjennom flere mannsaldre vært en inspirasjon for alle i Forsvaret og et forbilde som har bidratt til å skape gode holdninger og ansvarsfølelse hos soldatene og for Forsvarets virke. Han har vært av avgjørende betydning for at Krigskorset skal være nasjonens varige dekorasjon for tapprhet”, sier forsvarssjef Harald Sunde. Forsvarets Hederskors

ble innstiftet 30 jan 2012, og tildeles av forsvarssjefen for særlig fortjenstfull innsats for Forsvaret eller Forsvaret i samfunnet.

“Både blant de som jobber i etaten og blant våre støttespillere rundt om i samfunnet finnes det enkeltmennesker som for sin innsats gjennom en lang karriere, eller for særlig fortjenstfull virksomhet i eller for Forsvaret fortjener vår synlige anerkjennelse”. “Det er helt på sin plass at Gunnar Sønsteby tildeles denne dekorasjonen som også etter sin militære karriere har gjort en betydelig innsats for Forsvaret”, sier forsvarssjefen.

Adidas GSG 9.2

Endelig har vi alle størrelser på lager. Adidas GSG 9.2 er kjent for å være som en joggesko på beina. Gjør deg klar for sommermarsjene! Kr 1499,-

Sjekk ut
nettbutikken vår
bfo.milrab.no

i Visste du at..

Vi har fått inn alle produkter fra Apple på lager. Gå inn på bfo.milrab.no og sjekk utvalget, eller ring oss på 53 69 78 78

Feltcaps

Feltcaps med borrelås-fester til avdelingsmerke, navnestripe og taktisk merking.

Veil: 169,-
BFO: 149,-

Suunto Core All Black

Modellen har altimeter, barometer, kompass og dybdemåler.

Veil: 3399,-
BFO: 2499,-

Gerber Stealth

Det overlegne alternativet til den tradisjonelle samekniven!

Veil: 499,-
BFO: 449,-

Under Armour Cold Gear - overdel

Compression fit for styrket muskel støtte. Push-Pull funksjon akselerer fukt transport og gir fantastisk ventilasjon.

Kr 499,-

Camelbak 0,75 flaske

Flott drikkeflaske som garantert ikke lekker. Stor åpning for enkel rengjøring

Veil: 179,-
BFO: 139,-

MILRAB Navnestriper, 6-pack

NATO-sertifisert navnestripe med eller uten borrelås.

Veil: 199,-
BFO: 149,-

Crispi S.W.A.T Evo

Solid og god uniforms-sko med GORE TEX. Perfekt til feltforhold!

Veil: 2899,-
BFO: 1799,-

Profileringsartikler

Vis Norge hvor du hører til!

T-skjorte med trykk

fra kr 149,-

Genser med trykk

fra kr 299,-

GoPro Hero2

Markedets beste action-/hjelmkamera!

Veil: 3299,-
BFO: 2499

Peerless Håndjern

Solide håndjern av høy kvalitet fra anerkjente Peerless.

Fra kr 349,-

Bianchi håndjernstaske

For enkel og rask tilgang. Kommer med og uten lokk.

Fra kr 149,-

Milrab Beredskapsbag 90 Liter

Romslig og svært solid militærbag. Har en rekke utbedringer fra klassisk militærbagg, som doble sømmer, vanntett glidelås og forsterket bunn i polyvinylklorid.

Veil 599,- BFO 499,-

milrab.no

Breiviksveien 40, 5042 Bergen tlf 53 69 78 78
kontakt@milrab.no

Petter Jansen – ny sjef FLO

Offisersbladet møtte sjef Forsvarets logistikkorganisasjon Petter Jansen, kort tid etter at han tiltrådte stillingen. Jansen ga umiddelbart et godt inntrykk; imøtekommende, målrettet og en god kommunikator. Han har på kort tid besøkt et stort antall avdelinger i Forsvaret og har fått med seg mange tilbakemeldinger på veien videre. Han overtok jobben etter Generalmajor Trond R Karlsen og med vår kjennskap til utfordringene i FLO, vil han få bruk for all sin kompetanse i det å få til de gode løsninger i fellesskap med de ansatte.

AV RAGNAR DAHL/BFO
FOTO OFFISERSBLADET OG
ARNE FLAATEN

Petter Jansen er et engasjert menneske og evner å uttrykke sine mål på en tydelig måte. Han satt seg grundig inn i Forsvarssjefens fagmilitære råd (FMR) og gledet seg til å ta fatt på de saker og utfordringer, som synes å stå i kø. Vi startet litt forsiktig og spurte om hans inntrykk av jobben så langt.

Han lener seg frem, tar kontroll over intervjuet og sier: *Forsvarsstaben har tilrettelagt min overtakelse på en fin måte og jeg har allerede besøkt et stort antall avdelinger i Forsvaret. De ansatte har gitt meg mange og ærlige tilbakemeldinger. Hovedinntrykket er at de ansatte har en høy yrkesstolthet og viser en ektefølt lojalitet til sin arbeidsgiver og sine arbeidsoppgaver. Dette er et meget godt utgangspunkt å bygge videre på.*

På et bedriftsbesøk i Kongsberg fikk jeg informasjon om hvordan de vil utvikle seg videre i lys av finanskrisen. Det er åpenbart at finanskrisen internasjonalt har satt store spor i forsvarsindustrien. En naturlig følge av denne utviklingen er at industrien vil tilby løsninger og produkter i hele den industrielle verdikjeden, - noe som også vil utfordre oss i FLO. Det mest spennende var kanskje tanker om nye vedlikeholds konsepter og etter-leveranser av materiell og tjenester. Dette er tanker og ideer som går rett inn i kjerneoppgavene til FLO. Denne utviklingen gir mange spennende og oppbyggende muligheter for oss.

Både Forsvarssjefens Fagmilitære råd (FMR), ideer fra indu-

strien og samtaler med de ansatte, tegner et inspirerende mulighetsbilde. Veien fra mobiliseringsforsvaret til innsatsforsvaret går gjennom betydelige teknologisk modernisering og fornyelse av den materielle standarden i Forsvaret. Jeg har fått høre at den fremtidige teknologiske faktoren i forsvarsspesifikt materiell, er inntil 4 ganger mer avansert, enn hva tilfelle er med dagens materielle standard. Dette alene antyder hvilke muligheter vi sammen står overfor i FLO, mange vil misunne oss denne utfordringen.

Det er også viktig at vi viser brukerne at FLO drives effektivt og at vi er i stand til å synliggjøre god produktivitet og fornuftig kostnadsbruk. Gjennom dette kan vi demonstrere at vi kan konkurrere med andre leverandører der det er ønskelig. En positiv innstilling og troen på oss selv, gir oss flere muligheter i så måte. Den nye langtidsplanen gir oss, etter min oppfatning, et solid grunnlag i denne sammenheng, sier han.

Ja vel, men kan du være litt mer konkret. De ansatte er lei omstilling, som ikke gir tilsiktet effekt. Hvilke tanker og ideer har du? Han lener seg frem og blir tydelig ivrig.

La oss ta Bergen. Kan vi drive vedlikehold rimeligere og bedre enn sivile aktører, gis vi anledning til å "insource" arbeidsoppgaver. Denne muligheten har både FD og FSJ åpnet for oss. Dette krever naturligvis at det tallmessig er gunstig for Forsvaret totalt sett. Disse mulighetene skal vi se nærmere på i tiden som kommer, men først vil jeg fokusere på de oppgavene vi allerede utfører, for å sikre de operative avdelinger den

logistiske kvalitet de ønsker på de leveranser vi har avtalt med dem.

Enhver bedrift bør alltid være takknemlig for den innsatsen tidligere arbeidslag har sikret gjennom sin kompetanse. Dette er også tilfelle for oss. Allikevel er det med tiden blitt en utfordring at mye av FLOs kompetanse er bygd opp i 60-70 årene. Mange vil de nærmeste årene gå over i pensjonistenes rekke. FLO må rekruttere betydelig kompetanse, opp mot 500 årsverk, de nærmeste 3-4 år. I en slik rekrutteringssammenheng, er det etter min erfaring, viktig at FLOs omdømme er positivt bidragende. Derfor var det oppfølgende å oppleve den positive innstillingen jeg møtte på rundreisen. Dersom vi alle er like stolte over jobben vi gjør eksternt som internt, er det hjelpsomt, men ikke tilstrekkelig for fremtidig rekruttering av ønsket kompetanse. Vi må alle våge å markedsføre oss utad, i tråd med det gode arbeidet som gjøres. Vi bør, som våre konkurrenter, tenke på hvilken positiv effekt sterk goodwill har på oss alle.

Vi i FLO har mange spennende og store prosjekter og vi bruker omlag 8 milliarder kroner i året til investeringer. Forsvaret og FLO er også en viktig brikke i internasjonale fagmiljøer. Få andre har en så sentral rolle i slike sammenhenger. I dette arbeidet skal vi delta som spisskompetente og som en prosessuell katalysator med faglige og solide bidrag.

De siste årenes materiellinnkjøp, stiller store krav til Forsvaret generelt og enkeltindividet spesielt. Har du noen tanker og ideer om materiellkontroll, forvaltning, ledelse og økonomi?

FLO har mange likhetstrekk med bankvirksomhet. Bankene tar vare på store verdier på vegne av fellesskapet. De som oss, må akseptere nærgående revisjon og oppfølging. Storsamfunnet forventer at vi i Forsvaret forvalter vårt materiell på samme gode måte, som de beste norske bankene er kjent for å gjøre, når det gjelder å forvalte fellesskapets verdier.

Derfor vil jeg fokusere på forebyggende arbeid ved monitoring og materiellkontroll. For å forsterke kapasiteten i materiellregnskapet, vil vi ansette flere i denne delen av vår virksomhet, blant annet materiellregnskapsførere - som skal håndtere posteringer samt inn- og utgående balanse i regnskapet. God materiellkontroll, er i mine øyne, en tillitssak mellom eierne av materiellet og brukerne. Materiellkontrollen vil stå høyt på lederagendaen i mitt lederskap. Således har jeg også understreket betydningen av profesjonell utøvelse av den aktive og forutseende fagmyndigheten, som er påkrevet for å sikre en meget god materiellkontroll.

Når det gjelder lederskap har jeg tro på frihet under ansvar. Det inspirerer meg selv som leder. Mine erfaringer med denne ledermåten er udelte positive, også når resultatutvikling fra andre bedrifter, i et konkurranseutsatt marked, er tatt med. Mål og middelstyring er et godt virkemiddel som også kan legges til grunn i materiellforvaltningen. Dette krever god styring av den enkelte sjef og evne til å rapportere måloppnåelse. Mitt lederskap er bygget på tillit, frihet og ansvar på en fornuftig måte. Hadde vi ikke hatt så gode ledere med høy kompetanse i Forsvaret, ville behovet for

detaljstyring vært større enn det jeg legger opp til.

Når det gjelder økonomi skal etter mitt skjønn, arbeidsgiver være kravstor. Etter min vurdering er profesjonell kontroll av økonomien, det som gir grunnlag for vekst og fornying. Den nye langtidsplanen, som skal behandles i Stortinget i juni, signaliserer både

mulighetsbildet og retning for det videre arbeidet.

For å respondere på Forsvarssjefens krav i denne sammenheng, må vi demonstrere evne til kvalitetsmessige leveranser i konkurranse med andre aktører. Det blir en spennende utfordring vi skal løse sammen i FLO.

Etter min oppfatning, er en av

vår organisasjonskulturs store fortrinn, vår evne til å løse oppdrag på kort tid, med riktig kompetanse og innsats. Det finnes mange kjente eksempler på nettopp dette. Den logistiske innsatsen, som dannet grunnlaget for vårt samlede bidrag i Libya, er kun et eksempel. Denne organisatoriske ferdighet, bør kunne være

en normaltilstand i mye av vårt arbeid i FLO.

Du fikk et nytt oppdrag, som gir deg i stor grad, frihet til å løse oppgavene på en annen måte enn mange andre sjefen i Forsvaret har. På tross av dette, har FLO utfordringer hverken Forsvarsstab eller tidligere sjefen i FLO har klart

På kontoret til sjef FLO Petter Jansen.

Forhandlingsleder BFO Ragnar Dahl tegner og forklarer.

En lyttende sjef FLO.

å løse. Det være seg to Hovedavtaler, tidspress, ny teknologi, mange nye ansatte og ikke minst personellet er lei av omstilling. Hvordan er ditt forhold til de som representerer de ansatte, nemlig de tillitsvalgte?

I hele min yrkesaktive løpebane har mitt samarbeid med andre vært bygget på tillit. Det å ha tillit betyr også å ha tiltro til det å reali-

sere felles forventninger. De tillitsvalgte og jeg, skal ha forventninger til hverandre. Forholdet mellom arbeidsgiver og de tillitsvalgte er viktig. Min erfaring er at det ligger en felles forpliktelse for å få det til å virke. Jeg forventer at de tillitsvalgte er åpne og tør å bidra på et tidlig tidspunkt når saker behandles. Dette krever at også de tillitsvalgte tar tak i de utfordringene

som står foran oss og ikke minst tar et ansvar for at vi i fellesskap kommer frem til de løsninger som gagner Forsvaret og de ansatte på en best mulig måte. Å få dette samarbeide til å fungere er sentralt, -ikke minst for de tillitsvalgte.

Etter intervjudelen, blir vi sittende i en halvtimes tid å diskutere for-

hold rundt Forsvaret og da kanskje mer om de positive tingene vi ser har skjedd de siste årene. Det er det som er det fine med Petter Jansen, han har tid til en åpen samtale, fri for gamle bindinger og ser mulighetene fremfor begrensningene. BFO ønsker ham lykke til videre i jobben som sjef FLO.

NORGES BESTE HØYRENTKONTO

Dine Penger
15.11.2011

Få mer ut av sparepengene dine!

Oppretter du høyrentekonto hos oss nå, får du sparerente på 3,65%*).

Ring oss gjerne på 03100 hvis du lurer på noe eller se gjensidige.no/ys.

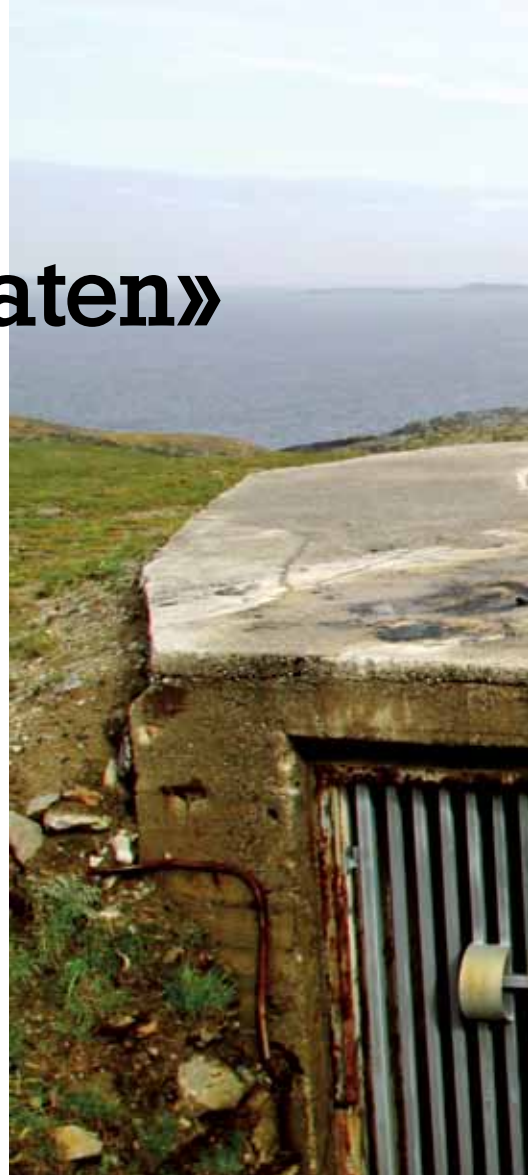
*) Rentebetingelser pr. 15.11.2011.
Renten gis på hele beløpet ved innskudd over 100 000 kroner og kontoen har fire gebyrfrie uttak per år.

Forsvarsbygg – en kostbar «Stat i Staten»

Den 1. januar 2002 ble Forsvaret fratatt egenrådigheten over eiendommer og bygningsmasse, som til da hadde vært Forsvarets Bygningstjenestes (FBT) ansvar. Det var nok politisk misnøye og mistro til at Forsvaret ved FBT klarte å drifte og vedlikeholde eiendomsmassen, som førte til at politikerne vedtok og etablerte Forsvarsbygg.

Shelter for kampfly koster Sola 256.000 kroner i årlig leie til Forsvarsbygg.

Forsvaret måtte i hast forlate fortet, og gravde igjen mtp sikkerheten. Forsvarsbygg brukte 1 million for å grave det opp igjen, og stille det ut.

TEKST OG FOTO: EINAR HOLST CLAUSEN

Forsvarsbygg ble direkte underlagt Forsvarsdepartementet (FD), og vips, så fikk FD umiddelbart full politisk kontroll over alle eiendommer og bygningsmassen. Slik de også fikk da de samme år besluttet å underlegge hele Forsvarets ledelse med generalinspektører, inn under FD, i det som ble kalt Integrert Strategisk Ledelse (ISL). Forsvarsstaben krympet, men stab og ansatte i Forsvarsbygg vokste raskt, og har i dag nesten 1.600 ansatte. Den er delt inn i Forsvarsbygg utvikling, Forsvarsbygg utleie, Forsvarsbygg nasjonale festningsverk, Forsvarsbygg futura, Skifte eiendom, og Forsvarsbygg fellestjenester. Enkelt sagt fungerer det slik at Forsvarsbygg står for salg, drift, vedlikehold og fornyelse av all eiendom som Forsvaret

tidligere hadde, og Forsvaret betaler nå leie for dette til Forsvarsbygg.

Forsvarsbygg er i dag en organisasjon der det tusser av godt betalte direktører, underdirektører, og alle andre slags direktører, ingeniører og konsulenter. Men til tross for høye drifts- og lønnskostnader i Forsvarsbygg, klarer de faktisk å produsere et overskudd på nærmere 1 milliard kroner, som tilbakesendes Statskassen hvert år. Dette høres jo unektelig ut til å være god foretningførsel, men spørsmålet som må stilles, er om ikke Statsbygg var ment å være en "non-profit" bedrift, som for blant annet leieinntektene fra Forsvaret, skulle bruke disse midlene til å drifte, vedlikeholde og bygge nytt? Dette "leieregimet" kan til tider virke helt tragikomisk. Over 2, 1 milliarder kroner betaler Forsvarets

avdelinger i ren leie for sine eiendommer. I tillegg kommer beløpene som Forsvarsbygg krever inn for forsyning, renhold og det de kaller vertskapstjenester, til sammen nesten 3, 6 milliarder kroner. Forsvarets totale leieutgifter øker fra år til år, selv om Forsvarsbygg har avhendet/solgt 100-tusenvis av kvadratmeter eiendom hvert år. Hvordan lar dette seg gjøre? Jo, det er enkelt, de øker bare leien tilsvarende på eksisterende eiendom og bygningsmasse.

Forsvarsbygg gjør selvfølgelig også mye bra med bygging av en rekke nye boenheter, messer og moderne kontorbygg til Forsvaret. Men det er leiekostnadene Forsvaret betaler, og milliardoverskuddet til Forsvarsbygg, som pløyes tilbake til Statskassen, som oppfattes som at vi har satt bukken til havresekken. Er Forsvarsbygg en kreativ

moderne form for offentlig ran fra et trangt forsvarsbudsjett. Spørsmål som bør stilles, er om Forsvaret økonomisk og driftsmessig har kommet bedre ut av dette etter at Forsvarsbygg blottet "en stat i staten"? Nå skal det sies at driftsutgiftene på EBA ikke var under full kontroll for 10 år siden, og Forsvarsbygg har nok ryddet mye opp i dette. Men i dag er situasjonen den at Forsvarsbygg fakturerer og tapper store deler av driftsbudsjettet til Forsvaret, noe som absolutt går ut over annen viktig aktivitet. Og når det kan se ut til å bli et kraftig underskudd på forsvarsbudsjettet, er det et tankekors at Forsvarsbygg skal bidra til dette.

Hva Forsvaret betaler leie for, og til hvilken pris, fikk jeg et godt eksempel på under et besøk på Sola flyplass i midten av april i år.

Gammel tysk observasjonsbunker, som det fortsatt betales leie for.

Sjøen bak It Lund koster Sola og droneavdelingen 23.000 kroner i årlig leie.

Lokal sjef for droneavdelingen, løytnant Lund, kunne fortelle at de ved et skytefelt som strekker seg uti sjøen ved det nedlagte Vigdel fort, må betale 23.000 i året for leie av sjøen! Andre eksempler er blant annet betong-shelterne til jagerfly, som Sola har åtte av, og som fordrer minimalt eller ingen vedlikehold, der krever Forsvarsbygg inn 265.000 kroner i årlig leie for pr shelter! Det hele topper seg når samtalen kommer inn på de

over 300 velferdshyttene på landsbasis, som ved hjelp av tusenvis av dugnadstimer fra ansatte, er bygget ut og vedlikeholdt i årevis. Flere av hyttene er faktisk gitt til avdelinger/ansatte av veteraner og forsvarsvenner. Dette velferdstilbudet har alltid vært høyt verdsatt, men Forsvarsbygg har elegant overtatt også disse hyttene, og ønsker nå å selge flere av dem.

Dette, og hundrevis av andre

skrekkeeksempler, får Offisersbladet stadig tilbakemeldinger om, men ingen avdelingsjefer ønsker/tør å stå frem for å fortelle om galskapen. For når det betales leie for alt fra gressplener, sjø, gamle tyske bunkere, gamle ubrukelige brakker og falleferdige garasjeanlegg, så velger eksempelvis leietagere av dyre og dårlige garasjer, heller å la kjøretøyene stå ute og forfalle hele året. En annen viktig sak er standarden på

de boliger som tilbys befal med familier. Rapporter om mugg- og soppskadede, trekkfulle og direkte helsefarlige boliger, er et tema som opptar mange, og som BFO presser på for å forbedre. Men kjære Forsvarsbygg, dere krever inn leie for disse boligene! I stedet for å gå skryte av overskudd på nærmere en milliard kroner, så bruk for pokker midler til blant annet å bedre boligstandarden til våre befalsfamilier.

DET STØRSTE FLYET SOM NOEN SINNE ER BYGGET

Da Sovjetunionen på 80-tallet bygde sin egen romferge, hadde de bruk for et fly til å transportere fergene mellom fabrikkene og oppskytings- og landingsplassen. Oppgaven gikk til Antonov designbyrå i Ukraina, som allerede produserte verdens største transportfly, An 124. Flyet, som senere fikk navnet An 225 Mriya, er basert på An 124, men med mye høyere lasteevne, større vinger og flere motorer. An-225 fløy første gang i desember 1988.

An 225 finnes kun i ett eksemplar. Etter Sovjetunionens fall på slutten av 80-tallet ble romfergeprogrammet skrinlagt av Boris Jeltsin; offisielt av økonomiske årsaker, men trolig var det en medvirkende årsak at sjefen for romfergeprogrammet var en av de som sto bak kuppforsøket mot Jeltsin i 1991. Dermed ble An 225 stående å forfalle inntil den etter 10-12 år ble restaurert, forbedret, fikk sivil sertifisering, og ble tatt i bruk av Antonov Airlines til de aller tyngste transportoppdragene fra 2001.

Flyet har fester for ytre last oppå flykroppen, opprinnelig laget for romfergen Buran. Disse festene planlegges nå brukt til en ytre, strømlinjeformet container for å kunne ta med større enheter enn man får plass til inne i lasterommet.

Siden 2001 har flyet flere ganger satt nye rekorder i både totallast og størrelse/vekt på enkeltkolli. I august 2009 ble det til da største enkeltkolli fraktet; en last som omfattet en elektrisk generator på 190 tonn, en enhet som målte 16,2 x 4,3 m. Den ble fløyet fra Tyskland til Armenia.

Antonov An- 225 Mriya

Lengde	85 m
Vingespenn	90 m
Høyde	20 m
Cruising speed	800 km/t
Motorer	6
Total skyvekraft	1.374 kN statisk skyvekraft
Maks vekt	600 tonn
Maks lasteevne	250 tonn
Maks rekkevidde	15.400 km
Maks rekkevidde m/250 tonn last	4.000 km
Lasterom lengde/bredde/høyde	43,3 m/6,4 m/4,4 m
Lasterom volum	1.300 m ³
Mannskap	6 + eventuelt lastemannskap

Kilde: Wikipedia

SKRIFTLIG SPØRSMÅL FRA INE M. ERIKSEN SØREIDE (H) TIL FORSVARSMINISTEREN

Innlevert: 11. april, til behandling

Spørsmål

Ine M. Eriksen Søreide (H): Anser forsvarsministeren at standarden på Forsvarets boliger er i tråd med Forsvarets boligdirektiv og gjeldende lover og regler, og hvis så ikke er tilfelle i dag, hvordan vil forsvarsministeren sikre at Forsvarsbygg i tilstrekkelig grad tar sitt forvaltningsansvar for forsvarssektorens eiendom bygg og anlegg, og særlig ansattes boliger?

Begrunnelse

Undertegnede har ved flere anledninger blitt kontaktet av ansatte og tillitsvalgte i Forsvaret angående tilstanden ved Forsvarets boliger og store mangler knyttet til bomiljø og helse, miljø og sikkerhet. I henhold til Forsvarets boligdirektiv har Forsvarsbygg ansvar for at "Forsvarets boliger og kvarter skal være tidsmessige, av alminnelig god boligkvalitet og i samsvar med gjeldende lover og regler." Forsvarsbygg har fått streng kritikk fra Riksrevisjonen for manglende forvaltning av forsvarssektorens eiendom, bygg og anlegg, men viser til ressursmangel.

LØYTNANTEN OG KRIGEN

Dette er boken om operativt lederskap i strid, og mye mye mere enn det. Boken handler om alle aspektene ved det å være offiser og leder. Ole Boe, Ola Kjørstad og Knut Werner Hagen har i felleskap skrevet denne meget interessante "læreboken" som nå er utgitt på Fagbokforlaget, og som mye på grunn av krigsveteranen, og den nå avdøde generalmajor Sverre Bratlands "arkiver" og nedtegninger, er han til minne.

Boken knytter mange fagfelt sammen, militærteori, lederskap, taktikk og krigshistorie, og med historiske tilbakeblikk, personlige skildringer, og unike bilder, blir dette lærerik og spennende lesning, og ikke minst en meget god lærebok i det å være en god leder. Tidligere sjef for Krigsskolen, Odin Johannesen, nå sjef Brigade Nord, har skrevet forordet, og i forfatterens forord, forteller Knut Werner-Hagen at dette bokprosjektet har tatt seks år, fordi forfatterne har hektiske dager hvert på sitt område. Men han takker Krigsskolen for tilrettelegging, familien Bratland for lån av tekster og bilder, samt alle andre bidragsytere som har bidratt til denne boken.

Jeg regner med at dette blir pensumbok på krigsskolene, og jeg håper at boken vil bli lest av alle tidligere og nåværende offiserer, for dette er reneste "lederskapsbibelen".

*Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet*

NY STORKONTRAKT TIL NAMMO

Forsvaret har valgt Nammo som ny hovedleverandør av blyfri håndvåpenammunisjon, en kontrakt på nærmere en halv milliard kroner pluss betydelige opsjoner. - Vi er stolte av å levere ammunisjon i verdensklasse som fullt ut tilfredsstiller det norske Forsvarets krav både med tanke på operasjonell ytelse og ikke minst miljø, sier Edgar Fosshem, konsernsjef i Nammo, som sammen med Forsvaret og Forsvarets forskningsinstitutt har utviklet en ny og forbedret blyfri ammunisjon som nå skal tas i bruk i blant annet Forsvarets automat- rifle HK416. Kontraktens verdi er i underkant av en halv milliard svenske kroner for den innledende leveransen samt opsjoner på ytterligere 700 millioner kroner. Kontrakten er en flerårskontrakt og all produksjon skal foregå i Nammos produksjonslokaler i Karlsborg i Sverige.

Soldaten og miljøets beste

Den nye ammunisjonstypen, NM255, har betydelig lavere utslipp av svevestøv og avgasser, og viktigst av alt utsetter den ikke skytteren for noen blygasser. Utviklingen av den nye ammunisjonen ble påbegynt kort tid etter at de første rapportene om helseplager kom mot slutten av 2008. Normalt tar utvikling av nye forsvarsprodukter fra fem til ti år. Den nye ammunisjonen har blitt til på under en tredjedel av tiden.

Nye MAN lastevogner er nå konfigurert og pansret for å fylle funksjoner for logistikkmiljøet og øke beskyttelsen for personellet som tjenestegjør Combat Service Support og internasjonale operasjoner. Foto: Simen Rud

«I TJENESTE FOR NORGE»

Møte med etatsledere

Forsvarssjefen og veteraninspektøren har møtt etatsledere fra NAV, SPK, Bufetat og Helsedirektoratet for å sjekke status på implementeringen av Regjeringens handlingsplan for «I tjeneste for Norge».

Norske styrker ut av Faryab i høst

På anmodning fra ISAF avslutter Norge sitt militære engasjement i Faryab provinsen i løpet av høsten 2012. Norges militære innsats vil fra da konsentreres om Kabul og Mazar-e-Sharif.

PRESSEMELDING FD
FOTO: FMS

Det er avgjørende viktig at sikkerhetsoverføringen skjer koordinert. Forsvaret vil nå justere planene for uttrekningen fra Faryab. De norske styrkene vil i utgangspunktet flyttes til Mazar-e Sharif løpet av høsten, sier forsvarssjef Harald Sunde.

Ønsker å håndtere egen sikkerhet
Generalen sier at omdisponeringen av de norske styrkene er i tråd med afghanske myndigheters ønske om selv å håndtere egen sikkerhet. Det at overføringen skjer tidligere enn planlagt, vitner om at innsatsen som de norske og de allierte mentorene har gjort i området, har vært bemerkelsesverdig effektiv, sier Sunde og legger til: - De afghanske styrkene i Faryab har i praksis håndtert egen sikkerhet i lengre tid. Det har de gjennomført planlegging og

gjennomføring av til dels meget komplekse operasjoner som på brigadenivå. De norske styrkenes rolle har dermed i stor grad dreid seg om rådgiving og mentorering.

Skal konsentreres om de store befolkningssentrene

ISAF-ledelsen informerte forsvarsminister Espen Barth Eide om den justerte planen under hans besøk i Kabul søndag 22. april. Prosessen med å overføre sikkerhetsansvaret i Faryab til afghanerne er allerede godt i gang ved at afghanerne selv har ledet de militære operasjonene i provinsen i lang tid. De afghanske sikkerhetsstyrkene anses derfor å være i stand til å overta sikkerhetsansvaret i provinsen allerede nå i høst, sier forsvarsminister Espen Barth Eide. I ISAFs kampanjestrategi for Nord-Afghanistan skal innsatsen konsentreres om de store befolkningssentrene og de viktigste transportrutene. Avviklingen av den norsk-ledede

PRT'en er en del av denne strategien.

Norge styrker innsatsen i Kabul og Mazar-e-Sharif

Norge økte nylig sitt militære bidrag i Afghanistan gjennom å sende spesialstyrker til Kabul for mentorering og trening av det afghanske politiets sentrale beredskapsstyrke, CRU. Videre vil Norge stille et Hercules C-130J militært transportfly til rådighet for ISAF fra september 2012. Norge vurderer ytterligere bidrag både i Kabul og i Mazar-e-Sharif når oppdraget i Faryab avvikles. Norge vil fortsatt ha et substansielt militært bidrag i Afghanistan helt fram til utgangen av 2014.

- Vi gikk inn med våre allierte og vil først trekke oss ut med våre allierte når tiden er inne. At PRT-oppgavet avsluttes nå i tråd med ISAFs ønske endrer ingenting på dette, sier forsvarsminister Espen Barth Eide. Den sivile innsatsen vil samtidig videreføres

på et høyt nivå. Forsvarsminister Espen Barth Eide er for tiden i Afghanistan.

FAKTA:

ISAF

- Den militære operasjonen i Afghanistan kalles ISAF som står for International Security Assistance Force.
- 49 land bidrar til ISAF som i dag er under NATOs kommando.
- Totalt består ISAF av omkring 130 000 soldater. Av disse er omtrent 520 norske.
- USA står for det desidert største bidraget til ISAF med cirka 90 000 soldater. Storbritannia bidrar med omtrent 9500 soldater hvilket er nest mest.
- Det norske bidraget er underlagt Regionkommando Nord som har tysk ledelse.

RABATT PÅ FORSIKRING FOR ALLE MEDLEMMER I FP.

SLIK SPARER DU PENGER MED IF-AVTALEN.

Du får mellom 6 og 12 prosent rabatt på forsikringene dine hvis du er If Pluss-kunde. Forutsetningen er at du har minst tre tellende forsikringer hos oss. I tillegg får du som er medlem av FP 10 prosent grupperabatt på de vanligste privatforsikringene dine. Og som om ikke det er nok gir FP deg 5 prosent kontorabatt hvis du har dekning på kontoen ved belastning.

Ta kontakt med forsikringsspesialistene i FP på telefon 21 07 57 10 eller if@fp.no hvis du vil vite mer.

I samarbeid med:

FP

Forsvarets Personellservice

Rolig, vi hjelper deg.

Hva om Israel bomber Iran?

Air Force Magazine hadde i april en artikkel om den israelske bombing av Saddam Husseins atomreaktor i Osirak i 1981, med klar referanse til nylige israelske uttalelser om at hvis Irans kjernefysiske kapasiteter skal ødelegges må dette skje før iranerne flytter anrikingen av uran inn i en fjellbunker. En slik flytting skal per midten av april være nær forestående. Begrunnelsen for å bombe Osirak i 1981 var at dette måtte skje før anrikingen av plutonium var kommet så langt at bombing ville spre kjernefysisk forurensning. Etter de nylige israelske uttalelsene, skrev flere amerikanske

aviser at Pentagon frykter israelsk bombing i Iran kanskje allerede innen utgangen av april.

Osirak-anlegget lå ved al Tuwaitha ca. 20 km sørøst for Bagdad. Reaktor- og separasjonsteknologien var fransk og italiensk. Osirak var egentlig det franske navnet på reaktoren, fra deres eget reaktornavn Osiris og Irak. Saddam kalte de to anleggene Tammuz I og II. To reaktorkjerner var blitt ødelagt ved sabotasje i april 1979, mens de lå klare til utskipping i fransk havn. Israel lyktes ikke i å få USA til å legge tilstrekkelig press på Frankrike og Italia, men daværende CIA-sjef William J. Casey utvirket at israelerne fikk full tilgang til fotografier fra KH-11 satellitter. Det internasjonale atomenergibyrået IAEA mente at Osirak-anleggene var kun for fredelige formål; men alle IAEA-inspeksjoner var blitt utført av ekspertise fra daværende Sovjetunionen og Warszawapakt-landet Ungarn.

En sterkt splittet israelsk regjering vurderte blant annet et raid lignende befrielsen av de jødiske

gislene fra et kapret Air France fly i Entebbe i 1976. Dette ble forkastet som for komplisert og risikabelt, ikke minst på grunnlag av den amerikanske Desert One-fiaskoen (det mislykte forsøket på å befri de amerikanske ambassadegislene i Teheran) i april 1980. Dette betød et bombetokt på rundt 1000 km hver vei, uten fylling av drivstoff i luften.

Skjebnens ironi grep inn. Israel skulle få levert F-16 kampfly først i 1982, men etter at Shahaen var styrtet i Iran i 1979 ble en iransk bestilling ledig og israelerne slo til – for å bombe Iran. De første israelske F-16 ankom i juli 1980. Flyene kunne bare operere med begrenset våpenlast på et så langt tokt. Kalkylen var at åtte direkte treff ville slå ut målet og at åtte F-16 med 16 frittfallende bomber ville gi suksess med 99 prosents sannsynlighet. Bombene var vanlige 900 kg Mk84 og man antok at direkte treff lett ville penetrere betongkuppelen over reaktoren. Kuppelen hadde en diameter på 18 m. Presisjonsstyrte våpen ble forkastet grunnet usikre værforhold og behovet for stabil flyving i våpenleverings- og terminalfasen. Flyene skal angripe fra vest mot øst sent på dagen, med solen i ryggen.

Etter politiske komplikasjoner i både Frankrike og Israel, deployerte de åtte F-16'ene til Etzion flystasjon på Sinaihalvøya, sammen med et antall F-15 som skulle gi luftdekning. Hver F-16 førte to Mk84, to AIM-9L Sidewinder, en 300 gallon sentertank og to 370 gallon tanker under vingene. De lettet kl 1555 lokal tid (1655 i Irak) 7. juni 1981

og krysset Akababukta rett over yatchen til Jordans daværende kong Hussein, som var utdannet flyver og straks identifiserte flyene. Han sendte melding til Irak, men den nådde ikke opp i systemet i tide. F-16 og F-15 flyene fløy over saudiarabisk område først like sør for grensen til Jordan og så over det nordlige Saudi-Arabia, for å unngå jordansk bakkebasert radar i nord og saudiske E-3 AWACS i sør. De fløy med 414 mph (eksakt omregnet blir det 666 km/t) og i 150 fot (46 m). Vingetankene ble sluppet før de krysset inn i Irak, etter 55 minutter. Ca. 80 km unna gikk F-15 flyene til 25.000 fot (7620 m). F-16'ene hadde problemer med å finne et waypoint fordi regn hadde endret terrenget. I siste fase ble chaff og flares sluppet for å forstyrre radarer, 6,5 km fra målet gikk F-16'ene til 5.000 fot (1524 m). Planen var å stupe med mer enn 600 mph (966 km/t) i 35 grader og slippe bombene i 3.500 fot (1067 m). På grunn av problemene ved waypointet måtte de første flyet gå rundt slik at nr. 2 bombet først. Angrepet begynte kl 1835 og var over på 80 sekunder. 14 av 16 bomber traff. De to som ikke traff ble sluppet av sjefen for operasjonen (men ikke for selve toktet), en meget erfaren flyver som imidlertid ikke hadde vært med på det meste av treningen. Luftvernet ble totalt overrasket og fikk bare avfyrt noen ville skudd. F-16'ene gikk nå opp i høyde og fløy hjem sammen med F-15'ene over det nordligste Saudi Arabia og Jordan. De landet på Etzion etter totalt 3 timer og 10 minutter. (John T. Correll, Air Force Magazine april 2012)

Israelsk F 16 fulladet med missiler og bomber.

Syria kjøper fly

Midt i borgerkrigen har den syriske regjeringen bestilt 36 Yakovlev Yak-130 avanserte jet treningsfly fra det russiske statlige våpeneksportorganet Rosoboronexport, for 550 millioner amerikanske dollar. De skal leveres fra Irkut Corp. i Irkutsk og leveransene skal begynne straks første avdrag er betalt. Planen hevdes å være på i alt 75 fly.

Både USA og EU har kritisert det russiske salget, trolig først og

fremst fordi Yak-130 kan bevæpnes og settes inn i typiske COIN (counter-insurgency) operasjoner. Samtidig blir det syriske flyvåpnets to første av i alt 12 Mig-29UB jagerfly testet for levering fra Zhukovsky hovedflystasjon i Russland. Kjøpesum er ikke oppgitt. Leveransene av begge flytyper anses for noe usikre, grunnet borgerkrigen og den vestlige motstanden. Det er imidlertid ingen tvil om at russisk flyindustri trenger pengene. (Air Forces Monthly april 2012)

Yakovlev Yak-130.

f35.com

NASJONAL SIKKERHET

F-35
LIGHTNING II

Lockheed Martins F-35 Lightning II er neste generasjon kampfly utviklet gjennom et internasjonalt partnerskap. Vår suksesshistorie innen militær luftfart viser at vi kan styrke det norske Luftforsvaret. Med avansert teknologi og stealth-egenskaper er F-35 det riktige valget for å sikre norsk suverenitet og norske interesser i fremtiden.

NORWAY

THE F-35 LIGHTNING II TEAM

NORTHROP GRUMMAN BAE SYSTEMS PRATT & WHITNEY

LOCKHEED MARTIN

Skann QR-koden
for mer informasjon.

Avsender: Offisersbladet, Postboks 501 Sentrum, NO-0105 Oslo

ARMING THE WARRIOR

- Ammunition
- Rocket Motors
- Shoulder Launched Weapons
- Demilitarization
- Hand Grenades
- Fuzes
- Warheads
- Pyrotechnics
- Gas Generators and Catapults
- Ballistic Devices
- Civilian Products
- Testing and Services

Nammo